

شیخ

مجله ملی عالیات اسلامی | شیخ | شماره ۸۶

خنجر
86
2013

دھناریہ ل تائیدن دھردا تائب

• هیروشکن و داریتتا کهرب و گینان

• فریضیا پڑھا و
شادانا پئی ل کوادسٹانیا

• تیگھن خامیی ل دھف خلی

• نہ خوشیا ہمودانا بوریت میری

• نصیحہ فایی:

د جوہلان ان نہبینیت دھولنی ناله فنه
سو رشاشین تبلہ فزیوت و روزنامان

هەفرکیین ناخویس، یان بەرسینگ گرتنا دوژمنان؟

خالد دیرەشى

پىشى نۇپۇزسىيونى خۇ دېتىن ھىزىدەكە ئەو وەسا دخو گەھىتنى كۈن نەو دى شىن بەرى پېشاۋىيىت وەلاتى بەر ب وى ئاقارىيە بەن يىن ئەو حەزىكەن و وان بېتىت، و ھەر زوئى يانلىكىنى لە ئەللىكىنى كۈر زېبوو رابۇون و دزايەتىكىدا حۆكم و حامىدارىت كوردىستانى و وان ئەو باودى بۇو خۇ چىكىر بۇو كۈب قىن يانلىكىنى خۇ يا وان دېتىت دى بىت و ھەمىن ھەرى و نەبىت قىن وەلاتى دى كەقىنە دەستىت وان دا وە ھەميان زى ب چاقىت خۇ دېت يا زەھىستانى وان ھاتى كەر و دلى خۇ بىج تىشەكى زى نەسەت و ئەو درەوا زى ھاتى و بىن وېزدانىما بەدەست كەقىنە كەر و ب قىن كەرىارا خۇ يا كەرىت وان روپىن وەلاتى كەلەك ب نەشرىنى تىشا دونيايا دەرقە دا و بىزاقىت مەزن كەرن بۇو چىكىرنا مىناكەكىن كەرىت دچاقىت بىيانىا و خويانىا دابەلى ئەڭ خەونا وانا يا (كەقىن) سەرەتكەرت و كەلەك زوئى ئارماڭ و مەرەھەيت وان بۇو خەلکىن كوردىستانى دىيار و ئاشكەرا بۇون.

نۇكە زى و بەردىۋامىدان ب وان ھىزىكەن ئەر رۆز يىن ئاكىرىكىنى ھەلدەكەن و بىزاقىت دەكەن دەستەلاتى و خەلکىن كوردىستانى پېشە مۇزىل بىكەن و بەرۇكىت ھەفرەكىيەت ناخوی دزوار بىكەن و ھەر كەسى نەشەھەرزا بىت، دى وەسا ھىزىكەت كۈردا زىلى قان نازىشىت ناخویس چ نازىشەكە دېتىر نىنە و كوردىستان وەلاتەكىن سەرىخویە و چ نازىشەك دىكەل چ كەسەكى نەماينە، كۈل قىن دەمىن پىر زەھەر چاردەكىن داڭىرىكەرىت ولاتى مە يىن خۇ بىن دەنگ دەكەن ل ھەمبەرى ماف و داخازىيەت كوردا و ب ھەمى شىبانىت خۇ يىن بىزاقىت دەكەن دېزىت مە تىك بىكەن و تىك دەنگىبا كوردىستانى نەھىلەن، كۈمەردا نۇپۇزسىيونى زى ھەر لەقەيدە.

بەرى قان كەيىلەشۈشكەن ب تىن ئكارى وان ئەو بۇو و دونيا ب سەرىنگە دەلىغا خارى ل سەر كەرىيەست و هنارقىتا نەقىن و دەرىيىنانا وى ل كوردىستانى، چونكە وان باش دزانى كۈن نەقە سەرەتكەفتەكە مەزىنە بۇ دەستەلاتى و كوردىستانى و پىشى ھەمىن قىشتەك رون و دىيار بويى ئەڭ جامىزىرەل بىن خودا چونە خارى و چ قىن نەما و ل ھندەك تىشتىت دېتىر كەرىان داڭو يا ماى سەرىت رىڭا ل خەلکىن كوردىستانى بەرزا بىكەن و چاقا ئى تارى بىكەن دىسان ھېش ئەو تۈز ل خۇ ئەداقوتاي ھزار و تىك كۈننە دانە يال دەستەلاتى و نەخاسىمە پازىنى كۈن ئەو رېڭىرن ل ھەممىبەر نەكەردا ھەلبىزارتىن جەقاتىت پارىز كەھەن و دەكوتىن ئەڭەر ھەلبىزارتىن بەھىتە كەرن ئەم دى پىردا دەنگان بەين و دەستەلات دى شەستىن خوت و پاشى پىشى ھەلبىزارتىن ل ئىراقلۇن ھاتىتە كەرن و وان سەنگا خۇ زانى، نۇكە خول سەر وى مۇزازى ب تىكچارى بىن دەنگ كەرىيە و بەرى ھىزىكەن خەلکى دايە دەستورى كوردىستانى كۈن هەتا نۇكە ئەو رېڭىرىت سەرەكى بۇوينە كۈن نەكەفتىيە بەر دەنگدا ئەللىكى و كوردىستان بۇو قى دەمىن ھندە دېزىز ھەيلايە بىن دەستور كۈن زىندىرى ھەمى ياسا و رېخستىن جىڭاڭى يە ودى بىتە تىك زەھىستەكەفتىت دېرۇكى بۇ كوردىستانى.

ب تىن پىسپارا مە ئەوه ئەرى زىلى قان تىستان كوردىستانى چ نازىشە و خەمەيت دېتىر نىن ل سەر را وصتىت و خەما وان بخوت؟

سیلا

مەزمۇر

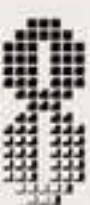
86
خزىراڭ

ما دەم نە
هاتىھ بويىتەمى
ب كەرتىن
گەشت
وگۇزارى
بىدەپىن؟

سېدارەداڭا چوار ئەفسەرىت كورد و رەنگىھەداڭا وى ل كوردىستانى

حەسەن عەلی خەنەھەر: مەن
دزىندانَا ئەبو غريب فە ستران ب
بارزانى گۈن

سەرنقىسەكار

خالد دىرىمىشى

xaliddereshi63@yahoo.com

دەستە كا نقىكاران

عبدوللا وشەختى

د. ئاشتى عبدولەكىرمۇ

مەھمەد عبدوللا ئامىدى

يۈسف مەھمەد سەعىد

سەردار ھىيتوتى

دەرىيەنانا ھونەرى

ريناس حەسەن

renasgurbawi@yahoo.com

چاپخانا روکانان - ھەولىر

فوتو: دلوغان عەنتەر

Mobile:0750 464 2107 موبایلا سەرنقىسەكارى:

ئەدرىس: ئامىدىيى - كانىيا مالا

E_mail:govarasilav@yahoo.com Tel: . ٦٢٧٦٣٣٦٩

سېلاڭ ل سەر تۇرا ئىنتەرنېتىنى: www.amedye.com

- هەر بابەتنى دىگەھىتە سېلاڭ. بەھىتە بەلاڭىرن. يان نە. بۆ خودانى ناھىتە زۇراندىن.
- ژىلى ئەو گوتارىت ناقى سېلاڭ ل سەر ئەم بەرپرسىار نىنин ژ ناقەمروكى چ گوتار و بابەتىت دەھىنە بەلاڭىرن

هېرشكىن و دارىتنا كەرب و كىنان

RFE/RL

گرتىه و گەل چاقەرىي پترى يە.
بەملى ئويوزسيونا كوردىستانى
بەرۋازى شى پروسىسى بزاقيت خو
ددومىنيت و وەسا ديارە وان باوەرى
ب ۋى مەبدەئى نىنە و دخازىت
دەستەلاتى ب ھندەك رىكتىت دىتە
ب گرىتە دەست و دەستەلاتى ژى
يېھنا خول ھەمى تىشەكى فەھكىيە
زبۇو خاترا دەريازبۇون ل ۋى قۇناغىتى
كۆ ئەو ۋى چەندى ب بەرسىيارىيەكە

دچن، كۆ ئەقە دەيتە هەزمارتن باشتىرىن
ئالاف و گەتنەبەرا رىتكىن ديموكراسىي
و ھەر بزاقي دەرقەمى ۋى چارچوھى
بىت بو وەرگرتنا دەستەلاتى دى ھىتە
ھەزمارتن ب تىكىداندا رەوشادەلاتى.
ل وەلاتى مەل كوردىستانى كۆ نوکە
پىنگاۋىن دەستپېيىكى يې دەيتە رانان بۇو
پەيداكرن و دابىنكرنا ديموكراسىي دناف
گەھىت زيانا جقاڭى دا و ھەتا نوکە
قان پىنگاۋان گەلهك ب باشى جەن خو

چاقدىرەك

چ گومان تىدا نىنە زيانا سىاسى
ل وەلاتىن ديموكراسى، ھەرددەم دناف
سەقايهكى تەنا و ئازاد دا دەرباز دېت،
و ھەمى پىكھاتىن وى يېن سىاسى و
ھەتا گەلهك جاران يېن جقاڭى سقىل
زى، ب رىكا دان و دەست نىشانكرنا
پرۆزىن پىشىقە بىن دەلاتى كارى خو
ددومىنن و بىر ب وەرگراتنا دەستەلاتى

سیاست ژيانه و ژيان ژى بۇو وان ناهىيە راواستاندن و بىرددوام دىگەل گوھورىنایە و ديناميکيا وي ب ھېزىترە ژوىي يا ئەو نەخشەي بۇو دىكىش

دەستەلاتىن ب ھېرىشىن خو شەپلىنيت و دى ئىخييە ل ھەمبىرى دوو رىانىن ئاسىنى و ب زەممەت، كۆ نەشىن سەرىنى خولى دەرىيەخىن و ئەو نىزانى كۆ ب چان تەكتىكان دى پىتىپىن وان كەقىنە دناش ھەرىيەكا چىر را كۆل دوماھىيى نەشىن ب چ رەنگان خولى بىىنە دەرقە، چونكە سیاست ژيانه و ژيان ژى بۇو وان ناهىيە راواستاندن و بىرددوام دىگەل گوھورىنایە و ديناميکيا وي ب ھېزىترە ژوىي يا ئەو نەخشەي بۇو دىكىش، و ب دىتىنا مە ئەقە دى بىتە ئەگەرا وي چەندى كۆ ھەمى ھېز و بەلانس دېرەزەندىدا دەستەلاتىن دا بشكىن، چونكە ھەروەكى گەلەك جاران مە گوتى كار و پىتاشۋىيا سىياسى ل كوردستانلى ل دەستپىتىكا خويە و ل قوناغا رىزگاريا نىشتىمانى دەرياز نەبۈويە و ھەتا نوکە ئويۇزسىيون ژقالبى: دوزىمنكارى، دەقەرىيەرتسى، خۇقىنىي، خۇ وسەپاندىن، تاكىرىو، و كومەكى گرى يىتن دىتىر دەرياز نەبۈويە و نەبۈويە ھېزەكَا نىشتىمانى يى سەرانسەرى كۆ بىكارىت ھەمى پىتكەتىن كوردستانلى بىن جوداھى ل ھەمبىزىا خو بىگرىت و ئەقە ژى سەد ل سەدى دېرەزەندىدا دەستەلاتىن دايە،

بۇو ھېرىشكىنى ل سەر دەستەلاتىن و دەستكەفتىن وەلاتى، ھەرچەندە ئەو ئالىيى پىيگەھى بەرەقانىيى دەھەلبىزىرىت زيانىتتى وي مەزىنتىن ژىيى دىتىر، بەلىنى تىشتى ھەرى بالكىش ئەمە شەر و ھېرىش و تەكتىكىن چان جامىتaran گەلمەك دىزى كورتن و زوى دەنگ و رەنگى وان دچىت و ل ھىزا جەماوەرى دەھىنە ژىېرىن.

ھەمى خاست و بىزاقىن ئويۇزسىيونى ئەون، ب ھەر رىتكە كا ھەبىت رەوشَا كوردستانلى تىك بىدەن و ئەم وەسا ھەزىدەن ب تىكداナ رەوشى ئەم دى شىئىن ئارمانجىتتى خو ھەنگىقىن و گەھە دەستەلاتىن و ل بەرچاقىن خەلکى بەرزە كرىيە كانىچ ھېزەكَا دوزىمنكار ل پشت وان بىزاقىن وانه و چاقىن وان ل وي دەلىقىن يە داكو جارەكادى كوردستانلى بىتىخنە ل بن دلوقانىيا پوستالىن داگىرەكەرىيەن و دروستكىنە قەيرانان ژى باشتىرىن بىاڭان دروست دەكت بۇو زقانىدا رەوشَا جاران.

ئويۇزسىيون ھەزىدەكت شلقانىدا رەوشَا كوردستانلى دى رەنگەكى ديناميکىيەتەكى دروست دەكت و ئەم دى شىئىن پىيگەھى خو يىن سىياسى ب ھېزىترە لى كەن و دى

مەزن دېيىيت، بەلى ئويۇزسىيونى باوەرى ھېرىشكىنى ھەلگەرتىيە و كرىيە رىتكا خو بۇ كەرتىت كرنا روېيى وەلاتى مە و ھەمى پىتكەتات و كەسايىتى و دەستكەفتىتت وەلاتى ئىخستىنە بن (باوەريا گومانى) كۆ ئەقە ب رەنگەكى گشتى بى باوەرى و دوو دلىيەكَا بىرددوام و ھەرددەمى دناش جقاكى دا پەيدا دەكت و نوکە ئەقە بۇويە تەكتىكا وان يى رۆزانە و ھەر ھەيام ھەيام بابەتەكى دئىننە رۆزەقىنى ژىبۇو گەرمىكىنە جادى و ژبۇو رىتك خوشكىنى

ما د ٥٣ نە هاتىيە پويتەمى ب

ب/عيماد مهلا ياسين

كوردستان بخو پتريا جهين وي ب سروشتى خو، خودان ديمەنن دلەكەر و شرين وبالكىشە مينا: كانى و روبار و ميرگ و داروباري خەملى ب هەمى تەخلیتىن خۆقە، وب چيا و دول ونھالاڭەزىدەبارى قى هەمىي ڦى هەر دانەكى سالى گل و گيابىن خو هەيە، كو پتريا كارگەھين دەرمانسازىن پېشىكەفتىن جىهانى پشت گەرمىن سروشتى خونە.

هەقبەركەرنەكى بىكەين ل سەر پويتەدان و رژيانا خەلکى بو جهين گەشتىيارىنى ل ناف كوردىستانى دا ب گشتى ول دەقەرىن سەرب ئامىدىنى قە بتايىبەت نەمازە گەلىيى بالندى و رەشاقە و سەرسىك و دەقەرا بەرواريا و بەرى گاردى، ل سالىن ھەشتىياندا هەتا دنوغاندا، و پشتى سەرھەلدانى هەتا نوکە دى بومە دىار بىت كو نوکە گەلهك كىمتىرە و پشتىگوھ ھاشىئىزىترە، چونكە

بازىتىرى سەمبولى قە و ژىلى جهين دىتىر. هەرودسا وەلاتىن مالىزيا ڦى كو گەلهك ژەھەلکى مە قەستا وىرى كريه چ وەك گەشتىيار يان قوتابى، كانى ئەم چەند پېشىكەفتىنە ژلايىن كەرتىن گەشتىو گۈزارىقە، وەھر پويتەدانا ۋى كەرتىن دى يىن خوب وەرارىتىخن مينا: زانىنگەها و كارسازى و چاندىن، بەلى ب ۋى فاكتهرىن

گومان تىدا نىنە كو گەلهك خەلکى دەقەرى ۋىزلىنى ھەزارى و بىكارى و دەمەندارىن قورتال دىكى

خەلکەكى مشە ئاكنجىيەن گوند و كومەلگەھين سېرىيى و شىلاذىن وھىتوت و دىرەلوکى نە، وئەف

ھەرە شرين شىبيا خوش گۈزارىنى بو وەلاتىيەن خود پەيدا بىكت. لى ئەگەر ئەم بەھىيەن و

ديسان ئەگەر ئەم چاقخانىدەكى ل سەر چەند دەولەتىن بىبارىكەين ژسامانى پترولى و گەلهك كانزايتىن دى يىن پر قازانچ ل سەر بۇ وەلاتىن وەك: زىز وئەلماس، مينا وەلاتىن توركىا كو ھەزىمەرە، بەلىنى ژ ٧٥ ملىونان تىپەرىيە، بەلىنى وەك حۆكمەت رابوویە بىكارا كرنا كەرتىن گەشتىو گۈزارىسى وەك بەدەلەتكەرنەك بەرامبەر نەبۇنا سامانىتىن ناڤبرى ل وەلاتىن خو، وەلېت بۇ خەلکى خو سەلماند كانى چەند سودمەندن ژداھاتى ۋى كەرتى، ئەۋۇزى ل دويىف ئامارەكا (٢٠١١) سالانە (٥) مiliyar دولار ب كىماتى بۇ گەنجىنەيا حۆكمەتىن دزفرىت، ئەفە تەنھا ژلايىن

سەرتىڭ گەشت و گۈزىارى بىھىن؟

كوردستانى كربوو، و بو زانىن نىزىكى كوزمىنى (٩٥٠) هزار مەليون دولارا هەرىتىمى قازانج كىرىھ ل دويىف ئامارىن وەزارەتا گەشتىو گۈزارىا هەرىتىمى.

بلا بو مە ياخوبىيەت كى ئەم گونەھبارىن بەرامبەر مىشۇۋىتى و ئەو بەرەبابىن دى دويىفەمەرا دەھىن، ئەگەر مە گرنگى و پۇيىتە ب ۋى سامانى رەنگىن يىن كى ب چ بەهيان نەھىيەتە كرىن و مە خولىنى نەكىيەتە خودان، نەمازە ب ۋان دەسکەفتىن مە ئەقىرو ھەين، كى خوشترىن و گۈنجالاتىن دەمە بو رى خوشكىرنى، ئەو زى ب رىيا تەرخانكىدا پشىكە كا پېرولىنى بو ۋى كەرتى ناقىرى ب تايىيەت، پېيەھەمت ھندى بو خەلکىن جىھانى بىسەلمىت كى كوردستان ل دويىف راما نا خوبى.

عەرەبىن سعودىيە و كويت و ئوردىنى كۆ گەلهك قەستا دەقەرا ناقىرى دىكىن، زىدەبارى ئەقىن دەھاتنە سىلاقى و ئىنیشىكى و سەرسىنک و سوارەتكا، كۆ گەلهك جارا دمانە بىن جە زى.

گومان تىيدا نىنە كۆ گەلهك خەلکى دەقەرى زىبا زىنى ھەزاري و بىكارى و دەيندارىنى قورتال دىكىن، لىنى نوكە زى ئەم دەست پاۋىزىنى چ زى نەچویە، چونكە كوردستانى ئەقىرو تاكە دەقەرە بو سەلماندنا تەھى گەشتىيارىن ئيراقى و بىيانى كۆ ئىيمناھى و ئاشتى يا بەرقىرارە ل دەف حەكومەت و خەلکى مە، و بەلگە زى بو ۋى چەندى پارسال كۆ زىدەتر ز (٩٠٠) هزار گەشتىياران ژ ئىماراتا و قەتر ولۇنانى و ئەوروپا وەندى.. قەستا

دەقەرىن ناقىرى دەقەنە دناف جوانترىن جەھىن سروشىتىدا ل سەر ئاستى كوردستانى مينا روبارى كەليا ژگەلىيىن رەشافە و روبارى شوين ژگەلىيىن بالندى وەھەردو پىتكە دەھشىتىن ل دەقەرە سىرىيەت و بەرەف بارزان و بىخىمى دخشىتىن.

ئەقجا ھەر ژېھر قىزىنگەها پاڭىز و تازە، رېقەبەريا گەشتىو گۈزارى ل دەھوكىن سالا (١٩٨٨) رابوو ب بەلاقىرنا پارچىن ئەردى گەشتىيارى ئەقى دەقەيتە سەر روپى شوين ھەتا گەلىيى بالندى ل سەر وان كەسىتىن حەزا قەكىدا خوارنگە و تە Mizatى و چايىخانا ھەي بەرامبەر باجە كا كىيم وەك ھاندانەك بە خەلکى دەقەرى پېيەھەمت بەرى گەشتىيارىن بىيانى بکەقىتە دەقەرى مينا

دانیت سالی و کینجا وان ل سمر رهشا مروشان

هر دانه کی تایبەتمەندىا خو ھەيە لى كىم كەس ھەنە حەز ھەر چوار دانىن سالى بىكەن و ھەر كەسەك ژى ژېھر سەدەمەكى دەقى دەرباريدا تابەتمەندەكى دەروننى دېيىزىت: ژيانا مروقى و كەساتيا مروقى گىرىدaiيە ب سايکولوجيا مروقى و بىرهاتن و سەربورىن خوش و نەخوش ۋە ھندى سەربورىن خوشن كا لكىز دانى سالى پىر سەربورىن خوش دىتىنە پىر كەيفا مروقى ب وى دانى سالى دھىت.

شەھلا رىڭانى

نەخوشتىن دان بو من ھاقىنە، چونكى من حەز گەرمى نەكىرە و روژىن وى گەلهە ددرىشىن، ئەز خو بىزار دېيىم دەقى دانىدا گەلهەك و من حەز ھاقىنە نەكىرە ھەر دانەك كارتىكىنا خول سەر دەروننى من دەكت و ئەز خود بەھارى دا دېيىم كەسەكىچالاک و دانى پايىزى خۆ دېيىم بەرھەمدار و زەستان لنك من ھزركرنا ژيانى يە بو ھاتنا بوهارى كو دەست ب ژيانەكى نوى بىكم و ھاقىن دىتىنە نەخوشتىن دان ھندى بنۇم ھەر تىر خەمو نابم.

ئاوازا نەتىلى ئەو چەندە ژى گوت: ئەز گەلهەك حەز دانى بەھارى دەكت، چونكى دانى دەستپەتكە ژيانى يە بو من ھەرەدەك ژئۇي ئەز ژ دايىك بۈيم ھندەك خاسىيەتىن تايىت بو من ھەنە دەقى دانىدا.

لى قوتاپىيەن پشقا راگەھاندىنى ل پەيمانگەها تەكىكى يە دەوك عىماد قازى گوت: ئەز حەز دانى پايىزى دەكت ژېھر كە بەلگىن دارا زەر دېن و دودرنە عمردى و جوانىيەك تايىت ۋى وەرزىدا ھەيە و ھەرەدەسا پشتى گەرمى ھاقىنە يە ھەۋايەكى خوش دەتىنە بىتىنە من گەلهەك فەدە دىتىن، لى ئەز حەز دانى ھاقىنە ناكەم، چونكى

خۆدا د. لويس نامازە بىقى يەكىن ژى دا كە، ھندەك مروف ژى ھەنە ئاۋاھىيى ا وان يَا لمىسى دەكل ھندەك دانىن سالى دەنۈجىت و دەكل ھندەك ناگۇنچىت بۇ نەمۇنە وەكى كەسەكىن كو خوبىنا وى ھندەك ھەستىيارى يَا تىدا ھەي وەختى دەيتىن بەھار گەلهە حمسىسى ل سەر لەشتى وى پەيدا دېيت، لەوا رەنگە بولۇشىن بەھار يَا نەخوش بىت، يان ئىك دى بىتىت وەختى سەرما دەتىت من بخوچ حالى خو نىنە و گوت: ئەقچا ئەقە گىرىدaiيە ب تايىبەتمەندىا ھەر كەسەكىچە ئەف فاكىتمەن مە گوتىن تىكەمەلۈپۈنە وان دەكل ئىكەدو كەسایەتىكى بۇ مروقى چىدىكەن كو ۋى دانى لى خوش دەتىت دانى دى لى خوش ناھىت ئەقە ژى مەسەلەيەكە رىتەدى يە و چ پېقەر نىن ئەم بىتىن ت ل سەر كەسەكى ب سەپىنەن و بىتىن كو ئەف مروقە يەن ھاتىيە چىتىكەن بۇ فلان دانى سالى نەبو فلان دانى سالى! لىن ھەكە كەسەك ل نەروىز بىت يان ل سوپىدى ژېھر كە بىرەتەھىيا سالى سارە و ھەكە بېچىتە ئەفريقيا يان ل تەمۇزى و تەباخى بېتىتە د ھافىنە مە دا ھەلبەت نەشىت بىت و ئەف تىتە ھەمۇ دەگىرىدaiيە ب سەربور و تايىبەتمەندىا مروقى ۋە جورى لەشى مروقى ۋە.

روزئامەشقان ئاواز نەتىلى گوت:

د. لويس كارو بهندەر: ئەم وەقتى چوار دانىت سالى لى ھەبن ئەم خوشترىن ژينگەھە ل دونياينى

ل دور ئەملى گوھورىنا دانىت سالى كارتىكىنى ل رەشا مروقى يە دەروننى دەكت؟ دكتور لويس كارو بهندەر تايىبەتمەندى دەروننى دا زانىن كو، ژلائىن كەساتيا مروقىقە دوو فاكىتمەن گەلهە گەنگ ھەنە و كەساتيا مروقى ژقان ھەر دوو فاكىتمەرا پىتى دەتىت، ئىك فاكىتمەر ويراسىيە و يە دۈن فاكىتمەر ژينگەھى يە، ئەم ژينگەھە مروف تىدا دېتىت، ئەقچا ئەف فاكىتمەر گىرىدaiيە ب دانىن سالىقە دانىن سالىت وەختى دەتىنە گوھارتىن ھەر دانەكى تايىبەتمەندىا خو يە ھەي و ھندەك كەسەنە رويدانىن خوش دەدانەكى سالى دا بولۇپىنە و ھەر ل بىرا وينە، لەوا ئەم دانى سالى بورۇز ھەمۈپۈيان خوشترە و پىر كەيفا وان ب وى دانى دەتىت و گوت: ژېھر كە ژيانا مروقى و كەساتيا مروقى گىرىدaiيە ب سايکولوجيا مروقى و بىرهاتن و سەربورىن خوش و نەخوشى. و د بەرددەۋامىا ئاخفتىتىن

عیماد قازی :
 ئەز حەز دانى پاپىزى دەكەم
 ژېرکو بەلگىن دارا زەر دېن
 و دوهەرنە عەردى و جوانىيەك
 تايىھەت قى وەرزىدا ھەيمە و
 ھەروەسا پشتى گەرمە ھافىنى
 يە ھەوايەكى خۇش دەھىت
بىھنا من گەلەك فەھە دېت

سالى ب سەر دا دەھىن و ل ھەممو دەنیا يىن
 ئەم وەلاتى چوار دانلى ھەبن دېتىش ئەم
 خوشتىرىن ژىنگەھە ل دەنیا يىن.

مروف توشى دودلى و بىزاريى بىت د
 سەربورىن خودا مروف د ھندەك ھەلۈستە
 دا گەلەك تەنگاش دېن و ئەم ھەلۈستە
 ژلايىن دەمى قە گەلەك كورتە بەس ھند بەر
 مروفى درېش دېت مروف دېتىش چ جارا
 تەمام نابىت.

ئاوازا نھىلى :

ئەز گەلەك حەز دانى بھارى
 دەكەم، چونكى دانى دەستپىكا
 ژيانى يە بو من ھەروەك
 ژنوى ئەز ژ دايىك بويىم ھندەك
 خاسىيەتىن تايىھەت بو من ھەنە
دقى دانىدا.

گەرم بو من گەلەك يَا نەخوشە.

دەبارى دانى بھارى كى گەلەك كەس
 دېتىش خەوا مروفى دەھىت، يان دانى تەمبەلىيى
 يە ئەرىچ راستىيەك بوققى چەندى ھەيمە؟
 كارو بەندەر خويا كى، ئەقە ھندەك تەشن
 مروف ژ خىالا خو چىدىكەتن، يان ژ ھندەك
 گولى بويە و كارتىكىنەكى كەلتوريە لىسەر
 مروفى، ئەف ئىرىنە بەرۋىۋازى يە وەزى
 بھارى خوشتىرىن دانە ل دەنیا يىن نەمازە
 ل دەقەرا مە ل كوردستان رەنگىن ھەممو
 دەنیا كەسک دېت و خوش دېت و شەف و
 رۆز تەممەت ئىك لى دەھىن و وەكى دېتىه
 نەوروز شەف و رۆز ژلايىن فەلەكى قە ژى
 وەكى ئىك لى دەھىن و گوت: جارنا دانەك
 گەلەك يىن بەرفەھە و مروف حەمىنى ناكەت
 و مروف خۆ تەنگاش دەكت و دېتىش خۆزى
 ئەف دانە زوى ببۈرت ئەقە ژى گىرىدايى
 سايکولوجى و ساخلەميا مروفى يَا دەرونى
 يە و چەند بىھنا مروفى يَا فەھە دېت دى
 مروف ھند يىن مرتاح بىت لى ھەكە ژى

سیداره‌دانان چوار ئەفسەریت کورد و رەنگەدانان وى ل کورستانى

چوار ئەفسەرین کورد، و تالیبانی سوزدا کو بروسكى بەنیریت، بەلنى سپىددەھىا روزا پاشتر ۱۹ خزىرانا سالا (۱۹۴۷) ل بەندىخانا بازىرى بەغدا نەو بىيار هاتە جى بە جى كرن و هەر چوار ئەفسەرین کورد دەھىنە شەھيد كرن بەدەستى رژىيما عىراقى، و دەنگ و باسىن سیداره‌دانان ھەر چوار ئەفسەران گەھشىتە خەلکى کورستانى، ژەھرى گۆتنى يە كو رژىيما عىراقى سیداره‌دانان ھەر چوار ئەفسەریت کورد گىرۇوكىرى سیداره‌بىدەت تاكو پشتى مەلا مستەفا بازنانى و ھەقالىن خۆ ژ روبارى

ھەزمارەكە مەزنا يَا پېشىمەرگا و ئەفسەریت کورد خۆل چىای ئاسى بىكەن و ھەولبدەن گفاشتىن ل سەر حکومەتى بىكەن تا بىيارا لېپۈرىنتى بۆ وان دەرىيەختى، بەلنى ئەف چەندە يَا بىزەممەت بۇ ل وى دەمى، و دسا دىارە بازنانى نەدقىيا سەربۇرا (خەليل خوشەقى) دووبارە بىت ل دەمىن ھاتىيە دور پىچ كرن ژلائىن ھېزىن حکومەتا عىراقى و تۈركىيە و پاشى ھاتىيە شەھيدىكىن، لەورا بىياردا دەگەل چەندىن ھەقالىن خو بچىتە ئىكەتىيا سوقىيەتا بەرى، و گوتە ھەقالىن خۆ ھوين د ئازادىن چ بىيارى بەدن.

زېھر كاودانىن سەختىن خېزانىن بارزانيان تىدا دېيان، شىيخ ئەحمد دەگەل خېزانىن بارزانيان و ھەر چوار ئەفسەرین کورد بىياردان خویدەن دەستىت حکومەتا عىراقى، بەلنى ب مەرج كو گىانى وان پاراستى بىت، دەھىتە زانىن كو (عەبدول ئىلاھ) كو وى سەردەمى و دسى بۇ نەو بخو دەھىتە رەواندىز و وان دېنىت، بەلنى رژىيما عىراقى ژ سۈزىت خولىقە دېيت و ل دەمى دەگەن ئىكىسەر دەتىن گرتىن ژبۇ بىندەنگ كرن و ژ ناقېرنا دەنگى بىزاقا نەتموا کورد، راپۇون ب دادگەھەكىندا ھەر چوار ئەفسەرین کورد و بىيارا سیداره‌دانى ل سەرەت دان زېھر كو ئەفسەر بۇونىن و ل سالا (۱۹۴۵) ژى ھەمان بىيار ھاتبۇ دان.

زېھر بىيارا سیداره‌دانان ھەر چوار ئەفسەریت کورد ئەندامىت پارتى ديموکراتا کورد راپۇون بخو نىشاندanhەكە گەلەكە مەزىن ل سلىمانىي و نەرازى بۇونا خو دىاركىن بەرامبەر قىي بىيارى، و خانىي (حسن تالىبانى) كو وى سەردەمى متەسەرفى سلىمانىي بۇ ژلائىن خو پېشاندەرانقە هات دوورپىچ كرن، و داخواز لىن هات كرن بروسكەكى بەنیریت بۇ و دسى دەسەلاتدارىت بەغدايى رژىيما عىراقىن ژبۇ ھەلوشاندنا وى ب ۋەریارى دەرەققىن ھەر

ئازار دەرياز دېن ل روزا (۱۸) ئى خزىرانى و پاشى ل روزا (۱۹) ئى خزىرانى ل سالا (۱۹۴۷) دەھىنە سیداره‌دانان.

پشتى ئەفسەریت کورد ھاتىن سیداره‌دانان لەشىت وان ھاتنە رەوانەكىن بۇ دەقەرىن وان. لەشى شەھيد (عزت عبدالعزيز) ل دويىف و دسىيەتا وى دەھىتە ۋەرگۇھاستن بۇ

على خليل

ھەر چوار ئەفسەریت کورد (عزت عبدالعزيز، مستەفا خوشناو، خيرالله عبدالكريم، محمد محمود قودسى) پەيوهندىيەن ب بىزاقا بازنان دەكەن، ل روزا (۱۵) كانونوا دووبىن ل سالا (۱۹۴۵) شىان دەگەل مەلا مستەفا بازنان لېزنا ئازادى پېكىيەن ياكو ب سەردەمى بىي بەرھەقبۇونا وان ل دادگەھەن ژلائىن رژىيما عىراقىن قە بىيارا سیداره‌دانى بۇ دەھىت دان.

پشتى بىزاقا بازنان ژناف دەھىت ھەر چار ئەفسەریت کورد (عزت عبدالعزيز، مستەفا خوشناو، خيرالله عبدالكريم، محمد محمود قودسى)، پەيوهندىيەن ب بازنان دەكەن ل كومارا كورستان ل مەھابادى، و پشتى كومار ژناف دەھىت مستەفا بازنان گفتۈگۈن دەگەل شىيخ ئەحمد بازنان و ئەفسەریت کورد دەھىت، ل دەسپىيەكى بىيار ئەمپۇو شىيخ ئەحمد دەگەل خېزانىت بازنان خو بەدەتە دەستىت حکومەتا عىراقىن و مەلا مستەفا دەگەل

- خوازا عیراقی.
- رئیده:**
- مهدی محمد قادر، پیشنهاده سیاسه کانی کورستانی عراق ۱۹۴۵-۱۹۵۸ ۲۰۰۵ سليماني: د.عبدالفتاح نهبوتاني، ملا مستهفا بارزانی قائد الثورة الكوردية و ملهمها (دهوك ۲۰۱۲)
- فرهاد محمد نهحمد، ساخ کرنا بیروهربا سیداره دانا چوار نهفسمرین کورد، لسمر تورا نهنتنیتی farhad mohammed ahmed
- عزيز حسن البارزانی، الحركة القومية الكوردية التحريرية في كورستان العراق ۱۹۴۵-۱۹۳۹ دهوك: ۲۰۰۲
- نوري شاویس، من مذكراتي، من

دی، و هروهسا پارتی لیژنهک پیک ئینا زبو سفرپرستیکرنا ری و رسماًت بههیداری و خرقه کرنا هاریکاریا بو مالیت وان شهیدان، و هروهسا پارتی دیموکراتی کورد داخوبانیهک راگهاند بو گھلن کورد و تیدا راگهاند کانی مهرمین رژیما عیراقی یا داگیرکه رشقان جوره ژناقبرنا چی يه، و هروهسا دقی راگهاندنی دا ئاقری دایه گھلن کورد کو دهشیار بن ژ کارئینانا چهکی و توندو تیزین بو هندی کو رژیم زیده تر خله کی مه سیداره نه ددت و توشی نه خوشیان نهین دقی قوناغیدا، و همولبدن بریکین ئاشتیانه و بریکین یاسایی داخازا مافین نه تموا خو بکمن، و خو نیشاندان بشیوه ک ریک ویک بهینه ریک خستن دزی کریارت نهروهایت رژیما

ئامیدیی و بی ری و رسماً دهیته قمارتن. زبیر درندایه تیا رژیمی و دویچه وان یا بمرده ام ل سمر بزاف و لقینیت پارتی و کمس و کاریت وی، هروهسا لاشن شهید (خیرو للا عبدولکرمی) دهیته فه گوهاستن بو هله لیتری دیسان بی ری و رسماً دهیته قمارتن، زبیر درندایه تیا رژیمی و تنی همشت کمس دگلدا بون، ئهوزی (عهونی یوسف، مستهفا عمزیزی، عاسم حیدری، سالم حیدری، ئه کرم نه شهت، حسین شیخ محمد نه قشه بهندی، شیخ محمد محمد شیخ شیخ شمل) و کمسه کنی دی ناقنی وی نه هاتیه زانین.

و لاشن شهید (خوشناؤ و قدسی) دهیته فه گوهاستن بو بازیتری سليمانی دنقا خو نیشاندانیت مه زندانی

- منشورات حزب الشعب الديمقراطي الكردستاني
- د.غانم محمد الحفو ، د.عبدالفتاح علي البوتانی (الكرد والاحداث الوطنية في العراق خلال العهد الملكي)، ۱۹۲۱-۱۹۵۸ ۲۰۰۵ اربيل

عیراقی.
ژ همزی گوتني يه بیشین پاشی به ریابونا شورهشا (۱۴) ای تیرمه ها سالا (۱۹۵۸) حکومه تا (عه بدولکرمی) قاسم) ل ئیکی ئادارا سالا (۱۹۵۹) بریاره ک ده رئیخت، تیدا نه فسمرین کورد هزمارتن وەک شهیدین بزاقا رزگاری

سلیمانی دهیته قمارتن، و هزماره کا مه زنا نهندامیت پارتی تیدا پشکدار دین روان (ئیبراھیم نه محمد و نوري شاویس و نوري محمد نه مین نه لمحامی)، هروهسا ژلایی (محمد نه محمد تاها) بقى هملکه فتی پهیقا پارتی دیموکراتی کورد هات خواندن و زیده باری چهندین پهیقت

ژ شوینهوارین دەشمرا ئامېدیت..

دیرا گۇندى قەدشى

پشقا چارى

بۇرۇن يىئن قىي مىيرگەھى ژ پىشکەفتنا زانستى و بىناسازى (عمرانى) و چاندىنى و ..ھەتىد.. و ددرىزىيا زېرىنى نە گا عونەك يان خەلايەك يان دووبەرەكىيەك دناقىبىرا وان و چوو وەلاتان دا چىتىنەبۈوپە، لەمما خىزانىن وى زىتىدەبۈوپەنە و ئىمناھى و دادپەرەرە پەيدابۇو، كاروبارىن دەولەتى بىشىوھەكى باش ھاتته رىتكخىستن ل وى سەر دەمى، و خويندنگە و مىزگەفت و پر ھاتته ئاقاکىن، و رېك چىتىكىن، و خان ئاقاکىن بۇ رېقىنگ و كاروانىيان، دناقىبىرا قۇناغەكى و قۇناغەكا دى دا، كورېقىنگ و كاروانى قەست بىكەنلى، و خزمەتكار و پىتىقىيەن رېقىنگان ل دەمى بىتەنۋەدانى تىدا ئاماھەكىن، و هەتا نەھى شوينهوارىن ئان خانان ماينە، ژ وان شوينهواران ل قەدشى و ئەرددان و كورا ھندەكتىن دى (٤).

ل دويىش ئان گۆتنان وى چەندى دەلمىنيت ل سەر دەمى (سولتان حسین) اى مىزگەفت و خويندنگە و پر و خان ھاتىنە ئاقاکىن، كويىك ژ وان خانان خانا قەدشى بۈوپە.. و ل گۆندى قەدشى شوينهوارىن دىرىھەكى ھەنە، و سەر دەمەكى نەدىيار بۈوپە مىزگەفت، لى ئەف مىزگەفتە نەھاتىيە ئاقاکىن بەلکو نوپۇشىكىيە، چونكۇ ھاتىيە سەلماندىن كورىيە، چونكە تا نوكە خاچا دىرا قەدشى ل گۆندى بىناتا ھاتىيە پاراستن، كول سەر بەرەكى بازى ب قەبارى (٤٣ م ٢٧ X م) دناش بازىنەكى دا ئەف خاچە ب درىزىيا (١٤ م) د وى كەفرى ھاتىيە كولان، (*)، كو ئەف باشتىرىن بەلگەيە كورىيە، لى ل سەر دەمى مىرەكى ژ مىرىن ئامېدېتىن

كۈرتىيەك جوگرافى: كومەلگەها قەدشى دەكەفيتە باكۆرى رۆزھەلاتى ھاشىنگەها سەرسىكى ب دويىاتىا (١٥ كم)، و ھاشىنگەها ئىنىشكى ب دويىاتىا (١٤ كم)، و بازىرى ئامېدېتىن و ھاشىنگەها سىلاقى ب دويىاتىا (١٥ كم).. ئەو گۆندىن دەكەقىن دەدوروبەرەن كۆمەلگەها قەدشى و نوكە سەر ب بازىرىغانىا قەدشى قە ئەقەنە: ژ لايىن رۆزھەلاتى قە گۆندى (بەرى كەر و ھەمىزىكى) و ژ لايىن باشۇرى قە گۆندى (بىناتا (بىناتا) و ژ لايىن رۆزئاشاي قە گۆندى (ئىنىشكى) و ژ لايىن باكۆرى قە گۆندى (ئىسەكى) كونوكە وەك تاخىكىن كۆمەلگەھى دەھىتە ناسىن و پاشتا گۆندى ئىسەكى زنجىرا چىاپىن مەتىنا يە.

جەمیل شىيلازى

ژ لايىن رۆمانىيان قە، دەمىن وان ئەف دەقىرە ئېخستىيە دىن دەستەلاتا خۆدا، بەلىنى خودانى دىرۇكَا زاخۇ وى چەندى خۆيا دكەت، كورىيەن ئامېدېتىن ئەو پر ئاقاکىيە، و دېيت ئەف ھەر دوو گۆتنە پىتىكە كۆم بىن، كورىيەن ئاقاکىيە و مىرىن ئامېدېتىن نوپۇشىكىيە، بەلىنى نىاسىنە وى پرى دناش ھەمى پىتىن (بادىنالا) دا ب پرا عەباسى دىتىنا دووپىن دورىست دېينىن و نوكە ب (پرا دەلال) دەھىتە ناسىن (٢). ھەر دەبارەي پرا دەلال (د. مسعود كتانى) ژى دېيىشىت: (...ئەف پەرەل دويىش ژىدەرە سولتان حسینى مىرى بەھەدىنا كورىي حەسەن بەگى مىرى بىن دايى ئاقاکىن بەلىنى چو نېيسىنە ژ وى دەمى بىنەجە نەكىيە، ئەف سالوخە (٣)).

بەلىنى ئەگەر ئەم سەحکەينە ھندەك ژىدەرەن دى يىن ديرۆكى، ئۇزۇشى خانا قەدشى ل سەر دەمى (سولتان حسین وەلى) ھاتىيە ئاقاکىن ھەر وەكى (مەلا ئەنور) خۆبادكەت و دەمى دېيىشىت: (ل سەر دەمى وى مىرگەها بادىنالا گەھەشتىيە گۆپىتىكا سەر بلندىيە و پىشکەفتىنى و سەر دەمى زېرىن بۇو ل دويىش وى سەرددەمىن

كۈرتىيەك ديرۆكى: ناشى قەدشى: ل دويىش گۆتنا دانعەمرەن گۆندى، دېيىش: قەدش گۆندى مەسىحيان بۇو، و ناشى وى ژ (قەمشە دېشو ھاتىيە (١)، دقۇناغىيەن ديرۆكى دا گۆھارتىن كەفتىيە سەر و بۇوپە (قەدش). قەدشى وەك گۆندى مەسىحيان:

ھەر چەندە ج ژىدەرەن گۆمان بې ل نك مە نىين كا كەنگى ئەف گۆندە ھاتىيە ئاقاکىن، لى تەنلى تىشى ئىنى چەندى دووپات دكەت (دىرىھە)، كول قەدشا كەفن (بنى گۆندى = ناف ئاقارى)، كاڭلەك لى ھەيە كورىيەن دېيىش مىزگەفتە، بەلىنى ل دويىش گۆتنا دانعەمران ئەف دەنەرەت دا دىرى بۇو، كەيە مىزگەفت، و ل ئان سالىيەن دويىماھىيەن خاچا وى دىرىي مەسىحىيەن بىناتا ئەو خاچ بىرىنە گۆندى بىناتا پاراستىيە، ھەر وەسا دانعەمر دېيىش: كو ئەف دىرىھە ل سەر دەمىن رۆمانىيان ھاتىيە ئاقاکىن.. و ئەگەر لى زقىرىنەكىن ل گۆتنا (ئەنور مايى) بىكەين دەمى دېيىشىت: (ماموستايىن قەكۆلەر (سەعىد دىسەپچى) بۇ وى چەندى دچىت كورىيەن بىناتا ئاقاکىن

پاشمايى دىوارى دىرا قەدشى، لايى رۈزىھەلاتى ۋە

دانايىنە و بشىتى ئاقدى (كقانى) ھاتىيە ئاڭىرنى، بىشا باكىرى (١٣ م ٦ ٢٠١٣)دا و ددرگەھىنى وى دكەفيتە دناش ژۇرا ئىتىكى ژ بى شا پىشىسى، و بىشا باشۇرى (پىشىسى) ژ دوو ژۇران پىك دەھىت، ژۇرا رۈزئاڭاى و دەرگەھى سەرەكى دكەفيتە د وى ژۇرى دا، و دەرگەھى ژۇرا دووپىن و بىشا دووپىن دكەقىنە دناش ژۇرا ئىتىكى دا، پەھناتى (فرەھى) يا دىوارى (١١)م، ب بەر و كىلى ئاتىيە ئاڭىرنى، و هەتا نەھ دىوارىن وى نىزىكىي بلنداهىا (١١) م زى ماينە، بەلى ئەندەك زى ھاتىيە خرابىرن و خانى لسەر ھاتىيە ئاڭىرن (***).

ئەف مزگەفتەل رىكەفتى (٢٢/١٢/١٩٥٢)دا ئەلەن فەكولەر (أحمد حاج مهدي) ھاتىيە راگەماندن د رۈزئىما (الوقائع العراقيه) ژمارە (٢١٩٩)دا، وەك شوينەوارى مزگەفتى و ئىك ژ شوينەوارىن

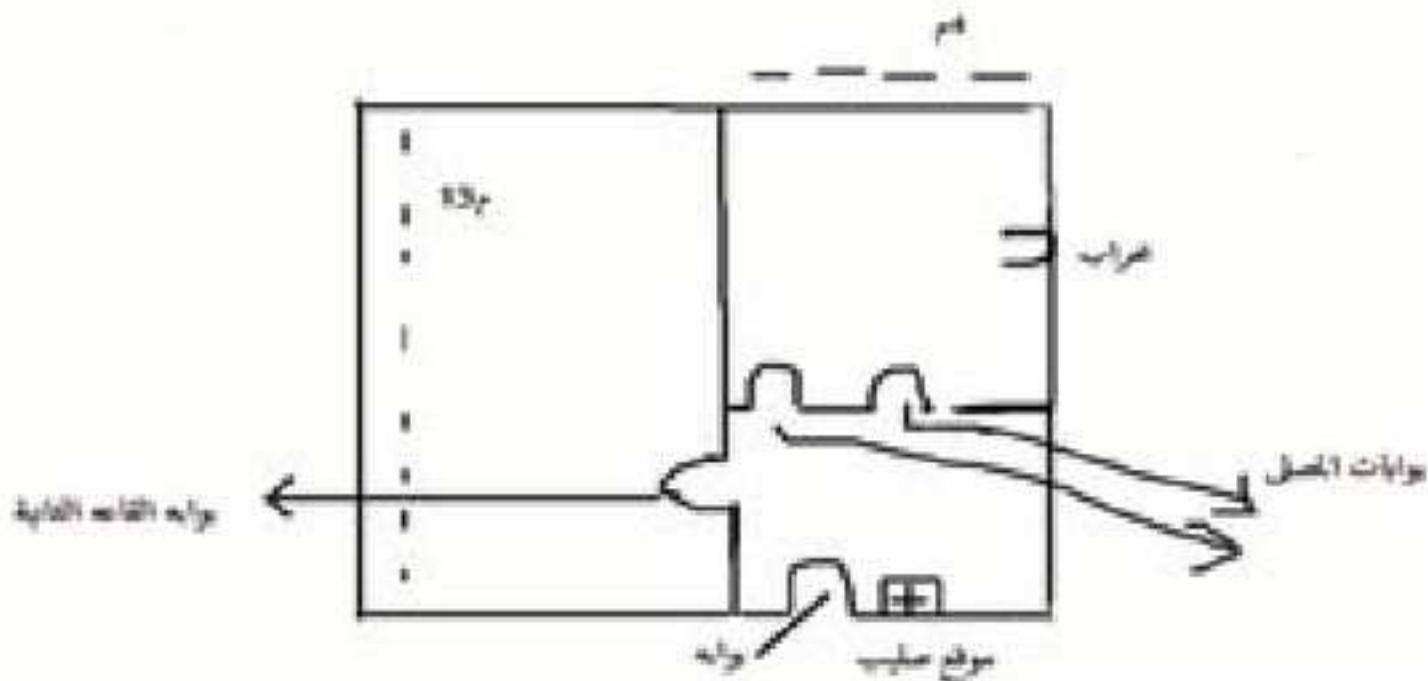
ل سالا (٢٠١٢)دا ئەلەن بازىرچانىا قەدشى ھاتىيە خرابىرن، ژ بەر فەھەكىن جادى، ئەوا ژ جادا سەرەكى بەرەف كومەلگەھى دچىت، كو چو ژ شوينەوارىن وى نەماينە.

دىرا قەدشى: ل نىقا گۈندى قەدشى يى كەقىن ئاڭاھىيەك لى ئەھىيە دېرىنى مزگەفت، لى دىارە وەكى مە بەرى نەھ بەحس زى كرى، ل سەر دەمەكى نەدىار كريي مزگەفت، كو بەرى هيىنگى دېرىبۇو، و باشتى گرۇشىن گۆمان بىرەتا نەھ خاچا وى دېرى ل سەر بەرەكى نەخساندى، بىرە گۈندى بىناتا ل وىرى پاراستىيە، و مە ئەو خاچ وىنەكىيە بۇو گرۇفە.. ل دويىش سەرددانا مە بۇ جەن دېرى و بەرى خودانا شوينەوارىن وى، ئەف دېرى بىشىتى لاكىشە (١٣ م ١٢ ٢٠١٣)، و ژ دوو بىشان پىك دەھىت، دىوارى دناقبەرا ھەرروو بىشان، ئەندەك دنگ

تەننى ئەندەك گۆھرىنەن دەدرگەھىن وى و مىحرابى دا كىرىنە و كريي مزگەفت. كول دويىش ئەندەك زىتەران وى چەندى دەلمىنیت ئەو پر و دېر ل سەر دەمىن رۆمانيان ھاتىيە ئاڭىرن و دىتنا (سەعىد دېۋەچى) نىزىكتەر بۇ راستىي، نە كول سەر دەمىن مىرىن ئامىدىيەن ھاتىيە ئاڭىرن بەلکو ل سەر دەمىن مىرىن ئامىدىيەن ھاتىيە نوبىزەنكىرن.

ژ شوينەوارىن گۈندى قەدشى: خانا قەدشى: مە بەرى نوکە، ئاماڭە پى كى كۆ ئاڭىرندا خانا قەدشى ژ لايىن (سولتان حسین بەگى) دناقبەرا سالىن (١٥٤١ - ١٥٨١).. بەلى نوکە شوينا ھاتىيە ئاڭىرن، كۆ دكەفيتە نىقەكا گۈندى قەدشى، باكىرى جادا گشتى.

كوتەلا ئاشى: هەر ژ شوينەوارىن كەقىن قى گۈندى، كوتەلا ئاشى بۇو، ئەوا دكەفتە نىقا گۈندى قەدشى، بەلى

نه خشى نېچى مىركەنەت ئەقىدىن ل دويىف نەخىنلىرى (احمد خان مەھىدى) ۱. بۇنىڭما: الموقانىع المراقبة (دا بىلاڭلىرى)

وەزارەتا پەروردى، ھەولىر - ۲۰۰۱،
بەرپەر ۵۸.

(۴) أنور مایی، الاکراد فی
بەھىنان، ژىتەری بۆری، بەرپەر ۱۲۳.
(*) مە بخۆ سەرەدانەك بىرىھ
گۆندى بىناتا و چەند وىتىھ بۆ خاچى
گرتىنە.

(***) ل رىكەفتى
۲۰۱۳/۱۲/۲۳) مە سەرەدانەك
بىرىھ سەر شۇيىموارى وى (دېرىي يان
مۇزگەفتى) و مە نەخشى وى پىقاينە.

(۵) ئەفت زانىارە دىگەن نەخشى وى
ژ لايىن كاڭ (كوقان أحسان بامەرنى)
قە، ل رىكەفتى ۲۰۱۳/۶/۱۱
گەھمىتىنە مە ب سوپاسى قە.

(****) نوكە ل كومەلگەدا قدىشى
بەنەمالەك ب ناقى (مala حەجى باپىرى)
دەپتە ناسىن، كو دېپىشىن يەكەمین مالا
موسلمانانە هاتىھ گۆندى قەدشى.

(۶) أنور مایی، الاکراد فی
بەھىنان، ژىتەری بۆری، بەرپەر ۱۲۲.

(۷) أنور مایی، الاکراد فی
بەھىنان، ژىتەری بۆری، بەرپەر ۱۲۴.

(۸) د. مەسعود كتانى، حەمكى
توفى (حەممە كورا)، ژىتەری بۆری،
بەرپەر ۳۶۶.

(۹) بۆ پىتىر زانىارىان بنىتە بابەتى
مە (دويرگەها گۆندى دىرىونىتە) د
كۆفارا (سيلاف)، ژمارە(۸۴)، بەرپەر
۱۹ - ۱۸.

دايىھ، د پەرتۈوكا (حەمكى توقى) دا ناقى
مۇزگەفتا قدىشى د ىتىزىندا (۶۶) ئى دا
هاتىھ: (مۇزگەفتا قدىش ئامىدىيىن(۸))..
پشتى ۋان دىتتىن ژۆرى بومە خۇبا بۇوى
كول سەر دەمىن (سولتان حسین بەگى)،
ل قدىشى (خان) هاتىھ ئاڭاڭىن، بەلى
ھەتا نەھۆ خۇبا نىنە كا كەنگى دىرا وى
كىرىھ مۇزگەفت، چونكە وەك بۆچۈونتىن
مە و گۆتنى دانعەمران يەكەم بەنەمەلا
موسلمانان ل قدىشى ئاڭنجى بۇوى بەنەمەلا
(پىرمۇس يان حجى باپىرى) يە، كو
ل دەستىپىكى (۱۸۰۰) ژ بامەرنى
هاتىھ قەدشى و پاشى بەنەمەلا دىرىوتىھ يَا
ل سالا (۱۸۳۵) پشتى خرابكىرنا
گۆندى دىرىونىتە ژ لايىن (امير محمد مەد
رەواندۇزى - مىرىئى كۆرە)، ئەو بەنەمەل
ژى هاتىھ قەدشى ئاڭنجى بۇويھ، و ل وى
دەمى ھىتە وەك گۆندى موسلمانان هاتىھ
ناسىن (۹).

ژىتەر و دەھمن:

(۱) عبد الله درویش على، مستەفا
عبدالرحمن يونس، ئەفرەدنا بەرپەرەكى
فەشارتى ژ دىرۆزا دەفھەرا ئامىدىيىن،
چاپا ئىتكى، چاپخانا كاروان، ھەولىر -
۲۰۰۷، بەرپەر ۱۹.

(۲) أنور مایی، الاکراد فی بەھىنان،
چاپا دووپىن، چاپخانا خەبات، دەپكى -
۱۹۹۹، فەرۇزا (۱) بەرپەر ۱۲۳.

(۳) د. مەسعود كتانى، حەمكى
توفى (حەممە كورا)، چاپا ئىتكى، چاپخانا

دەقەرى (۵) .. و دېپىش: ل وى سالىن
مۇختارى گۆندى قدىشى (بابىر
پىرمۇس (****) (ابو).

(مەلا ئەنور) دېپىشىت: (كى (حەمسەن
بەگ) بابىن (سولتان حسین بەگ) اى ل
سالا ۹۴ مىش / ۱۵۳۴ ز دەغەرگىرە و
ھەشت كۈر ل پاش خۆ ھىلاينە ئەۋۇزى:
(سولتان حسین بەگ، سەيد، قاسم،
مراد، خان، سليمان، پىر بولاق، ميرزا
محمد، خان ئەحمد.. و ژ بىر كو
سولتان حسین برايىن مەزن بۇ ژ لايىن
ژى ۋە و پىتىر يىن خودان زانست بۇو،
خودان شىيان بۇو، و زىرىھەكتىرىن كەس بۇو
بۆ سىاسەتى و رىقىبەرىتى، پشتى بابىن
خۆ میراتىا ئامىدىيىن وەرگرت (۶)..
و ل جەھەك دى دېپىشىت: (و میراتىا
سولتان حسەينى چىل و چار سالان
قەكىشايە و ل سالا ۹۸۴ مىش / ۱۵۸۱ ز
و دەغەرگىرە و دوو كۈر ل پاش خۆ ھىلاينە،
ئەۋۇزى قوباد بەگ و بایرام بەگ، و پشتى
منا وى قوباد بەگى میراتىا ميرگەھىن
وەرگرت (۷)). ئانكۇ (سولتان حسین
بەگ) اى ژ سالا (۹۴۰) ۱۵۳۴ مىش /
۹۸۴ مىش / ۱۵۸۱ ز) میراتىا ميرگەھىن
وەرگىتىھ، كو دنابىھەرا سالىن (۱۵۳۴) اى
۱۵۸۱ ز) دا خانا قەدشى هاتىھ ئاڭاڭىن،
ھەر وەكى بەرى نوكە مە دايىھ خۇباڭىن
ل دويىف گۆتنى دىرۆكشان (مەلا ئەنور
مايى) كول سەر دەمىن وى پۇيىتە ب
ئاڭاڭىن خۇبىندىكە و خان و مۇزگەفتان

هەقزینیا ھەقزی و سەرەلدا نا وى ل کوردستانى

بەس نىن ونوكە دگەل ئازەلەتىن خو وەكى سە وکەر ومارا زى زواجى دەمەن، ئەقىنى چەندى كارتىكىرنەكە مەزن كرييە سەر وان جشاكان و زېتك پەرت وبەلاقە كرىنە، نە خىزان بۇ وان ھىلايە، نە دشىن پىتكە بىزىن وبوویە ئەگەرئى چەندىن نەخوشىيەن ب ترس كول جەپيانى ھەممىيەت بەلاف بىن وچ چارە بۇو نىنە، لى دناف جشاڭى مەدا تىشىتەكى گەلەكىن كرىتە ل قەلمەن دان، مە گەلەك جارا گوھلى دبۇو كۆ ھەقزینیا ھەقزەگۈزى ل دەف ھندەك كورىن سەنيلە و تازە پىن گەشتى ھەيە، بەلنى نە ل دەف كەسانىيەن مەزن كۆ ژيانا ھەقزىنىيەن پىتك ئىنايىي، نوکە رىزىا ھەقزەگۈزى يَا بەلاف دېيت ويا گەشتى ھەندى ژىن زى بقى كارى نەجوان رابن، كۆ ئەقە دېيتە تىكدا نا خىزانى و گەلەك خالىتىن نەرىتىن بدویق خوقە دەھىلىت كارتىكىرنى دكەتە سەر زاروکىتىن وى خىزانى و ئەۋۇشى وەكى وان فيرى ۋى كارى

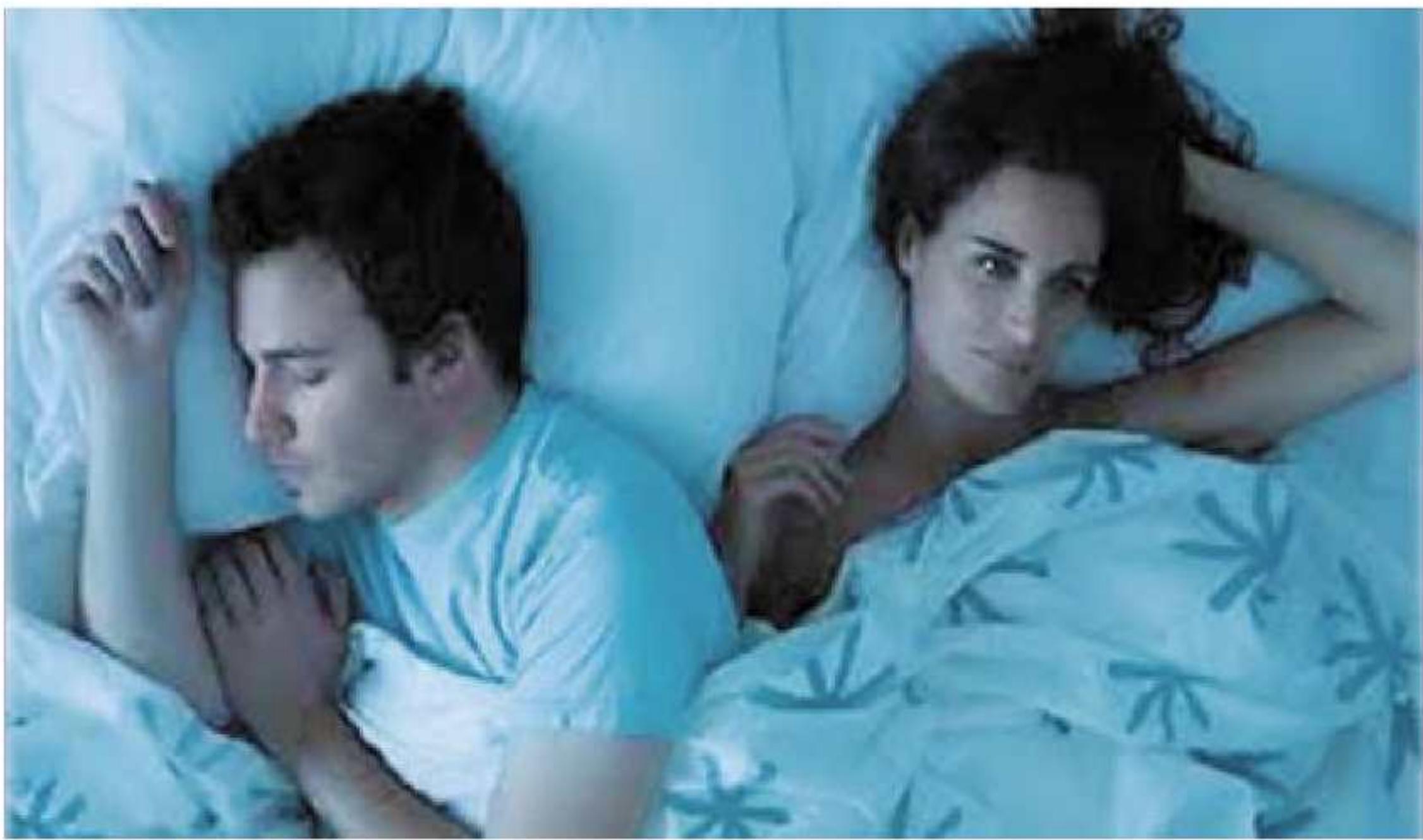
رېتكى ل گەلەك تىيالىن خراب بگەن، ئەمۇ تىيالىن باب وبايپەن مە ل سەر بىرئە دچون پەريا وان كەلتۈرى كوردەوارىيە قە دگۈزىدەيى بۇون و ب كويراتى خو دناف دەرۇنى جشاڭى دا داھىتىلابۇون و تا نوکە زى ئەم زى تارادەيەكى باش ل سەر ب رېشەدچىن وریزى لى دگرىن، كەلتۈرى مە يىن كوردەوارىيە جوداھىيەكە مەزن دگەل كەلتۈرىن جىيەنەي ھەي، چونكە فېرىبۇون و تاشاندىن مە يا جودايدە، لى ژېرەبەبۇونا تەكنولوجىيا وقى پىشىكەفتتا بلەز و هەمبۇونا موبایل وئىنترنېتى، جىيەن و دسا بچوک كرييە كۆ بۇویە ئەگەرئى تىك ھەلکرنا، يان بەلاف كرنا ھندەك تىيالىن ھاشى و نەجوان، وەكى ھەقزینیا دنابېھەران زەلامان، يان ناقبەرا ژنان دا پەيدابوی، ئەف چەندە ل نك ھندەك وەلاتىن جىيەنە تىشىتەكى گەلەكى نورمالە و ب مافىنە ھەم مروۋەكى و ئازادىيا كەسى قە گۈزىدەن، مافىنە ھندى زى ھەيە دگەل ئىك زەواجى بىكەن و يَا گەشتىيە وى رادەي كومروف بىتنى

وەفيدا چەلگى

دناف گەلەك جشاڭىت قىن جىيەنە دا كومەكاكى تىتالان ھەنە ب تايىمەت ب وانڭە دگۈزىدەيىنە ج باش بن يان، خراب، و دناف جشاڭى مە دا زى گەلەك تىيالىن باش و خراب ھەنە و باشىت وان دېنە رېتكى بۇھندىن كۆ بىنە سنورەك يان بەرىيەستەك

کو ئەركىتىن دايىابىنىا خۇ بىجە بىنیت.
۲ - نەمانا نەسلى مەروقى : پېشى
 بورىنا دەمەكى ژئەنجامداانا قى كارى
 دى بىتە ئەگەرى لَاوازبۇونا حەزو ۋىيانا
 سكىسى، وشىيانا ھندى ل دەف نامىنیت
 كو حەزا سكىسى ب رەگەزى ژخۇ جودا
 ھەبىت، زېھرەكەنەمى حەزا خودەتە
 ھەفچىسى خۇ، ئەگەر ئەف كارە بىن
 بەردەواام بىت ب پشت راستى قە دى
 بىتە ئەگەرى نەمانا نەسلى مەروقان و ئەف
 ھەفچىسى چ زەلام بن يان ژن بن.

۳ - دەھىتە دىتن ھندەك نەخوشىيەن
 ب ترس وەكى كولبۇون و ھەمودان و
 ئىدز كو ئىتكە ژئەگەرەكى سەرەكى بىن
 ھەفچىس بازىن، دەھىتە نىاسىن ئىك ژ
 نەخوشىيەن كۈزەك ب ترس.

٤ - زىتدەبۇونا فەصادىن دناف جەڭاڭى
 دا پەيدادكەت و دېبىتە ئەگەرى ژىتك
 دویر كەفتىن مەروقان، و وان كەسان بەرەف
 كارىتن خراب دەبەت وەكى ۋەخوارنا مەمى
 و بىتەشىكەران، كو وان چ مفا نامىنیت
 دناف جەڭاڭى دا، يان ژى دىشىيەن بىزىن
 دېنە جەنى دلگۈرانىيەن و نەسۇد بخۇ ھەيە،
 نە ژى بۇو خىزاناندا خۇ نە بۇو جەڭاڭى.

كارى خراب و ھەرام دەدن و شىپەتان ل
 مەروقان دەكمن كو خۇ ژۇنى كارى بەدەنە
 پاش، چۈنكە دوماھىيەكىن خراب ل دويىقدا
 ھەنە، باشە ئەم ئەركىتىن خوبى يېتىن ئايىنى
 بچەپىنن خوبىقان كارىتن خراب بەدەنە
 پاش و ھەمول بەدەنە وان كەسىن توشبوى
 ب رىتكىن نۇزىدارىن دەرونى چارەبکەين
 بو وان دىياركەين كانى چ كارتىتىكىنى
 دەكتە سەرۋان و خىزان و جەڭاڭى وان، ئەف
 ژى ھندەك كارتىتىكىنى يېتىن كاردەنە
 سەرمەروقى:

١ - نەخوشىيەت دەرونى : مەروقى
 ب شىكلەكى سروشتى و ساخلمەنەتىيە
 ئافراندىن كو ب ئارامى تىيركىنە حەزىن
 خوبىقان (علاقە)اب نەفسى ژ خوجودا ب
 رىتكا ھەۋىنىيە ساخلمەنە بىنیت، ھەرچاوا
 بىت ئەگەر كار و مەيلا مەروقى ل سەر
 رىتكا سروشتى لادا دى بىتە رەنگەكى
 نەخوشىيەن و تىتكۈچونا دەرونى دى بۇ
 مەروقى پەيدا كەت، ھەر زەلامەكى حەزا
 گۇھنەتلىيەن دەگەل زەلامەكى وەكى خۆھەبىت
 مەروقەكى نەيىن سروشتىيە، ئەف كارە دېبىتە
 ئەگەرى ژنانە چونا حەزا سكىسى ل دەف
 مەروقى وشىيانىت ھندى ل دەف نامىنیت

بن و تايىھەت دەمىن دايىك قى كارى
 دەكتە، ئەف تىشى ئەز بەحس ژى دەكەم
 من ب گۇھىت خو گۇھلى بۇويە كۈزىنە كا
 خودان خىزان و شويىكىرى داخواز ژ كچەك
 گەنچكىرى كو بىبىتە ھەقا لا وى وھەمى
 ھەستىن خو بەرامبەر دىياركىرىنە، ئەف چەندە
 ژى بۇويە جەنى ھەبىتىي بۇو من،
 چۈنكى من دگوت چىدىبىت كچەك ژى
 بىت نورمالە نەك ژنە كا خودان زەلام
 وزاروک، ئەف ژنە وى چەندىن نىشادەت
 كو وى نەفرەت ژ زەلامان ھەيە وچ
 خوشىيەن ژى نابەت، ئەف كەسىن ھوسا چ
 ژن يان زەلام ھەردوو دەخۇشەن وھەمى
 ھەزىن خو ژدەست دايىنە و بىتىنە ھەزرا وان
 ل سەرقىسى كارى يە و دەحازىن ھەمى زىيان
 و خوشى و مال و سەرۋەتى خو دەقى كارى
 ھەرام و كەرتەت دا مەزىتەن، ھەست ب
 ھندى ناكەن كانى چ ترس ل دويىف ھەنە
 يان و دى بىنە ئەگەرى ژىتك ھەلۋەشىيانا
 خىزانى و جەڭاڭى، ئەقىن ھەمىيەن جەڭاڭى
 بەرب بىن نەسلىيە قە دېبەت و ناھىتلىيەت
 مەروف زىدە بن دناف جەڭاڭى دا و جەمانى
 بەرەف خرابىبۇنى قە بەن، چەندىن ئايىھەتىن
 دەقىن پىرۇز ھاتىنە كو ئافرىتىن ب وى

گرنگیا نفیسین و بیرهاتنین گهربیدین ئورپی ل سەر نفیسینا دیروکا کورد و کوردستانی

١

وەركىزان كوقان نحسان ياسين

نفیسین د. شعبان مزىرى

گرنگ بو دیروکا کوردا سەرەرای نەرتىنيا
ھندەك پىزانيينا، ھندەك ژ وان دراست
بۇن و ئەوان راستىا فەگۈھاستى وەكى
(لايارد و فريزەر و گلوديس جىمىمى رىچ
) رىچ قىصلى بىرتانى بول بەغدا و
دەمى گەريانا خودا، مەرەمەك سىياسى
ھەبو و بىدەستقەئىيانا پىزانيينا بو لسىر
كەتوارى كومەلايەتى و ئابورى و سىياسى
ل كوردستانى ل وى دەمى، مەرەمەن
سىياسى ئەگەرەك بۇن کو ئەو سەرا
سلېمانىيى بىدەتن، پاشى بول مىھقان ل
دەف بابانىا ل سالا ١٨٢٠ و پىزانيينىن
د گەريانا وى دا ھاتىن ب مفا بۇن لسىر
ديروکا کورد و کوردستانى (١).

ئەو پىزانيينىن دگەشتا رىچ دا ھاتىن و
ژ بەر گرنگيا وان دىروكەنىسى كى عىتراقى
پالدaiيە كو بىزىت (رىچى بىزاف دك
لىسىر كومىكىنا پىزانيينا گىيانى نەتمەھىي
کوردا ب ئازرىنېت بول بەرۋەندىيا خو
و ئازراندىن لسىر حەكومەتا بەغدا و
پاشى بىن ھىيزىكىنا ھىيزىن عىتراقى، ژبەر
قىنى چەندى رىچى بىزاف دك باشتىرىن
گېدىانا دگەل سەركەرىدىن کوردا دروست
كەتن، ئەو ھەقالى (عبدالرحمن بابانى)
بو و بىن دلىپىشىبىي بول لسىر ھىشىيىن
وى، ھەقالى (عوسمان بەگى بول برايىن
محمود بابانى_كاره_داود) (٢).

لەدەمى شەرى جىهانىيى ئىتكىن (وەكى
نمونە) عىتراق ھاتە داگىركرن ژ لاين
ئىنگلىزا فە، گەلهك ژ ئەفسەرىتىن بەرىتانى
كاردرىك وەكى راۋىتىكار و نويىنەرىتىن سامى

دى وەكى نىپور و جىمس رىچ، الاب بول
باينىدەر، مىس بىتل، فريزەر، مىنوروسكى،
نولدەك، كراتشىكوفسکى، خالفىن، نيت
كىنس، سترك، ئەدمونس، ملنجن،
ويلسون، فيلد، درايچەر....ھەت،
گەشتىيار و گەرىدە و بازىغان و نۇزدار و
زانى و ئەوا ھاتىيە توماركىن د دەفتەرىن
وان يىن روزانەدا ژ بىرەتەن و سەربورا
برەنگەكى بەرددەوام ب رىتكا ئەوان
تشتىن دىرن، ئەو رويدان و نەخوشىيىن
دىتن، سەرەرای وان راپورت و ئاگەهداريا
ئەقىن دبلىوماتكارىتىن ئورپىي بلندكىن ئەھوين
بىكارى خو يىن پاقۇز رادبۇن و د ھەمان
دەم دا ئەو سىخور و بوكەرىن (عملاو)
ووللاتى خوبۇن، ئەو روزھەلاتناسن (ئەگەر
يا دروست بىت)، ئەو گەرىدىن سەرەدان
ووللاتىن روزھەلاتى دك لىناف ووللاتى
دگەريان و ۋەكولىن لسىر دەرۋەبەرا
دك، يان دگەل خەلکى دا د ژيان چەند
سالەك جىلکىن وان دكىنە بەر خو، نانى
وان د خوار و بىزمانى ئەوان د ئاخفت و
د چونە دناف ژىنگەها وان دا و فيرى
ژيانا وان د بۇن، پاشى دھاتنە ووللاتى
خو، ئەوا وان دىتى و ياش بەلاف دكىن
بو ووللاتى خو يان كومەل و كومەلگەها
خو ئەھوين هنارتىن بول ئەقى مەرەمەن،
دېيت راستىا فەگۈھىيىن ئەگەر مەرەما
وان ياش زانستى بىت يان نەراستىنى بىتىن
ئەگەر مەرەمەن وان د باش نەبن، لىنى
ئەو دەنگ و باس و پىزانيينىن گەرىدىن
ئورپىي فەگۈھاستىن دېنە ژىدەرەكىن

ديروکا کوردا نەبتىنى نە يا
ۋەكولىيە، بەلکى ياشاتىيە پشت گوھ
ھافىتىن و تىك شىلان گەلەك جارا
ئەوا ھاتىيە نفیسین توشى شىلانى
بويە، ۋەكولەرى كورد ل گەلەك دەما
توشى پېتابونىتىن ياساى د بۇو ئەگەر
بايەتىن وى دگەل وان بايەتا با ئەقىن
ھىتلا سور ژ لاين حەكومەتى ل ژىرەتەتىيە
دانان، بول نمونە ل قوناغا خاندنا من
يا ماستەرى ناف و نىشانىن ۋەكولىينا
من ھەلبىزارتى (بارودوخى روشنەبىرى و
ئابورى و كومەلايەتى ل مىرگەها سوران)
ئەو بول رازەمەندى لسىر ھاتە دان و من
پشقا ئىتكىن نفیسى و پشتى سىن ھەيغا
ئەز ھاتىمە ئاگەھەداركىن بول دەستتىشان
كىرنا بايەتەكى دى چونكى لېرۇن زانستى
ل ۋەكولىي رازى نەبويە لسىر بايەتى،
پاشى سەرۆكى پشكى ھاتە بەر گوھى
من و گوت (يىن دېتىن چونە ناف ئەقى
بايەتى دىاردېتىت كوردا مافى ئەمە
داخازيا مافىن نەتمەھى بىكەن و بايەتىن
وەكى ۋان ھىمامىيى × دانە سەر وەكى
سەرىت سور).

بىرەتەنن گەربىدىن ئورپىي ئەقىن
سىردا دەقەرا كوردى ياشاسى داي، دەست
پىك ژ ئىتكەم و كەقنتىرىن گەرىدە ئەھۋى
دىروكەنىسى (ھېرودوتس) اى يۇنانى ئەھۋى
سىرەدانى عىتراقى كى بەرى زايىنى، پشتى
وى دىروكەنىسى يۇنانى و سەركەدى
لەشكەرى ئەغىرىقى (كەزىنەفون يان
زەينەفون) سالا (١٤.ب.ز) و گەرىدىن

بىن كو ماين خود پيتابونتىن ئايىنى يان بزاقا گوھرينا وان بكمى لىسر مەزھبى وان لىسر داخوازيا بەتريكتى خو، ئەف چەندەرى ل بەراھيا نىقا دووپىي يا چەرخى نوزدى ئەف مزگىنېبەرە هاتە وولاتىن كوردستاندا باکورى روزھەلاتى و سەرا بازىرتىن مەزن دايە و مايە ل وىرى بو دەمى ۱۰ سالا و خاترا خۇز عىراقى خاستىه ل سالا ۱۹۲۱ بو دوماھىك جار و دەستەلاتا عوسمانى ئەو گرتىيە دەمى شەرى جىھانى ئىتكى ب تومەتا سىخورىي و پاشى ئازاد بويه بىرەت دەرفەتكىن (۵).

ۋە كولمەر د پىقانَا گۈرپىدا و پولىن كرنا ئەوان بو نە دوو پىشك :
۱. پىشىك دېيىيت كۆئەوەلگەرنىن پىشىكەفتىدا داگىركرنى بون و خزمەتا بەرژەۋەندىدا و فەكولىينا بارودوخىن وولاتىن داگىركرنى، سەرداڭىرتنادىن دەمىت روزھەلاتى بەرى لەشكەرى، بزاقى دەكتى كۆ نەتمەۋەيىن وى بىن هيىز بىكتەن و زمان و ئائىنى بىن بەها بىكتەن، لەدەمىت هاتىدا داگىركرى دېيتىت گرىتىدانەك دەكتەن خەلکى و لەشكەرى ھېرىشىپەر ھەبىتىن، دىروك بەحسى بىن دەكتەن كۆنەن بزاقى دەكتەن دوو بەرەكىيە دروست بىكتەن دنافەردا چىنەن مللەتى .

۱. د. سعىد عثمان حسين، كردستان الجنوبية، سلسلة، مطبعة سما، سنة ۲۰۰۶، من منشورات كتىپرۇش سوران ئىلى اربيل، ص ۳۱.

۲. علا، موسى كاظم نورس، حكم الساليك في العراق، ۱۷۵۰، ۱۸۳۱، مطبعة دار الحرية للطباعة، بغداد، ۱۹۷۵، ص ۱۷۱.

۳. المس بيل و جي، آل. جي، عرب بين الشرين وأمسيا العثمانية ومس بيل، عربه حميد مجيد عباوي، حسان علي آل بازركان تتحده و راجحة وكتب هوماسه وتعليقاته، بغداد، ج ۹-۸، ۹-۸.

۴. الكولونيل لجمان بيع الصابون والعلطير في أعلى الفرات!!، صحيفة صوت بغداد، العدد (۲۸۱) في ۲۰.۹.۲۰۱۶، بغداد، صفحه ذاكرة.

۵. د. بلىز، لي، ويكام وادكار، لي، لي، ويكام، مهد البشرة في شرق كردستان، ترجمة جرجس فتح الله، مطبعة التربية، ط ۲، اربيل، ۲۰۰۱، الغلاف الآخر للكتب.

و مەزھبى، ئەف نېتىسىنە هاتنە دىياركىن بولەشكەرى ئىنگلىزى ل بەصرا ئەۋىن ۱۹۱۴/ ۷/ چىريا دووپىي كۆ شەرى ئەو پالدىينە قى جەرى لىسر ئەرمى، لەدەمى ئەو ئەقان نېتىسىنە دخوين دى دلخوش بن بو دەرفەتكى بىن بىدەست ئېخستىا قان نېتىسىنە بىرەنگەكى نەلەف و دەرفەتكى (۳).

سېخورىن دەولەتىن روزئاڭاي دەتىنە دەقەرى ل ژىتىر پەردىيە مزگىنېبەر (مبىش) و بازىرگان و مەرەمىتىن زانستى و سېخورى، ھەرۋەكى لىدەف كولونىل (الجمانى) دىيار دېيت دەمىن جىلکىن عەتارا كرىنە بەر خو (ھەرۋەكى مىجرسونى بەرى وي كرىنە بەر خو) و زمانى عەرەبى باشى د ئاختىت و جىلکىن عمرەبا لېھر بۇون، دەرزى و دەرزىك و سابىن و گولاف و ھەندەك شىرىناھى ل باکورى روپىارى فوراتى و جەمزىرى د فروشتن، مەرەم ژ قىن سەرەدانى ئەو بو قىن دەقەرى بىنەت و كومكىن پىزانىيە لىسر لەقىنا ھەندەك عەشىرەتىن عەرەبى وەكى عەشىرەتا دىلىم و يېن دى، پىشتى كرىارا وي بەدوماھى هاتى ئەو فەگەریا بەغدا، پىشتى چەند حەفتىا ھېزىن لەشكەرى يېن ئىنگلىزى ھېرىش كە سەر قىن دەقەرى و كولونىل لىجمانى سەرکەردا يېتىا ھېرىشىت بخو دكىل ھاقىنَا سالا ۱۹۲۰ و بەرى توپىتىن خو دا دىيوانا (صبار كعود) ژ فروكىن بەرەتىنى و هاتە وىتەنگەرن و پاشى شىخ (صبار كعود) بۇ قورىبانى (۴).

ئەقى بارودوخى ئەم لىدەف پېرەتكى ئىنگلىكانى ئەۋىن خو دىيار دكىل كۆ سەر ب كەنىسەيە ئىنگلترا يە ئەۋىن پەرتوکەك داناي بەرى كۆ بىرەتىن خو بىنەتىت بناقى (دىروكى بەيەعەيىت ئاشورى) و تىيدا ھاتبو ھەلبىرا تىن ل سالىن ۱۸۹۷ - ۱۸۹۸ وەكى ئەندامى وي شاندى ئەۋىن سەرۆكى ئەساقىفىن (كانترىرى) ھنارلى بۇ ئاسورىتىن دەقەرا ھەكارى ل كوردستاندا توركىا بۇ پىتىگەھەشتىن و بازىرتى كرنا وان

ل دەقەرتىن كوردى و ل عىراقى ئى، گەلەكازوان بىرەتىن خو كۆپىي كرىنە وەكى راپورت و پىزانىتىن گەلەك گەنگ تىيدا نېتىسىنە، ئەن پەرتوکا، پەرتوکا (ئەدمۇنزا) گەلەك پىزانىتىن گەنگ تىيدا هەنە لىسر كوردستانى، ئەرشىيفى وەزارەتا دەرۋە يا بەرەتانىا گەلەك دىكۆمەتتى تىيدا هەنە، پىتك دەتىن ژ بروسك و نامە و راپورتىن مەيدانى ئەۋىن هاتىنە رەوانە كرنا ژ لايىن بوكەرن دامەزىرنەرنى بەرەتانى ل عىراقى، پىزانىتىن لىسر كوردا هاتىنە توماركىن ل سەر كوردىن عىراق و ئىران و توركىا، ئەقى چەندى ئەم ئاقىرى دەكەين ل سەر زارى (مس بىل) ل بەراھيا پەرتوکا خو (عرب بىن نەرين و اسيا العەيمانىيە و مس بىل) كۆ پىتك دەتىت ژ كومەكە نېتىسىن و قەكولىنا هاتىنە نېتىسىن ژ لايىن (مس بىل و جى. ئال. بى) ژ نېتىسىنگەها قىصلى مەدەنى ل بەمغا ل سالا ۱۹۱۷ ئەۋىن گوتى (پەرتوک وەكى نېتىسىنا هاتىيە نېتىسىن و ھەندەك هاتىيە بەلاف كرنا د رۇزىناما دا، پەرتوک يا ئارستەكىيە بۇ ئىنگلىزا ئەۋىن دەتىن ل عىراقى كاردەكمن دا ئاگەھدار بىن ژ بارودوخى وولاتى _ عىراق ئەۋىن شەرى دىرى عەمانىتىن دەستەلات دەكتەن، پەرتوک بەحسى لايمەنلىيەتى و ئابورى و سىياسى دەكتەن، دپەرتوکىن دا بەحسى كومەكە كەمسايدەتىن مەزن دەكتەن كۆ سەرەدانان عىراقى و دەوروبەردا كرىيە بەرى شەرى جىھانى يېن ئىتكى و نېتىسىن ئەپەرەتەن ئەپەرەتەن دا دەكتەن دا، دەستەلات ئىنگلىزى ئەۋىن بەصرا گەنگىغا خزمەتا ئەقان نېتىسىنا زانى و كە پەرتوک لچاپخانىن خول بەصرا ل سالا ۱۹۱۶ كۆپىي كرنا، ئەۋىزى پىتك دەتىت ژ قەكولىنەكى لىسر كومەلگەها عىراقى و دەكتەن گەشتىيارى لىسر ئارىشە و بادەكەن بالكىشانى وي بۇ زانىنا ئەرتىنى و نەرتىنەن كومەلگەها عىراقى هەرچ ژلائىن ئارىشىن كارگىریا عەمانى بىت يان خەلکى گوند و عەشىرەتا و خەلکى بازىرتى دەكتەن قەكولىنا بېرۇباورەتى ئائىنى

خواندنهك دىروكى بو پرا كركاكى

پرى زى ژگوندىن (سيدا و باقى و خالقا و بەنستان و دىزكىن و مروانس و نىروا سېتىسى و رەزە و هىل و ھورە) دىستان و ب وەرسان ئەف گارىتە ب ناقىن ھەلدىرىن ھەتا كو پر ھاتىه دروستكىن. پشتى دو سالان نەبو تاناڭ رووبارى رابۇ پەر ب ئىكجاري ھەرفاند و ل سالا ۱۹۶۶ ئى چۈونە دەدۇھ ھۆستايىتىن چەم سەيدىيى يال ناف بەروارى بالا دەدوھ ھۆستايىتىن برايتىن ئىتك ئىستان بناقىتىن (سەيد عبدالەحمان و سەيد ئەحمدە) بو جارا دەۋىئ ئەف پەر ھاتە دروستكىن ئىنلىق بىنى ھەردوو كەفران كولا و كۆشكىت خولى ئىستان ب رەملەن و چىمەنتىو دروستكىر كول وى دەمى دا چىمەنتىو بىرەمپىلا دىئنا گوندى سىلەكىن و ۋۇرىئى ب دەواران دىئنا سەر پرى، لىت ژېھر كۈرى جارى زى پەر ب بلنداهىا ناقىن نەچىتكىر بۇ نەبوھ ھەر دوى سالىن دا ناقىن دارىن پرى بىن و بوجارا سېىن جارەكادى ھۆستايىتىن ئەرگوشىيا ل سەر كاركەفە و كۆشكىن وى بلندتر لىت كىن وھاتە دروستكىن . نەبوھ ل سالا ۱۹۷۷ ئى دەما ئارتىشا رېتىما عېراققىتى ھاتىھ دەقەرى ئەپرە بۇ ئىتكىم ئارمانجا وان وب تىيزابىن پەر سووت وېتىنى كۆشكىت وى يېت ماین و ددرۇستن .

زىتىدەر :

- 1- دىدارەك دەگەل ھۆستا لاچىن
- 2- عبدوالله ناصر سوريانى
- 3- فەتاح لاودند سوريانى
- 4- محمد باؤانى

كركاكى بناش كريه. جەھى پرى : پر دەھقىتە سەر سۇرەن دەقەمەر رىكانيال ژىرىيا گوندى سوريان ژئالىيى مزوورى ژورىيا ل دەقەمەر بارزان زى دەھقىتە دەقەمەر گوندىن سىنيا و پالانىا ول سەر رووبارى شىن ھاتبۇ ئاقاکىن و ژ بۇ بساناھىكىندا ھاتوچوھا ھەردوو دەقەران .

ناقاکىندا وى : ل سەر شەرك و راسپاردهيا خودى زى رازى مەلامەستەفا بارزانى بىيار ھاتە دان كو پەرەك دەقەمەر ھەردوو دەقەراندا بەھىتە چىتكىن، ژبۇي پىر ساناھىكىندا ھاتوچوھا ھەردوو لايام و پەيپەندىتىن وان بەھىزىر بىكەن و ۋەنالىيەكى دىنەھ زى كو دەمىن شورەشا ئەيلولا مەزىن بۇ كو رىتك بساناھىتلى بەھىن بۇ ھاتوچوھا پېشىمەرگان نەبو بۇ جارىتىكىن ل سالا ۱۹۶۳ ئى دەست ب چىتكىندا پرى ھاتە كىن ل دەيىف ئەندازىدەكى باش كۆز (شمەش) كۆچكى پېتكەتىيە دوو ناقا رووبارى ھاتىنە ئىستان و (چوار) زى ل ھەردوو لايىن رووبارى ل سەركەفران ھاتىنە ئىستان دەقەمەر ھەركۆچگەكى زى (پېنج) بىنگە بۇون ھەرىمەنگەكى (حەفت گارىتە دەھاشىتىنى كودىر ئەها (نەد) قانىمان بۇون و سەرى ھەر كۆچكەكى زى دورىن (شەش) مەتران بۇو دەدوھ ھۆستايىتىن دەقەمەر بارزان ئىستان بناقىتىن (مەلا ئەحمد ئەرگوشى و برايىت وى صالح ئەرگوشى) زىتىدەبارى بەر ھۆستايىان و ھەزمارەكە مەزىندا كەتكاران ژەھردوو دەقەرىن مزوورى ژورىيا و رىكان و بەرتىن پرى زى ژئالىيى (لاچىن ھەيشى و چومار سوريانى) قە دەغانە شەكاندن كو ھەردوو ھۆستايىتىن بەر بىرىنى بۇون. ئەف پەر ب كەردەستىن بەرتىن بازى و كىشى ھاتە دروستكىن و گارىتىن

سامى بىنامىن رىكانى

يا خوبايىه كو كوردستان يا دەولەممەنە ژئالىيى شىنوارى قە و ئەقە زى وى چەندى دەھەلمىنەتىن كو كورد خودى مېشەدەكى كەقەنارن ل سەر رووي ئەردى و خۇودى ئەندازىيەكى سەركەفتى بۇون دەپەر كا خودا و ئەبو بخۇ دشىان وەلاتى خۇ ئاقا بىكەن و رى و بارىتە خۇ دروست بىكەن . پرا كركاكى زى ئىتك ژوان شىنوارانە كو خزمەتەكى بەرچاقا خەلکى دەقەرتىن بارزان ورىكان كريه زىتىدەبارى ھەردوو شورەشىن ئەيلولا مەزىن و گولاتا پېشىكەفتىخواز كو ھەتا نەھا چ خواندىن بۇ نەھاتىنە كىن و كەمسى بەحس زى نەكىرە ژبۇي پەرنىياسىنا پرا ناقەھاتى مە ئەف ۋەكولىينە ل سەر كريه .

رامانا پرى : ياخوبايىه كو ھەر جەھەكىن ل كوردستانى ب ناقىن مەرۋەكى، يان گيائىدارەكى ھاتىھ ب ناف كىن، ئەف پەر ب تەيرى كركاكى ھاتىھ ب ناف كىن ل سەر دەمى كەقەن دا دېتىن جەھويا ل وى جەھى كار دەنگى كەقەن كەقەن كەقەن كەقەن كەقەن كەقەن دەنگى وى بىت بىرسىبو جووى گەلەك ترسىا ژەتسادا خۇ ژۇقى رەخى رووبارى ھافىتە رەخى دى، كول وى جەھى رووبارى بەرتەنگ بۇو ھەردوولاريان كەقىبو ژېھر قىن چەندى ب پرا

بوجی ژاپونی پیشکەفتئىت مەزن بخۇقە دېتن

٤. ئەرى تو دزانى بكار ئىنانا موبايلىق ل خارنگە و دناف شەمەندەفرى و ل ناف جەپىن گىتى دا ياخىدا قىدەغەيە و بىت دەنگى (صامت) ياخىدا موبايلىق وان بناقى (ئەخلاقا) د.

٥. ئەرى تو دزانى هېرۋىشىما بىتى دماوى دەھسالان پشتى هېرۋىش كرنە سەرى ئەلىي ژاپونيا فە وەكى بەرىنى ھاتە ئاشاكرىن فە.

٦. ئەرى تو دزانى ل قۇناغا ئېكىن حەتا شەمشى يېنەرەتى ل ژاپونى وانكى دەھىتە گوتىن بناقى (ئەخلاق) كو تىدا قوتابىان فيتىرى چەمانىا سەرددەرى كرنى و رەفتارىن جوان دەن.

٧. ئەرى تو دزانى دگەل وى چەندى كۆ ژاپونى ژ دەولەمەندىرىن وەلاتانە لى ئەمان خزمەت كارنىن و كارو بارىن مال و زارۇكان ل سەر مەلىئىن دايىك و بايابىه.

٨. ئەرى تو دزانى ساقىت بۇون ل پولا ئېكىن حەتا سىيىن بەرەتى نىنە ل دەف وان، چۈنكى ئارمانج ژ خوندىنى گەشەكىن و چاندنا روحا كەسايەتىه.

٩. ئەرى تو دزانى ئەگەر تو بچىيە خارنگەكىن ل ژاپونى دېنى كۆ ئەويتن خارنى دخون بىتى بايىن ئەو چەندىدا دى خون خارن يا كىرىھ ئامانىتىن خو و پاشمايتىن خو ژى دگەل خورادكەن و دېمن ل. وېرى تىشەك نىنە ب نافى زىتە ھەمدەردا.

١٠. ئەرى تو دزانى تىرايا گىروپۇونا شەمەندەفران سالانە ل ژاپونى ناگەھىتە چۈركان و دەم ل دەف وان گەلەك يېن گەنگە و ب ھەمدر دانا دەمى كوفرو گۇنەھەكى مەزىنە، سزايان بىتى.

١١. ئەرى تو دزانى قوتابىيىن ژاپونى دەمىن دچنە قوتابخانى فرچە و مەمعجۇينا ددانان دگەل خو دېمن دا پشتى خارنى ددانىتىن خو بىشۇون و ئەقە تىتالەكە ل دەف وان.

زىتەر: نېت

ب: سىنەم چىل

چەند پىزازىنەكتىن گەنگ وبالكىش ل سەر ژاپونى. هەر ئېك ژ قان خالان رولەكى مەزىن يېن ھەي بىر بەرپ پېش چۈونا قىي وەلاتى ھەرچەندە دېيت گەلەك ژ مە قان خالان ب تىشەكى سروشتى و ئاسان ل قەلمىم بىتىن، لى ئەگەر وەبىت و تىشەكى ئاساي بىت بوجى دناف مە ژى دا ئەف كەلتورە بەلاش ناپىت.

١. ئەرى تو دزانى رۆژانە قوتابىيىن ژاپونى بۇ ماوى چارتىكەكى دگەل ما مۇستايتىن خو قوتابخانا خو پاقۇز دەن ژ بەرۇي چەندى بەرەباھەكى باش يېن تاشاندى.

٢. ئەرى تو دزانى ھەر وەلاتىيەكى ژاپونى ئەگەر سەيىھەك ھەبىت دەمىن ژ مال دەردكەقىت زەرفەكى، يان چانتەيەكى دگەل خو دېمن دا پىساتىيا وى بىكەنە تىدا و پابەند بۇونا وان ب پاقۇزى دچىتە د خانا ئەخلاقى دا ل دەف وان.

٣. ئەرى تو دزانى ژابون خودانا چ زىتەرەن سروشتى نىنە و سالانە ب دەھان بىشەلەرز لى روى دەن، لى ئەف چەندە نەبۈويھ ئاستەنگ د رىتكا وى دا كۆ نەبىتە خودانا ھىزا دووئى ياخابورى ل جىھانى.

عهبدولستار و قیانا مار بخودا نکرنی

دهسپیکی زی تمنی دو مار دمala مه
دابوون، پشتی ئەز چویمه دناف سورهشى
دا من مار نەمان ژبەرکو ئەز دمال دا
نەمام، پشتی شورەشى سالا ۱۹۹۳ ھەتا
نوکە بەردەوام مار بیت دمala من دا ھەين
و نوکە زی من بیست و هەشت مار ھەنە،
کو ئەۋەزى دومارتىن جورى شەھمارن و يېن
دیتر زی درەشن و من چار كوتىر ھەنە
دگمل سى پشىكا و دو تەيران.

سیلاڭ: توچاوا شىيائى ئەقان

۱۹۸۶ من پەيدوندى ب شورەشا گولانا
پېشىكەفتىخواز كريه ھەتا ئەنفالىت رەش
سالا ۱۹۸۸ جارەكادى ئەم زقريئە ناحيا
قىسىروكى، پشتى هيڭى سالا ۱۹۹۳ من
خىزان پىك ئىينا يە و ھەتا نوکە زی ئەم ل
ناحيا قىسىروكى ئاكنجى نە.

سیلاڭ: كەنگى و چاوا تە ھز
دەندى كەنگى و چاوا تە ھز
عبدالستار. سالا ۱۹۸۳ من مار
گرتىن و سالا ۱۹۸۴ من ئىنانە دمالدا

دیدار : عەمار عەزىز

سیلاڭ مە پېخوشە بىرى ھەر
تىشىكى خۇ بىدەيە نىاسىن.
عبدالستار. ناچى من (عبدلستار
ئەمین محمد) ل مەربىا ۱۹۶۷ ئەز يىن
زىدایك بوبى سالا ۱۹۷۵ رىزىما بەعس
ئەم بىت قەگوهاستىن بوناھيا قىسىروكى
و دكى كۆمەلگەھ ئەم دانايىنە، سالا

عبدالستار : د مala من دا سى

جوره گيانه و هر ين دزى ئىك

پىكىش دزى ين

هاتينه مينا ئيران و ئەلمانيا و گەلهگ دەقەرىن دىتىرىزى دەھىن ئەف ھزرە ژى چاوا بۇو من چىبىو دەمما نەساختەك چويمە دەف نۇزىدارەكى و بەحسىن ئەقى دەرمانى كىرى دەگەل وى نەساختى ئەف نەساختە ژى ھاتە دەف من و من ئەف دەرمانە چىتكەر و ل دەسىپىكىن ژى من ئەو دەرمانى چىتكەر من دا ئەو كەسىن نىزىكىن خو ئەو ژى من گوت بەلكى ژ خەلکى نەھىت بەلىنى پاشى من دايە كەسىن نىزىكىن خو و مفا ژى و درگرتى پاشى من دا كەسىن دى.

سيلاڭ : نوكە د مال دا تو ب تىنى خزمەتا ئەقان ماران دكەي يان تە زاروكتىن خۈزى فيرگىرنە؟

عبدالستار. نەخىئىر من ھەمى زاروكتىن خو فيرگىرنە و ئەو بخو ماران دگەن و گوشىتى ژى دەدەنلى بىچ ترسەك ل دەف وان ھېبىت، و گوت ژى ھەر كەسەكىن هاتىئە دەف من ب ئيرادا خودى جورئەت بو چىبىو كەسىن خو دەرمانى بىچ تەرىپىن خودا وەھتا گەلهگ كەس ژەدرقە بىت هاتىئە دەف من بەس وىتىن دەگەل بگەن و دىسان ناقىرى گوت هەتا نوكە چ مارەكى من ب كەسەكىن نەقەدايە و نەبۈۋىنە جەھى نەخوشىيى بوج كەسان، بەلكو خەلکى دەقەرىن بىچ خوشحالە ب ئەقىن چەندى.

سيلاڭ : تە ھزر نەكىرىيە ئەف گيانه و هر ين تو بخودان دكەي ل مال بىبىيە دەر و جەھەكىن تايىيت بو چىتكەي؟

عبدالستار. نە من ئەف ھزرە نەكىرىيە، چونكى نوكە د مالا مندا خانىيەكى تايىيت بىچ وانە و خانىيەك ژى بىچ مە بخويە و گوت بىتگومان ئەگەر جەھەكە هەبىت دى باشتىر بىت، بەلىن هەتا نوكە من ئەف ھزرە نەكىرىيە و من داخاز ژ چ جەھەكى نەكىرىيە كو پارچەيەك ئەرمدى بوجەقى مەرەمى بۇو من تەرخان كەن.

گيانه و هر ين تە ھەمى بىكمىيە دوستىت ئىك؟

عبدالستار. ئەف چەندى ھەندى بۇ ھەندي دزقىرىت كو ھەر تىشەكىن خودى حمزەكەت دى چىبىت، ژېھر ھەندى من بىزاف كەر كو ئەقان گيانه و هر داران بىكمە دوست ب ئيرادا خودى من گەھاندە ئىك، و ل ئەقىن چەندى من قىيا كو ئەز پەيامەكىن بگەھىنەمە ھەمىن جىھانى كو مللەتى كورد ئىككەم جار باودرى ب خودى ھەى و يا دووپىن ژى مللەتى كورد حمزە دوستايەتىن دكەت و بىزاقان دكەت خەلکى بىكمەتە دوستى خو نەك دوزىمنى خو. من دېتىت ئەز بوجەه دىياركەم كو ئەز نە سەيدم و نە شىيخ و مەلامە تىنى من باودرى ب خودى ھەيە .

سيلاڭ : ئارمانجاڭە چىيە ژ خودانكىنا ئەقان گيانه و هر ئەقان؟

عبدالستار. من چ ئارماناج ژ خودانكىنا ئەقان گيانه و هر ئەقان نىنە تىنى ئەز گەلهگ حمزە گيانه و هر داران دكەم تايىيت ئەھۋىت من ھەى و زىتەدەر نە.

سيلاڭ : وەكى مە زانى تو دەرمانان ژ مارا دروست دكەي ئەف چەندى ھەندى راستە؟

عبدالستار. راستە ئەز دەرمانان چىتكەم و ئەف دەرمانى ئەز چىتكەم بو نەخوشىيا (باودسىرى) ئەو ژى ئەز ژ تيفكلى مارى چىتكەم و ئەز تيفكلى مارى هوپر هوپر دكەم و بەرى بىكمە ناف كەپسولى ئەز ئايەتە كا قورئانا پىروز ل دلى دخوينم و ئەقى ماددىي دكەمە ناف كەپسولەكى دا و ھەر كەسەكىن دەيىتە دەف من چار كەپسولان يان ھەشتا دەمىن و دېتىزىمىن روزى تىنى دى ئىك كەپسول خوى بەرى تېشىتى و گوت ھەزمارە كا مەزن ژ خەلکى داخاز ژ من كەرىيە كو ئەز ئەقى دەرمانى بىدەمىن ھەتا ل دەرقە ژى

حەسەن عەلى خەنچەر: من دزىندانَا ئەبۇ غەقىب شەستران ب بارزانى گوتۇن

ئەو ھونھەندى پىرى دەھ سالان د زىندانى دا سترانىن نەتهۋى مينا ستران گوتۇن ب بارزانى و گوتا سرودا ئەى رەقىب د زىندانَا ئەبۇ غەقىب دا گوتىن، ھونھەند (حەسەن عەلى خەنچەر) كۈنۈكە ئاكىنجىي ناحيا قەمسىروكى يە سەر ب قەزا شىخان قە دېيتە مىقانى كۆفارا سىلاف ، و پەيامنېرى كۆفارى سەرمداナ . مala وى دىكەت دىدارەكى دىگەل دىكەت ئەقا ل خارى ژى فەرىزى دىدارى

دىدار عەمار عەزىز

بومن شەرمەفە کو سەرۆکى ئەزىزىتى مەسعود بازانى مەداليا بابى خودايىه من ئەشم بوم سەھىت دۇنياپىت دىئىنیتى.

ئەزىز ھاتىمە بەردا، پاشى ئەزىز ھاتىمە بەردا جارەكادى ئەزىز چومە دەھۆكى ل وى دەمى بەرپرسى لقا دھوك يا پارتى دكتور جەرگىس بو و بەرپرسى لېزىنا مەزى خودى زى رازى فەتاح گولى بو ئەزىز دەگەل رىتكخراوا عەلى قادو بوم كو دگوتىنى رىتكخراوا (رېنجىبەران) ھەتا سالا ١٩٨٣ ل ۋىئى سالى ئەم چوينە عەممەلياتەكى ل دەھۆكى ئەزىز بوم عەلى قادو بو عبدالرحمن رسول بو برايىن من ئەحمدە بو شەھيد بو و رەمەزان ئەمۇزى برايىن من بو ل سەعەت ١٢ نىقىرو ئىخبارى ل من ھاتە كرن جارا دووپىي حزبا بەعس ئەزىز گرتىم و جارەكادى ئەزىزىمە زىندانا ئەبو غەربىپ ل بەغدا سالا ١٩٨٣ ئەزىز برمە دادگەها عموداد بەندىرە و ئەزىز ھاتىمە حۆكم كرن ٢٠ سالا و شەش ھەمیقان و نىزىيکى ھزار و ھەشت سەد كورد وى دەمى دزىندانا ناقبىرى دا ھەبۈون، پاشى ھینگى رەزىما بەعس بىياردا كو زىندانى ھەمى بەھىنە ئازاد كرن ئەزىز و ھەقالىت خول سالا ١٩٨٨ ھاتىنە بەردا.

سیلاڭ: گرتنا تە ل جارا سىيى يا چاوا بول كىيىھ بول؟
حمسەن عەلى خەنچەر: بەلىنى پاشى ئەزىز ١٩٨٨ ھاتىمە ئازاد كرن و ئەزىز ھاتىمە

دەيموکراتى كوردىستان كر و ئەزىز بومە پارتى ل سالا ١٩٦٨ و سالىت حەفتىيان من چەك ھەلگرت ئەزىز ب دروستى بومە پىيىشىمەرگە و ئەزىز چومە دناف تەنزىيما پارتى و مە دەست ب شولى خو كر وى دەمى زىي بەرپرسىت مە زىي موسا عيسا بو، سەبرى حەجى رەشۇ و جەمیل سلىتىمان سەرخان بو و مە پىيىكە كارى خو دكى ئەشقە وەكى دەسىپىكى من بو، و دەگەل ژىيانا پىيىشىمەرگاتىيى من ستارانىت سىياسى زىي دگوتىن واتە نەتنى ئەزىز پىيىشىمەرگە بوم، ئەزىز پىيىشىمەرگە و ھونەرمەند بوم من ل سالىيەن ھەشتىيان ھندهك ستران ب ئەحمدە حمسەن بەكى و سەدام حوسىنى گوتىن و من ب خرابى دانە نىاسىيin پاشى من ئەف سترانە گوتىن ئىخبارى لمن ھاتە كرن و حزبا بەعس ئەزىز گرتىم ١٩٨٠ كو ئەشقە ئىكەن گرتنا من بو و ئەزىز برمە ئەبو غەربىپ دو سالان ئەزىز دناف زىندانى دا بوم سالا

سیلاڭ: بەرى ھەر تىشىتكىن مە حەزىز كر بىزانىن كا حەسن عەلى خەنچەر كىيە؟

حمسەن عەلى خەنچەر: ناقىنى من حمسەن عەلى يە ئەزىز ژەدایك بويىن ١٩٥١ ئەم سەر ب ھوزا سورپىچى نە ناقىنى گوندى مە زىي (باقوستان) نە ئەم خەلکى كوردىستان باكىرەن، دەيكىا من زىي يا مزورى يە خورتى يە و من ل سالا ١٩٧٨ خىزان پىتىك ئىنایە و من چار كچ و چار كور ھەنە و خىزانان من زىي خەلکى سورپا يە دەقەرا عەفرىنى نە.

سیلاڭ: ئەگەر تو بومە يەحسى وى خەباتا خو يَا پىيىشىمەرگاتىيى بىكەي تەواتە چەندىن سالان گرى.

حمسەن عەلى خەنچەر: بەلىنى من خەباتەكى درىز دەگەل پىيىشىمەرگاتىيى ھەبىيە پاشى كو سالا ١٩٦٣ ئەم ھاتىنە كوردىستانى من پەيوەندى ب پارتى

کری ئىدى من دەست ل ستران گوتىنى بەردا و پزىشکى ئى بى گوتىيە من چ جاران سترانان نېبىزىھ ئەگەر نە دى كارىگەرىنى ل دلى تە كەت، و گوت عەمرى من دەريازى شىست سالىيى بوبىه مانە بەسە هەر تىتەك وەختى خو يى خوشە و هەتا من كەمانجا خو دىيارى دايىھ ھونەرمەند دژوار دوسكى و من ل بەر نىنە جارەكادى دەنگى خو زيندى بکەمەقە.

سيلاڭ: دەيتە گوتىن كۆ حەسەن عەللى خەنچەر ڈەنگى ھونەرمەندىن نوکە ناگەھىت تە چ گوتىن ھەيدە.

حەسەن عەللى خەنچەر. بەلىنى راستە ئەز ڈەنگى ئەف ھونەرمەندىن نوکە ناگەھەم چونكى ئەف ھونەرمەندىن نوکە زارقەكەرن (تەقلید) چىنە ئەقە نە بەس دزانن كلىپەكىن چىكەن و كچەكى نىش رويس دەكەل خو بکەنە ناف كلىپى! و ئەز باورەم كمسەك زەمە دەما گوھداريا سترانىت نوکە دەكەن بەس تەماشەي وى كچى دەن کا يا چاوايە و براۋىت وى چاوانن و ھەما ئەقەيە زىدەت نىنە، ستران سترانا فلوكلورى يە، نوکە ئى جەھى داخى يە چ گۈنگىيەن ناھىتە دان ب سترانىت فلكلورى و گوت ئەو ھونەرمەندى سترانان ب ئاخا خو و مللەتى خو نېبىزىت ئەو نە ھونەرمەندە.

سيلاڭ: خەنچەر ناسنافىت تەيە يان ئى تە بخو ئەف ناۋە دانايىھ سەرخو.

حەسەن عەللى خەنچەر: خەنچەر ناسنافىت منه و ئەز ب قى ناقىي يىن ھاتىمە نىاسىن هەتا نېبىزىن حەسەن عەللى خەنچەر كەس من ناناسىت و خەنچەر دەف من تىشەكتى پىروزە ئى.

سيلاڭ: پەيقاتە يا دوماھىيەن چىيە.

حەسەن عەللى خەنچەر: ئەز زور سوپاسىيا ھەوە دەكم كۆ ھەوە ئەف دىدارە دەكەل من كرى و ھېقىيا من ئەو ب زويىرىن دەم دەولەتا كوردى بەيىتە راگەھاندن ھەر چار پارچىن كوردىستانى بىنە ئىك و ئەز حەزدەكەم ئەف مللەتە ھەر پىشكەقىت توشى چ كارەساتان نېبىت ھەر ب خوشى پىتكە بىزىن د كوردىستان خودا.

كوردىستانى ترومبىيلەك ما رسىدىس و دەكە دىيارى دايىھ تە.

حەسەن عەللى خەنچەر: نەختى ئەف گوتىنى راست نىنە، بەلىنى سەرۋەكى كوردىستانى ل كونگرى سەزىدى يىچ پارتى ديموكراتى كوردىستان مەدالىيا زىرىن دايىھ من، كۆ ئەقە باشتىرىن دىيارى يە بومىن.

سيلاڭ: تە ڈەنگى دەست ب ستران گوتىنى كرىيە و كى پالدەرى تە بول كۆ تو بىبىيە ھونەرمەندە.

حەسەن عەللى خەنچەر. من ل سالىت ۱۹۶۴ وىقە دەست ب ستران گوتىنى كرىيە و ئىكەم سترانان من سەر(ا) ھورمۇز مەلک چكۈ كۆ ئەقە خەلکى كۆرا بو كۆ مەلاچىكۈي فەلەبۇ، و من ستران ب عىسى سوار گوتىنى، دىسان من ستران ب بارزانى ئى.

مala خول قەسروكى ئەننى دو ھەيف و ۵۵ رۆژان ئەز ل مال بوم جارەكادى ھندەك كەمسان ل ۋى جەھى ئەز تىدا ئىخبارى ل من كر و ئەز ھاتىمە گرتەن ۋەلەيىت رەئىمى قە هەتا ۱۹۹۱ ئەز مامە دىزىندانان ئەبۇ غەرېب دا پاشى كۆ مسعود بارزانى سەرۋەكى هەرىتىما كوردىستانى دەكەل سەدام حسېنى مفاوازات كر كۆ بىيار ھاتە دان ھەمى زىندانىيەت سىياسى ھاتە بەردا، پاشى هىنگى ئەز ل سەر پىشىمەرگاتىيى بەردهوا بوم ھەتا نوکەزى نوکە من پلا(عەمید) يَا ھەمە ل فەرماندا دەھوكى لىنى ۋېھرەك ئەز د شەھەكى دا ۱۹۹۸ ل سەر مىنەكى ئەز كەفتەم و ھەردە پېت من ئى فەبۇون ۋېھرەندى ئەز بومە پەكەفتى و نوکە ئەز دەۋامى ناكەم.

سيلاڭ: و دەكى دىيار تو پىرى ۵۵

خەلکە ئەنەن ئەنەن بەرگى خۇدەتە و گەنگى كەنگى ھونەرمەندى.

گوتىنى، و دىسان من سترانىن ئەقىنىي ئى گوتىنى كەنگى ئەنەن بەرگەن بىنەن سەرمانىي بەرگەندا، مە گەلەگ چالاکى دىزىندانى دەنگىن ئەنەن بەرگەن دەنگىن ھونەرمەندە، دەنگىن ئەنەن بەرگەن دەنگىن ھونەرمەندە.

ئەز رابىم ھەمى ئەم سترانىت من گوتىن پىتكە بکەمە چەند سىدييەك ھەر كەسەكى بقىت سترانىت من ھەنە ل تومارگەھەنەن تەها شنگارى ئىبراھىم شنگارى و ل تومارگەھەنەن مويسىل و زاخو ھەنە.

سيلاڭ: ئەقە وەختەكى درىزە دەنگىن تە نەمايە ئەگەر چەنە، تە ل بىر نىنە دەنگى خو زىندى بکەيدەقە.

حەسەن عەللى خەنچەر. راستە پاشى من نەشتەرگەرىيەك بول دلى خو

سالان دىزىندانان ئەبۇ غەرېب دا بۈرۈي چالاکىتتە دىزىندانى ج بۇون؟

حەسەن عەللى خەنچەر. وەختى ئەز دەنگىن گرتەن من دەست ۋەلەپەتەن ھەنگەدا، مە گەلەگ چالاکى دىزىندانى دەنگىن گەلەگ ستران دەناف زىندانى دا بېت ئەنەن، ستران من ب بارزانى گوتىنى و سرودا ئەنەن رەقىب من گوتىيە، ھەر دىسان ھەر دىزىندانى مە مە خو فيرى نېسىن و خاندنا كوردى كرىي و مە جەڭىنە نەورۇزى دىزىندانى كرىي ھەتا سالا ۱۹۸۸ من دوشەكا خو سوت و ئاگر بەردايىن و مە نەورۇز ل وى روزى ھەتا مەغەرەب ب سترانىن كوردى و يەلاقىرىندا شەنەنەن دىزىندانان ئەبۇ غەرېب دا كر.

سيلاڭ: ھەمبەر ئەقى خزمەتە تەكىرى دەيتە گوتىن كۆ سەرۋەكى

ئەممەد مایی:

لەج وەلاتان نەھىيىن دەولەتى ناكەفنه سەر شاشىن تىلەقزىون و رۆزىامان

ئەممەد مەسىھىم مایي، سىكىرتىرى راگەهاندىن مەكتەبا سىپاسى يا پارتى ديموکراتى كوردىستان، ل سالا ١٩٦٩ ئى ل گۈندى (مايى) هاتىه دونيايى، ل چەندىن دەزگايىن راگەهاندىن كار كريي، ب گۇرەي گۈتىن وي، ل وەلاتى سويدى وي و چەند ھەقالەكىن خۇ ئىكەمین راديويا پارتى ل دەرقەي وەلاتى ب ناشى سەردمە فەكىر بىو، ناڤبىرى دىيار دىكەت كو راگەهاندىن پرا گەهاندىن راستىيا بۇ جەفاكى، ديسا نابىنىت كو سەركەردەيىن بلندىن پارتى بۇ دەزگايىن راگەهاندىن دەھۆكى ب زەممەت ئاشكرا دىكەت كو ژىئەر نەبۇونا رۆزىامەقانىن ئەكادىمى راگەهاندىن كوردىستانى ل ئاستى پىددىشى نىنە، و خۇيا دىكەت كو ئۇپۇزۇسىيون تا ئەققرۇ نەشىيات خوه ژ ئۇپۇزۇسىيونا چىايى رىزگار كەت، دېيت ئەم خوه ژ بىرۇڭا شورەشا چەكدارى دوورىيىخىن، و ژبۇ پىشىقەچۈونى دېيت راگەهاندىن مە خوه ژ كەرب و كىينى دوور بىيختى

دیدار: ئەممەد ئىمېنلىكى

كوب ئىكچارى قەگەريايىمە كوردىستانى،
و بويىمە سىكىرتىرى راگەهاندىن مەكتەبا
سىپاسىيا يا پارتى ديموکراتى كوردىستان،
و تا ئەققرۇ ژىيى بەردىۋامى ل سەر
كارى خوه.

سېلاڭ: راگەهاندىن و رۆزىامەقانى ل
دەث تە چەنە ؟

ئەممەد مایي: پرا گەهاندىن راستىيا بۇ جەفاكى.

نوکە ب ناشى دەھۆك تىقى من كار كريي،
ل دوماھيا سالا ١٩٩٤ ئى مشەختى
وەلاتى سويدى بويىمە، و بەرسىيارەتىسا
راگەهاندىن پارتى من وەرگەرتى يە، ل
سالا ١٩٩٦ من و چەند ھەقالەكان ل
پايتەختى سويدى، راديوىكە فەكى ب
ناشى راديويا سەرددەم كو ئىكەمین
راديويا پارتى بىو، ل دەرقەي وەلاتى، و
ئەز رىقەبەرى وي بۇوم، تا سالا ٤ ٢٠٠

سېلاڭ: تو ل سالا چەندىن هاتىه
سەرددۇنيا يى و تەج باودىنامە ھەنە و
ھەتا نوکە تە چەند پۇست وەرگەرتىنە و
ناشىن وان ل گەل دەم و جەپىن وان ؟

ئەممەد مایي: ل سال ١٩٦٩ ئى، ل
گۈندى مایي، هاتىمە دونيايىن، ل سالا
١٩٩١، من ل ئىزگىن دەنگى شورەش
ل دەمىن شورەشى كار كريي، ل سالا ١٩٩٢
تا ١٩٩٤ ئى ل تىلەقزىونا خەبات ئەوا

کوردی تو نابینی دی کورد پین زهره‌رمه‌ند
بن و دی کارتیکرنی ل ناقمالیا کوردی
و دهسته‌لاتی و ئوپوسوزیونی هەرسیکان
بیت؟

ئەمەد مایی: ل هەر وەلاتەکی ژ
وەلاتین جیهانی، بۆ نموونە ئەمریکا،
سوید، بریتانیا، فەرەنسا، تا
دووماهیی، نەتینیین دەولەتی ناھینە
سەر بەرپەرین روزنام و کوڤار و شاش
و تىلەفزیونان، هەر وەلاتەکی نەتینیین
خوھەنە و گەزدای ئاسایشا نەتموی
نە، و حکومەتیین
ئیک ل دووٹ
ئیک کو دھینە
سەر حۆكمی، وان
نەتینیان دپاریزىن و
ھەر کارەکی گەزدای
قىنی چەندى بیت
مافنی حکومەتییە
ب پاریزىت،
لى ژەرفەی قىنی
چەندى مافنی
وەلاتیانە کو

پیزانین ھەبن ل سەر پیشەتیین کو
رويددن دناف وەلاتی دا. ژلایەکی
دی قە تو بخوه بىن دېیزى ناف
مala کوردى، مانا وى ئەوه کو ئەم
ئىکمالین، و ئەم دکارىن دناشەرا
خودا ھەر ئارىشەکا ھەبىت چارەکەين،
ئەۋرى ب دىالوگ و ئیک قەبول كرن
و رېزگرتنا تايىيەتمەندىيەن ئېيكودو، نە
ل ناف دەزگایيەن راگەھاندى، وەکو دى
زى گەلى مە بىن گەشتىيە ئاستەكىن
روشەنبىرى و پىتگەھشتىا ھزى و
ئىدى ب ساناهى ناھىيە خاپاندى.

سیلاف: شەرى ب دىتنا تەج بەپەتەكەن
دی راگەھاندى کوردى پىشکەقىت و دی
کارەکىن ساخلمۇ دوور ژ بەنەمايىن حزبى
ئەنجام دەت؟

ئەمەد مایی: خوھ ژ كەرب و كىنى
دوور بىخىت، و ب كەتوارانە باھەتان ب
ھەلسەنگىنيت و بەرژەوندا بلندا نەتموھ
و نىشتىيمانى ب پاریزىت و راگىت .

پارتى چەوا دېنى و ئاستى راگەھاندىن
ئوپوزوسيونى چەوا دېنى؟

ئەمەد مایی: ئاستى راگەھاندى
پارتى و ھەلسەنگاندى وى، ئەز بۆ
ھەوھ و خەلکى بجه دەيلەم، ئانکو ھوين
بەرسقا قىن پشكا پرسىيارى بەن، لى يا
ئوپوزوسيونى، ب قى رەنگى بەرسقى
ددەم، مخابن ئوپوزوسيون تا ئەفرۇ
نەشىايە خوھ ژ ئوپوزوسيونا چىايى
رەزگار بکەت، و ھەر کارەکى دەستەلات
بکەت ب خراب دېيىت، ھەروەکى
پارتىت دەستەلاتدار، يان حکومەتى چ

سیلاف: ھوين وەکو ئالىيەكى
پەرپەسیار، بوجى سەركەدەيىن بلند و
سەكتىرىن مەكتەب سیاسى و ئەندامىيەن
مەكتەبا سیاسى يا پارتى بۆ دیداران بۆ
رۆژنامە و کوڤار و تلهفزيونىن دەھوكى ب
زەممەتن؟

ئەمەد مایی: ئەز دېيىم ئەقە زولمە
تو د بىزى، چنکو چەندىن جاران من
بخوه دیدار بۆ دەزگایيەن راگەھاندى
ل دەھوكى رىتكەختىنە، و دەرگەمەن
سەركەدەيەتىا پارتى ھەرددەم بىن ۋەكى يە
بۆ ھەممۇ دەزگایيەن
راگەھاندى و ب

تاپىيەتى بۆ يېتىن
دەھوكى، بەلگە
زى بۆ قىن چەندى
جەنابى تە ئەفرۇ
تىلەفون بۆ من كر،
و ئەق دیدارە مە
ساز كر، لى زېرى
نەكە كاودان و
قەيرانىن سیاسى ل
عېراقى و دەقەرى

و كوردىستانى، پەريا بەرپەسیت سیاسى
يېت ھەممۇ پارتان نەخاسىمە پارتەكە
مەزن و خۆدان مېشۇو جەماوەر و خۆدان
سەنگەكى سیاسى، وەكى پارتى، بەھرا
شىرى ژ چارەكىنا وان قەيرانى دەھقىتە
سەر مەلەت وى، و سەكتىرى و ئەندامىيەن
مەكتەب سیاسى ب وى چەندى ئە دەھینە
گەزدەن، ئەۋرى ژېتەخەمەت سەرفەرازىيا
گەلى كوردىستانى و گەھاندىن قىن
پاپورى دناف دەريايەكى پەرى شەپولە ب
سەلامەتى.

سیلاف: تو وەکو رۆژنامەقان يان
راگەھاندىكارەك ئاستى راگەھاندى ل
كوردىستانى چەوا دېنى؟ لاوازە يان يا
بەپەتە يان يا چەوايە؟

ئەمەد مایی: ل ئاستى پىتدەقى نىنە،
چنکو پەرانيا رۆژنامەقانان ئارەزۇيا وان
رۆژنامەگەرىيە، نە تايىيەتمەندەن دەقى وارى
دا، يان نە ئەكادىمى نە
سیلاف: تو ئاستى راگەھاندى

ئەز دېيىم ئەقە زولمە تو د بىزى، چنکو چەندىن جاران من بخوه دیدار بۆ دەزگایيەن راگەھاندى ل دەھوكى رىتكەختىنە، و دەرگەھەت سەركەدەيەتىا

پارتى ھەرندەم يە ۋەكى يە بۆ ھەممۇ دەزگایيەن راگەھاندى و ب تايىيەتى بۆ يېن دەھوكى

کارەکى باش بۆ قىن وەلاتى نەكى يە،
دېيىت ئەم خوھ ژ بېرۇكى شورەشا چەكدارى
دۇورىتىخىن، كو ھەر کارەکى حکومەت
بکەت، خرابە، چنکو حکومەتە، ديسا
ھەر کارەکى ئوپوزوسيون بکەت، خرابە،
چنکو ئوپوزوسيون، نەخېر ئەقە يا خەلەتە،
ھەبۈونا ئوپوزوسيونى بۆ ھەر وەلاتەكى
دېمۆکراتىك و دېمۆکراتخاز گەلەكى
گەنگە، و ب پىتىدەقىيەكى ساخلمۇ دىزمۇن،
لى ھەبۈونا وى بۆ پىتىشقەبرىنا جەڭ و
بەرقەرابۇونا ئاسایشا نەتموایەتى بىت،
لى مخابن ل كوردىستانى ئوپوزوسيون
وەسا رەفتارى ناكەت، لەوما ھېقىخازم
كۆپىداچونەكى دکار و رەفتار و راگەھاندى
خوھ دا بکەت.

سیلاف: شەرى كارتىكەنلىن
راگەھاندى ب گشتى ل كوردىستانى
بۆ جەڭ و وەلاتى مە چنە، ديسا
بەلاشىبۇونا ھەر نەتىنى و تىشەكى ناف
مala کوردى ل سەر شاشە و مىدىيەتىن

سەمیر صەدیق بو سیلاھ: ھونھر چەکە ھەمی کەسان نىنە

ھونھرمەندى گەنج سەمیر صەدیق خودانى دەنگى نەرم و جوان يى كو شىاي دەممەكى كورت دا بىيىتە ئىلەك ژ سىرىپىن سترانا دەقەرى و دەھولىن بەردوام ئى دا ھونھرى خول ھەمى دەقەرىن ڪودستانى بەلاف بىكتە سەمیر خودانى چار ئەلبومانە و بىيارە دفان نىزىكەن دا ئى چەند بەرھەمەكىن دى ئى بەلاف بىكتە سترانىن سەمیرى بىيۇنە دەرمانى دەردى پىارىدا گەنجان ب پەيپەن نازك و ئى گىرتى ب ئاوازو مىوزىكىن ھەممەندى سەمیر يى بەردوامە ل سەر رېيازا خوو بەاريکاريا براي خوبى ھونھرمەند ئەمیر صەدیق د دىدارەكى دا بو كۇفارا سیلاھ سەمیر صەدیق ب قى شىۋەسى بەرسە چەند پىيارەكىن مەدان

دیدار زىدان سوبىخى

نىنەن بە س ل بەرى و ل دەمى بەلاقىكىنا ھەم ئەلبومەكى شەو كومپانىا كارى ئەلبومى باشتىر بىكتە بىيگومان ئەز دى دەگەل وى كومپانىا كاركەم

سیلاھ: ھونھر دەف تەج د دگەھىنەت.

سەمیر صەدیق: ھونھر چەکە كە ھەممى كەسا نىنە و نامەكە دەقىت بگەھىنەت بىنەجەن ب ئىمانەت

سیلاھ: تاكو نوكە تمچەند بەرھەم ھەندە ؟

سەمیر صەدیق: چار ئەلبوم و نىزىكى (۹) فيديو كلىپپان ژ بەر ھەممى ۱۹۹۴ - ۱۹۹۵ و ۴ كلىپپىن نوى و كومەكا سترانىن سينگل

سیلاھ: حەش كىش سترانا خودكەي.

سەمیر صەدیق: سترانا چ رۆژا ئەز تە نەبىن پەريشانم

سیلاھ: دوماهىك كارو پروژىن تە سەمیر صەدیق: ل نىزىك ب فيديو كلىپەكا نوى يا دويتو سترانەكە ژ پەيىش و ئاوازىن برايى من (ئەمیر صەدیق) ب نا قى پىسام دوتىاما تە مە

دەھوكىن ئاستى ھونھرمەندىن دەھوكىن چاوا دېيىنى. ؟ سیلاھ:

سەمیر صەدیق: باودەركە پىچەكىن ياب زەممەتە مروف ئاستى ھونھرى و ھونھرمەندى بىزانتىت ھندى ئاستى تەكىيك و توماركىنا دەنگ و موزىكا بىن لاوازىت بەس ب هزرا من باشتەرە ژ بهرى چەند سالا

سیلاھ: مالباتا تە چەندىدا ھارىكارە دەگەل تە ؟

سەمیر صەدیق: بىيگومان مالباتى رولى خو يى سەرەكى يىن ھەي ب تايىھەت برايى منى هيڭىز (ئەمیر صەدیق) پالدەركە سەرەكىيە و پىشكە سەرەكى ژ سترانىن من پە يېش و ئاوازىن وي نە

سیلاھ: تەج سترانىت سورانى گوتىنە ؟

سەمیر صەدیق: بەلى د ئەلبوما من ياسالا ۲۰۰۹ سترانەكا سورانى من ياكىتى و من ياكلىپ كرى ژى دەگەل كىش كومپانىي كاردەكەي ؟

سیلاھ: سەمیر صەدیق: چ كومپانىيىن تايىھەت

چەندەكىن ژ ژيانا تەيا ھونھرى بىزانىن. ؟ سیلاھ:

سەمیر صەدیق: ل سالا ۱۹۸۶ من دەست ب ھونھرى كىريه و يەكم ئەلبوما من ل سالا ۱۹۹۴ دەركەفت ب ناقىنى (ج روژا ئەز تەنەبىن) و ياخ دووئى ل ۱۹۹۵ پاشتى ھينگىن ژىمىر ھندەك كاودانى ۵ سالا نەشىام بەرددەوابىم ھەتا ل سالا ۲۰۰۰ جارەكى دى من ب ئەلبوما (بشىكورە) دلىت جەماوەر و حەزىتكەرىن دەنگىن خو من خوشكەرە و دىسان ل سالا ۲۰۰۹ دوماهىك ئەلبوما خو من بەلاقىك بناقىنى (چىروكى من) و نوكە ژى مژۇيلى ھندە كارىن دى مە نوكە مژۇيلى چ كارەكىن ھونھرى ؟

سیلاھ: سەمیر صەدیق: نوكە ئەز مژۇيلى سترانەكا دويتو مە ل گەل ھونھرمەندەكى كوردا باكىرى و حەزىتكەرىن دەنگىن ھەماوەر و حەزىتكەرىن دەنگىن من

سیلاھ: ژىلى كارى ھونھرى چ كارەكى دى دەكەي ؟

سەمیر صەدیق: رېقەبىرى كارگىتىرى مە ل كولىزىا كارگىتىرى و ئابورى ل

سيلاج

عبدوللا زيرين.. ده نئن ته دي مينيت دي زيرين

دودلى و گومان د چیروکى دا

تیگه هی خامه بی ل ده خانی

عەبدوللا زىرىن.. دەنگى تە دى مىنىت دىرىن

پەنا كوردىقە ل ئەلمانيا و سەرانسەرى ئۇرۇپا و ئەمریکا دهاتنە سازكىن، و گەلەك جاران ژ لاپىن پۇلىسىتىن ئەلمانىقە تووشى لېپرسىنى دبوو ژ ئەگەرى ھارىيکارىتىن وى بۇ پەنا بەرىن گەلى خۆ ل ئەلمانيا .

ول سالا ٢٠٠٢ ئى قەگەرپا كوردىستانى و ب ھارىيکارى ل گەل ھونەرمەند (جەمال مەممەد ئەدەب) تىپا دەھۆك يَا مۆزىكى زىندىو كرەفە، و رىزلىتىن بۇ وى ژ لاپىن و دزارەتا رەوشەنبىرى يَا حۆكمەتا ھەرتىما كوردىستانى ل سالا ٢٠٠٨ ئى وەك رىقىبەرى مۆزىكى ل رىقىبەريا گشتىا رەوشەنبىرى و ھونەرى ل پارتىزگەها دەھۆك ھاتە دامەزراندىن.

ول ئادارا ٢٠١١ ئى تىپەكا مۆزىكى يَا نۇي ب ناقىن (تىپا زىرىن) دامەزراندى، لىنى ژ بەر نەخۆشىا خۆ ئۇ تىپ رادەستى ھونەرمەند (شىغان مستەفاى) كر .

لىنى مخابن و ھزار مخابن ل رۆزا داۋىتىن چەتكەن كورال و ۋەغىرا بۇو مېقانى ھونەرمەند (مەممەد عارفى جىزىرى) .

و ھەرىيە بىزىن ھونەرمەند عەبدوللا زىرىن بۇ گەلى خۆ نزىكى (١٠٠) ستران و سروودان ل پاش خۆ ھىتلانە و سروودەكە وى ب ناقىن (وارى خۆ بەرنا دەين) ژ پەيقىن منه كول سالا ١٩٨٤ ئى ل تىپا دەھۆك تۆماركىرە و ھەلبەستىن د. بەدرخان سەندى و مەحفۇزمائى و رىكىش نامىتىدى و گەلەك ھەلبەستقانىن دى ژى كىرىنە ستران.

ئەز دشىيم بىزىم ھەتا راددەكى عەبدوللا زىرىن شارەزايى ل ھەلبەستقاندا ژى ھەبۇو، چونكۇو من ھەلبەستا خۆ ب ناقىن (ناخا خۆ بەرنا دەين) قەھۇنابۇو

نيراقنى.

ول ناقەمىستا سالىن حەفتىيان ل دەرگەھىن دراما يى دا، و ل سەر ناستى سترانى ژى پېشىكەت و راهىتىنان ل سەر ژەنپەن نامىرىتىن مۆزىكى كرن تايىمت نامىرى عۆزى، و دېلىم ل پەيمانگەها راهىتىنانا نىزىگەنلى بىمەدا وەرگەت و پېشكەدارى گەلەك ناھەنگ و ھەلکەفتىن نىشىتمانى و نەتمۇي بۇو و گەلەك ستران ج ب تىنى يان دوقۇلى ل گەل سترانبىزىن كورد گۈلبەhar و نەسىرىن شىروانى ل رادىقىبا كوردى ل بىمەدا تۆماركىن.

و ژ دەستكەفتىن وى يىتن مەمنى پېشكەدارىا وى بۇو ل گەل مۆزىكىزەننى مەمنى (دلشاد مەممەد سەعىد) كول سالا ١٩٨٣ ئى تىپا دەھۆك يَا مۆزىكى دامەزراندى و بۇو ئەگەرى گەھۆرىنەكا مەمنى ل مۆزىكىا كوردى ل دەھۆك و سەرانسەرى كوردىستانى، قىن تىپا مۆزىكىا ب ناقۇدەنگ ژەنپەن و ناوازىتن كورال و ۋۆركسترا نىنائە ناف بەرھەمەتىن سترانا كوردى ل دەقەرى.

ول ناقەمەرا سالىن ١٩٨٧-١٩٨٦ ئى ستۆدىزىيەكا ھونەرى ل مالا خۆل بازىتى دەھۆك ل سەر كىستى خۆ ۋەك، دا بىستە مالەكە ھونەرى بۇ ھونەرمەندىن پارتىزگەها دەھۆك، داكو بشىن پەرۋەزىن خۆ يىتن ھونەرى بىن بەرامبەر ب جەبىنەن.

عەبدوللا زىرىن ل سالا ١٩٩٤ ئى بۇ چارەسەمەريا ئىشى خۆ چۈو ئەلمانيا، پاشتى چىتىپو يەقە دىت ژىيانا وى ل وىرى خۆشە، خىزانى خۆ ژى ژ كوردىستانى بىرە ئەلمانيا و ل وىرى خۆجەبۈون و گەلەك ھارىيکارىا پەنا بەرىتىن نۇي يىتن گەلى خۆكەر و دەرى مالا خۆ بۇ وان ۋەك، و مانا وى ل ئەلمانيا نە بۇو ئەگەرى داپىندا وى ژ چالاکىتىن ھونەرى، لىنى پېشكەدارى چەندىن فيستە قال و ناھەنگىتىن ھونەرى بۇو يىتن كو ژ لاپى

بەرھەقىكىن: ھشىار رىڭانى

عەبدوللا زىرىن خودانى دەنگى زىرىن ل سالا ١٩٥٦ ئى ل بازىتى ئامىتىدىن پايتەختى دىرىننى مېرگەها بەھەدىنان چاقىن خۆ بۇ ژىانى ۋەكىرىنە.

ل سالا ١٩٦٤ ئى ل دەستپەتىكا سالىن شۆرەشا ئىلۇنامەن زىيەن نيراقنى ھېرىش ئىنا سەر ئامىتىدىن و دەست ب كوشتن و كاڭلەرن و سوتىنى كر و ھەر چ سامان و خانى و كارگەها دارتاشيا مالباتا عەبدوللا زىرىن ژى ب بەر وى ھېرىشىن كەت و بۇو ئەگەرى وى چەندى كو ژ ئامىتىدىن باركەن و مشەختى بازىتى مىسل بىن.

ول سالا ١٩٦٥ ئى عەبدوللا زىرىن ل مىسل دەست ب خواندىتىك و ھېتىزىن وى ١٣ سال تارەزۆيا سترانگوتىنى ل نك پەيدابۇو و ژ لاپىن ھونەرمەندى مىسللى عملى ئىحسان تەلجمەراج قە ژ رىقىبەريا چالاکىتىن خوبىندىگەھان ل پارتىزگەها مىسل وەك سترانبىزەك كورد ھاتە دەستنىشانكىن و سترانا (شىن دەلال) ل تەلەفزىبۇنا مىسل پېشكەتىشىك و سەرىپەرشتىن بەرنامىن (الھواھ- تارەزۆرمەندان) ناسناقىن (الزەھبى- زىرىن) دانا سەر كو ھەر ژ ھەينگى يىن ھاتە ناسكىن، و ئەف سترانە يەكمە بەرھەمىن ھونەرىتى و بۇو كو پېتشوازىيەكا گەرم ژ لاپىن كوردىن مىسل دەورو بەرلانقە بۇ ھاتىيە كىن.

پاشتى بەيانا يازىدە ئادارا سالا ١٩٧٠ ئى گەھۆرىنەكا مەمنا ھونەرى ل ژىيانا عەبدوللا زىرىن پەيدابۇو كو گەلەك ستران ل گەل تىپا مۆزىكىا ١١ ئى ئادارى پېشكەتىشىكىن و بۇو سترانبىزەك ب ناقۇدەنگ ل سەر ناستى كوردىستانى و

لى عەبدوللا زىزىن گۆتە من نەڭمەر (وارى خۇ بەرناادىن) بىت دى بۇ گۆتن و گۇھدانى خۇشتىرىت و ئەز زى دەملىدەست قايىيل بۇم.

نەڭىزى نەو ھەلبەست:
وارى خۇ بەرناادىن
وارى خۇ بەرناادىن.. ھىرشا نەم
دى كەين
دى شىكىتىن دۈرەمنا.. دا بىشىن
سەرفەراز

گەلۇ مە بېيارە.. مە گازى و
ھەوارە
رزگاركىيەن وەلاتى.. چ نشىف چ
نەقراز

گەلۇ نەم ئىك رىزىن.. بەرھەفت و
پىر ھىزىن
جىرگى مە پۇيلايە.. ئىك دۆزىن
ئىك رىتىاز

گەلۇ پىتكە رابىن.. تەۋ خۇوشى
و برابىن
ژ بۇ كوردىستانى.. بىن دەنگ و
ناواز" (**)

. زىندر: ۱-
[www.kurdii.org/ar/
hawal/?pageid=74876](http://www.kurdii.org/ar/hawal/?pageid=74876)

۲- سايىتى نەنتەرنىتىنى- استوديو
كوبانى / اعداد: هەرى كريم
۳- رۆزىناما ئەقراز ژ: ۱۱۸۹ ۱۱۸۹ ل
۴- ۱۳/۵/۲۸ شاكر نەترۆشى
بايەلىسىك .. سروود و ستران ،
ھشىار رىكانى ۱۹۹۷ .

(**) ئەۋ بەيتە نە ھاتىيە گۆتن.

* ئەۋ مۇزارە ل بىرەۋەريا وەغۇركىنا
(تمحسىن تاها و عەبدوللا زىزىن)

رۆزى ۱۳/۶/۴ ۲۰ ل ھۆلا رەوشەنبىرى
ل ئامىدىن ھاتە پىشكىشىكىن.
۳ ل ھۆلا رەوشەنبىرى ل ئامىدىن
ھاتە پىشكىشىكىن.

دودلى و گومان د چىرۇكى دا

چىرۇكا (ئەم و شەققا قىدد ژپىر ناڭىم) يا دىكتور (نافع ئاڭرىمىي) وەك نموونە

ناسىمەقە...؟ ب چ نىشان...؟ ئەرى تىتىك نىشان ھەبۈون...؟ نزا...نزا...ها...ها...بەلىنى خالەكى رەش ل سەر روپىي راستى بۇ...!), پشتى ھەنەكى خوھ رازىكىرى و ژ ناقىنى وى نىزىكى خوھ دىتى، دېقىت ژ وى يەكىن پشت راست بىت كۆ ئەف نەقروزماھىلا وى يە، دى چاوا زانت؟ ب نىشانى كۆ يال سەر روپىي وى، لى چاوه بەرى خوھ دەتى؟ چونكى ئەگەر نەقروزماھىلا وى بىت نىشان يال سەر لايىن دى. ئەف بىن جورئەتىيا قەھرەمانى ل ھەمبىر پرسىياركىنى ژ قەھرەمانا دن ياخىدا سەرەكى يا چىرۇكى دوودلىيەن وى زىددەتكەت و نزانت چاوه بەرى خوھ بىدەتە روپىي نەقروزى، پاشى ژ نشىكىقە هەزر دەكتە بېچتە ژ دەرقەبىي فارگۆنلى و بەپىتە فە: "چەوا دى شىئىم روپىي وى بىن... ئەفە روپىي وى بىن چەپىي بىن ل لايىن من قە...! ئەرى چ بىم... نزا...ئا...بەلى...؟، ئەز ھەستامەقە و ب عارەبىي من گوت: زەحىمەت نەبىي دى چەمە دەرى، پشتى تەمامشەكىرى...ئۆه... پا ب خودى نەقروزە". پشتى دىتىنا نىشانا ل سەر روپىي نەقروزى گەرەكە ئىيدى قەھرەمان ژ دودلىا خوھ دەرباپ بىت و باوەرى ژىرە دورست بىت، لى جارەكى دى خوھ توپى دودلىي دەكتە و پەنايىن دېتە بەر ئەفسانەيان، و دىسان د ژ كچكى ترسىيت و چىرۇكىنىقىس

... بەلى ئەگەر وەكى من كورد زى بىت... دى ل كىقە زانىت ئەز كوردم يا نە..؟ دا سلاقى ب كورسىكىنى لىقلقاند و ستوپى خوئىنا و بىر و ب تايەكىن چاشى تەماشەي ناقەكى كر كول كۈزىپى سەرفەي كىتىپى نېقىسى بو... "غەربى... نەقروز...ئە...ئا..."). ب دىتىنا ۋى ناقى دودلىيەن كەسايەتىيا چىرۇكى (سودبەخش) تمام نابىن، چونكى ئەف ناف "نەقروز" جارەكى دى دەكتە د ھەندەك دوودلى و گومانىيەن دى دا كا ئەف نەقروز ناقى وى يە يان ناقىن ھەقالەكى وى يە كىتىپا خوھ دايىھ وى و ...هەت، ((ئەرى چى دېبىت ئەف كچا ل تەنيشت من "نەقروز" بىت...؟ ھەر ئەو بخۆيە...؟ يان زى دوستا وى يە و ئەف كىتىپە يا زى وەرگرتى...؟ بەلى پرچا "نەقروزى" يا رەش بو... پرچا قىن يا زەرە... ئەو ھېينىدە ياخىدا بلند نەبۇ... ئەگەر ئەو بىت گەلەكە ھاتىيە گۈرپىن... ژەمیزە من "نەقروز" نەدىتى يە... نەوەل كىتىپە يە...؟ مایە...؟ ھەر وەكى خۆيە...؟ مېتىر كىرى يە...؟ دخوبىت يان زى خوبىندەن هيلا...؟ چ ب سەرى ھاتى يە...؟... بەلى ئەف كچا ل تەنيشت من چ پەيوەندىيەك دەگەل "نەقروزى" ھەيە...؟ خزمە وى يە...؟ دوستا وى يە...؟ نە دويىرە ئەو بخۇزى بىت...!! بەلى ئەگەر ئەو بخۇ بىت... چەوا دى

كۈۋان خانكى

پشتى قەھرەمان ژ دودلىا كا چ كەس دى ھېتىھ جەم و ل كورسىكىقا قالا روونت، رەحەت بۇپىي، قىيىجە ناسكىرنا وى و خوھ نىزىكىرنا وى، جارەكى دن دوودلى و ھەزان د سەرى قەھرەمانى دا دورست دەكتە، ھەرسا زى ئەم دكارن بىرلىك تا نە كۆ بەردەۋام گىرى يا چىرۇكى دورست دېن و بەردەۋامى ب روودانان دەھىتە دان پىتىيا قىن بزاڭى ل سەر هيلا راست دودلى يە، ((قىن كچى ب عارەبىي گوتى: ئېشار باش و كىتىپا دىوانا مەلايىن جىزىرى يا ھەلگرتى

يىچىرۇكى (سۇدېخش) ھەر
ز دەستىپىكا چىرۇكى و ھەتا
دوماھىكى ز دوودلى، ترس،
پرسىياركىن و گومانان قورتال
نەبوویه، چىرۇكىنىسى بىن
دەستەلاتى و بىن جورئەتىا ۋىنى
كەسايىھەتىيى زى دىاردىت.

زىتىدر:

١. نورالدين: القصه القصيره
بين النظره التاريخيه و الرؤيه النقدية،
<http://www.shee.com>
٢. ئەمۇ زىتىدر.
٣. الدكتور جليل كمال الدين:
دراسات ادبىه، الطبعة الاولى، بغداد
١٩٨٥، ص ٢٦.
٤. مژوري، عبدالرحمن:
ئۆسمان سەبرى چىقانوكا خىر و شەران
دباھوزىدا، ط. کاروان، ژماره ٤٢،
١٩٨٦، ل ١٧.
٥. لقمان عبدالمجيد:
عثمان صبرى .. سيره مناضل
في الزمن العصيّ، [www.kurdistanabinxete.com](http://kurdistanabinxete.com)
٦. تومابوا: مع الاكراد، ترجمة؛
ئواز زەنكە، مطبعه الجاحظ، بغداد
١٩٧٥، ص ١٥٥.
٧. ما هو القلق؟ وكيف نواجهه؟
<http://forum.khleeg.com>
٨. عبدالله ابن دعش: القلق
النفسى يبيين القلق وأنواعه وأسبابه
وعلاجه،
www.bdr130.net
٩. ما هو القلق؟، نفس
المصدر.
١٠. <http://ar.wikipedia.org>
١١. محمد الزعبي:
منج الشك عند ديكارت،
majdah.maktoob.com

پشتا خۆئينا و برو قرهقىز ئينا
و ب ئەزمانى كوردى گوتى: "ئاي
خودى چەند گەرمە...!!" ، بىن
راوستان من گوت: "ئەرى خويشك
تو كوردى..!؟") ب دىتنا من
ل ۋىرىنى چىرۇكىنىسى كەفتىيە د
شاشىيەكى گەلهك مەزن دا، ئەو زى
دەما كەسايىھەتىيى سەرەتكى دېيىشىتە
نەفرۆزى "خويشك" ، چونكى
بەرى ھنگى چەندىن وەسف يېئىن
داينى و ھزرکىيە كا "مېرى كرى
يە يان نە؟" و خوه نىزىك كرىيە
و پشتى ھەف و دن ناس دكىن و
گەلهك دگەل ھەف دئاخفن ئىدى
كىريارا سىكىسى زى دناقا وان
دا دەيتىھ ئەنجامدان "لىيقيت تە
د پىن ل دلۋىتت خوبىنى..!!". پا
ئەف دەرىپىن ز بۆچ بەرى ھنگى
و پشتى ھنگى گۆتىيە، ئەگەر
نە ز بۆ حەزىزىكىنى بىت؟!. ل
نىزىكى دوماھىكى چىرۇكى و
پشتى گەلهك ب ھەڤرە ئاخقىن،
و بەحسى بۆرىي خوه كرىن،
قەھرەمانى سەرەتكى جارەكى دى
دگەل دەرۈونى خوه توشى ھزر و
دوودلىيەن خوه دېت: "دیارە مېرى
كرى و حەز ناكەت خزمىت مېرى
ۋى بىاسم... بەلىنى گوستىل د
تلىيى دا نىنە..!!".

د دوماھىكى چىرۇكى زى
دا قەھرەمان ز دوودلىيان ۋالا
نابت: "نەفروز چوو من نە دېتەقە...
نزا... تا نەو كچە... يان زى
شى كرى يە و بچىك ھەنە...؟
مايە... يَا نەمايە..؟ ل كارەكى
دامەزرايە يَا نە..؟ ... تا نەو
زى ئەز ھەر ل دېف ئوتومبىلىت
كرى دگەرىيەم .. ئەگەر ئەز ھاتن و
چون و گەپىان و سەفەرا بىكم".

ئەنjam: قەھرەمانى سەرەتكى

لوازى و بىن جورئەتىا وي و
ئەف دووليا وي يا مەزن يا د
كەسايىھەتىا ۋى قەھرەمانى دا دىيار
دكەت، چونكى خوه بەرسقىنى زى د
دەت و جارەكى دى لېقە دېت، دەما
دېيىش: ((بەلكو ئەو نەبىت..؟
وەكى دېيىش چل كەس د دۇنيا يى
دا وەكى يەكىن... گومان نى يە...
ھەر ئەوه ... بەلىنى چەوا...، بەلىنى
چەوا ئەز دى دگەل ئاخقە...؟)،
پشى دەيت د روونتە خوار و
جارەك دن دناف ھزران را دەچتە
خوار، ب رىيَا بەراوەردەكىن خوه
دگەل وى جارەك دن دووليان
دورست دكەت: "نەو زى ئەز
قوتابىيى كولىجى مە... بەلىنى نزا
ئەو نەو ل كېقەيە..؟! دخوينىت
يان زى خوبىنەن ھەيلايە..؟ بى يە
تشتەك يان زى وەكى من ھەر
مايە...؟". پشتى قان دوودلى
و ترس و گومان و پرسىيارىن
قەھرەمانى ل ھمبەر نەفرۆزى،
ئىدى چىرۇكىنىسى ھېيدى ھېيدى
بەر ب ۋەكىندا گرىتىا چىرۇكى
دەچت و خوهشىيەكى دەرۈونى ز
وەرگرى را پەيدا دكت، چونكى
ئەقا دەرباس بۇويى ھەممۇ گەيدانان
گرىتىيى بۇو و ب ۋى گرىتىيى وەرگر
زى بخۇقە گرىددەت و بەر ب
ھزركىن و گومان و پرسىياران
دېت، ئەو خوهشى و چىتىا ۋەكىندا
گرىتىيى ئەوه كو ھەردوو كەسايىھەتى
خوه نىزىكى ھەف دكىن ((من خو
لەقلەقاند و خو زىيەك را كىتىشى و
ب ئەزمانى كوردى دگەل ھەستانى
گوت: "يَا خودى!". كچكى ھافرى
ل من قەدا و تەماشەيى من كر...
بەلىنى من خو تىئىنە گەھاند...
تەماشەكىندا كچكى زۆر تر بۇ...
ھەر بەرى خود دا من ... تا
دەمەكى وى زى خو لەلچاند و

ئېڭەھى خامەيى

ل دەف خانى

زانايىين بوسىلمانى ژبۆ پەيدابۇونا
قەلەمىي وەسا دىيار دىكەين كۈ قەلەم
زېھرى ھەمىي تشتا ھاتىيە ئافراندىن و
ھەلبەستقان (ئەحمەدى خانى) ددىرە
ھەلبەستەكى دا دېيىشىت:

ھەرچى وەكۈ بۇو نەبىئى رەقىم بۇو
لۇو ئەموللى ما خەلق قەلەم بۇو
(ھەر چى تشتى ھاتىيە چىتكىن
بىن نىمرە بۇو، واتە خودايىن مەزن
زېھرى ھەمىي تشتا قەلەم ئافراندى
يە(۲)، يَا دىيارە كۈ ئەحمەدى خانى
پشت راستكىرنا خوب وى فەرمۇودا
پىيغەمبەرى راست كەت ئەوا دېيىشىت
خودايىن عالەمىي قەلەم بەرى ھەر
تشتەكى ئافراندى يە وگەلەك زانايىين
بوسلىمان قىچىن دىيار دىكەن و دېيىشىن.
ل سى جەرا ئەحمەدى خانى قەلەمىي
پشتى لەوحى مەحفوز دانا يە و بەحسىن
ئافراندىنا تشتى ھاتى يە ئافراندىن
دەكت و بى قى رەنگى:

لەوح و قەلەم و پوابىت و عەرەش
حەيوان و نەبات و مەعەدەن و
فەرسەن

(مەبەست ژ لەوح و قەلەمىي لقىرە
دا ھندەك ھزر و بىرىن ئايىنى ئەو لەوح
و قەلەمن ئەويتن خودايىن مەزن ناقىنى
ھەمىي تشتى پى ئافراندى و ل سەر
نەسىي يە و ئەو بەرپەرى ئاسمانان ل
عەرەشى بلند دايە. ل قورئانا پىروزدا
پەيشا لەوح ھاتىيە (بَلْ هُوَ قُرْآنٌ
مَجِيدٌ، فِي لَوْحٍ مَّخْفُوظٍ)، مەرۆف
دشىت بىيىشىت كۈ مەخسەدا خانى ژى
ھەر ئەو لەوحەيە، سەوابىت سەتىرىن
راودەستىيە، عەرەش بانى بلندە تەختى

خودى مەزن دەست پى بىكەت لەمما
(ئەحمەدى خانى) دېرتوكا خويا پە بەها
نافى (الله) دەست پى دكەت
(بى نەقشى تە نەقشى خامە
خامە

بى نامى تە نامە نا تەمامە
چى قەلەمىي ناقىنى تە نەخشىنىت،
نەسىيىنا وى قەلەمىي يا بىن وجه و بىن
بەها يە و دروست نىنە و كىيمە(۱).
لقيرىھ خامەيا ئىتكىن (قەلەم)اھ
و خامەيا دووئى لقىرىھ خاۋە و نامى
لقىرىھ ناقە و نامەيا دووئى پەرتوكە
يان كاغىزە، و ھەر ل دەستپىكىا مەم
و زىنلى و ل دېرسى ب ۋى شىوهى
دېيىشىت:

نامى تەيە لەوحى نامەيا عشق
ئىسىنى تەيە نەقشى خامەيا عشق
(ناقىنى تەيە لەوحى مەحفوز ل
پەرتوكا ئەقىنى، ناقىنى تەيە شوينمۇارى
قەلەما ئەقىنى يە، واتە ناقىنى خودى ل
سەرەتا قىپەرتوكىن دا ئەقىندارى يە،
يان ژى ل سەرەتا لەوحى مەحفوز دا
جەڭگىتى يە و ئەو ناڭ نەقش و كىيارا
قەلەما ئەقىنى يە(۱). ھەرودەكۈ يَا
دىيار كۈ كارەكىن بچۈركە بەلىنى كارى
مەزنەر ئەو كۈ يَا قەشارلى ئەو نەقش
و كارى خودانى قەلەما مەزنە كۈ ب
قى رەنگى بەحس كىيىھ:

زاھر تە ئەڭمۇر نوما يە سوغرار
باتىن ئەو نەقشى خامە كۈبرا

- پەيدابۇونا قەلەمىي:

لەدۇيف بۇوچۇنلىكىن گەلەك راڭەكىن

محمد عبد الله محمد

گرنگى و نەسىيىنا قەلەمىي و
گىنگەمشە
دەھل قەلەمىي و بەرسە
دان قەلەمىي

- گرنگىا قەلەمىي ل دەف خانى:
ھەلبەستقانى كوردى مەزن
(ئەحمەدى خانى) دەرگەھىن ھەمىي
باپەتىن ب زيانى قەتىنەن قوتاينە و
زىغانى زيانى يېن مەزن، ژەھر باغانەكىن
گولەك ھەلبىزارتى يە و پىشىكىشى
نەتموا خو يَا دىرىن كىرى يە، و قەلەم
زىبىر نەكىرىيە ل ناڭ ھەلبەستقانى خوبىتىن
جوداجودا قەلەم بەحس كىيىھ، و ديسا
ل شاكارا مەم و زينا كرينى مېھقان و
ھەم جار ژى تىير نەبوبۇيە، ل دويماهيا
شاكارا مەم و زينا مەزن ب شىوهىيەكىن
قەھاندى دان و ستاندىك دەكەل
قەلەمىي كىرى يە و قەلەمىي بەرسە
وى دايە،
خانى دېيىشىت

(خاتەميا كتاب و نامەنى
صوورەتى خىابا دەكەل خامەنى
ھەرچەندە غەرچە خەتمى كەلامە
لاكن ل موتەكەللەمى نىها
مە(۱)

- نەسىيىنا ناقىنى خودى ل دەستپىكىن
ب قەلەمىي:

ل دەست پىكىن يَا ھەر تشتەكى
كۈ مەرۆف بەنەسىيەت پىتىقى يە ب ناقىنى

جەللاد دىكىر كۈرى قەلمىم كەت
 ئانكۇ دراڭەكىدا مەم و زىنى يَا
 (پەرويىز جىهانى) دېقى مالكى دا
 پارچا دۇوئى دېبىزىت:
خەتتاتى فەلەك ژ دەست قەلمىم كەت
جەللادى فەلەك ژ دەست دودەم كەت
 خىچكىش بەختان ژدەستى وى
 قەلمىم كەت، شىركىشى دىكىر كۈرى
 سەرتىزىكەت ئانكۇ قەلمىم كەت، كۆ
 پەرويىز جىهانى دېبىزىت: (قەلمىم
 ژدەستى خوشنىشىسى فەلەكى كەت و
 شىرى دوودەف (زو الفقار) ژدەستى
 جەللادى فەلەكى كەت)(۱).

- ئاخىتن دگەل قەلمىم و بەرسقا قەلمىم:
 لدويماهيا شاكارا مەم و زينا خانىيى
 مەزىن و ل خاتىما پەرتوكى قەلمىم زېرىز
 نەكىرى يە و ئەمەنەن دگەل قەلمىم
 كرى، كرى يە بابهەنى خوبىي دويماهىيى و
 خاترا خو يَا قى شاكارى دگەل قەلمىم
 خاترا خو خاستى يە، و لېقىرە مەرۆش
 دېبىنیت كۆ گرنگىيە كا مەزىن ب قەلمىم
 دايىه و تىكەھى قەلمىم شەرقەكىرىيە
 ب دان و ستاندىكى دگەل قەلمىم
 و قىيايدىياركەت كۆ قەلمىم ئاميرەكى
 گەلەك گرنگە دەشيانا مەرۆشى دا و قىيايدى
 چىتكەندا قەلمىم دىياركەت، و ل سەر
 تېلىن خو سىيار كەت خانى دېبىزىت:

خاتەمەمەيا كىتاب و نامەمەيىن
 دسۋەرەتى ختابا دگەل خامەمەيىن
 هەرچەندە غەرەز خەتمى كەلامە
 لەكەن ل موتەكەللەمى ئىمامە
 لېقىرە خانى دىيار دەكت كۆ مەردەما
 وى و دان و ستاندى دگەل قەلمىم
 هەر ژ دويماهيا قى شاكارى يە ئەقا
 مىلەتى كورد پىن هاتى يە نىاسىن ل
 ناف گەلەن جىهانى و بۇويە مەزىتىرىن
 شاكار ل ناف ئەدەبىياتى كوردى دا.

شۇيرەكە بىنیات موکىم بۆ بەيتىه دانان،
 و قەدرى قەلمىمەن مە بەيتىه گرتىن(۱)،
 چەكىن پاراستنا خو و چەكىن زانىنى
 ئەممەدى خانى دگەل ئىك بەرھەقىرىنە
 و ب زمانى عەرەبى رامانا وان گوتىيە
 كۆ ھەردوو دېنە (أقطغان) و دېبىزىت
 (شارق و بىضا) ئەمەن ھەردوو رامانىن
 وان رۆژن كۆ قى ئەرى داھاتى يە:

شىر و قەلمىم ھەردوو چەنە (أقطغان)
 شارق و بىضا چەنە ئەمەن ھەردوو
 رۆژ - قەلمىم ئەقىنى:

قەلمىم ئەقىنى ئىكە ژجورىن
 قەلمىم نېسىنە عشقى و ئەقىنى
 چ ئەف ئەقىنى دگەل خودايى خو و
 بېغەمبەرى يان دگەل مەرۋاشان يان دگەل
 جە و وارا و سروشتى كوردستانى
 يان دگەل پارەي و ملک و مالى،
 لەوما ھەلبەستقان دەمىي بەحسى
 (رويىن تاجدىنى و مەمە دشۇرىنىت
 و سىتى و زىنى ب قەلمىم ئەقىنى
 جوانىا هوپرا پرچا لىسر دېمىن وان
 يېن خەملى)(۲)، وەكى سورەگولا و
 دېبىزىت:

ئاھىر كۆكىن ب خامەمەيا عشق
حوسنا خەتنى وان ل لەوحى دل
مەشق
 (پاشى قەلمىم ئەقىنى خىچىت خو
 ل بەرىپەتن دلان كەن)(۳).

- خەگاگى فەلەكى:
 دەمىي ھەلبەستقان (ئەممەدى
 خانى) دېرتوكا خودا يَا مەم و زىنى
 بەحسى سىتىزنا سىئى دەكت دەرىكى دا
 دوو جار ناۋىنى قەلمىم ئىنایە و ب قى
 رەنگى سالۇخە دەكت و دېبىزىت:
خەگاگ فەلەك ژ دەستى قەلمىم كەت

خودايى مەزىنە، جەن زورى پىروز و
 بلنده، حەيوان تەقايى گىانەوەرانى،
 نەبات تەقايى رووەكە و ھەر تىتى ل
 سەر عەردى شىن بېيت، مەعەدن كان
 و كانزا و فەرش عەرد و زەقى)(۱).
 دەرىكى دى دا يَا مەم و زىنى بەحسى
 لەوح و قەلمىم و كورسى و عەرش
 ئەنجوم و ئەفلاك و ھەر چوار كانزايىن
 عەرد و ئەسمان پىن پىك هاتى، خانى
 دېبىزىت:

لەوح و قەلمىم و كورسى و عەرش
 ئەنجوم و ئەفلاك
 ھەم ئاگر و ئاخ، ئاڭ و ھەوا
جوملەئى ئەشىا

لەوحى مەحفۇز و قەلمىم و كورسى،
 خودايى جىهانى دقورئانا پىرۇزدا
 دېبىزىت: (...وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضَ...) (۲)، سىتىر و فەلەك
 و ھەر چوار كانزايىن پىرۇز كۆ ئەرد
 و ئەسمانا ھەمەيا قەدگىرت ئەف ھەر
 چوار كانزايى دئايىنەن كەقىدا ھەر پىرۇز
 بۇون، و دگەل ھەمەي تىتىن هاتى نە
 ئافراندىن(۱). ھەرودسا ھەلبەستقان
 (ئەممەدى خانى) ل جەنگى دى بەحسى
 لەوح و قەلمىم و كورسى و عەرشان
 دەكت ملک و مەلەكۈوت و سەماوات
 دەكت كۆ دوغا و ژخودايىن مەزىن دەكت
 و دېبىزىت تو بەخاترا ئاش تىتىن بەكە يېن
 تە ئافراندىن و تو خودايى مە ھەمەيا
 تو مە ببورى.

- قەدرى قەلمىما:

كەنگى دى ئەم دەم ھېيت ئەم رېزى
 ل قەلمىم بگەن و خودان قەلمەمان ل
 جەپەن بلنە دانىن و فەخر و شانازىن بىن
 بېيەن (ئەممەدى خانى) ب قى چەندى
 دېبىزىت:

شىرى ھونەرا مە بېيتە دانىن
 قەدرى قەلمەما مە بېيتە زانىن
 دى كەنگى ئەم رۆز ئېت (ھونەرا مە

پېيىسىتانلىكىن كۆچۈر

- ئەقىندارىن بىس نور -

ئەدىب چەللىكى
لوينهبورگ - ئەلمانيا : ۱۱ . ۸ . ۲۰۰۹
chalki72@hotmail.com

بىسەر مە دا ھەر ھات و ھات
تەقدا سىنور دەرباسىكىن
عەشق و ئەقىنا دلشەوات

(بەندى يەكى)
مە دايىھ پى چ زۇرچ دوور
ھەى لۇ دلۇ چ زۇرچ دوور
نىىن چ جار قەيدو دىوار
دەھىشلىقى دا نىىن سىنور

ئاواز : دلشاد نېروھىي
ستراندىن : مېھقان بىتىوھى
دەرىنانا كلىپىن : كاميران بىتتاسى

(سەربەند)
دەرباسىكىن عەشقا مە يار
داف و دىوار چەم و رویبار
پېقان گەلهك دەشت و چىا
سەمتىن ھەممۇ كەفرو زىنار

ئاڭىز:
خويىنەقانىتىن سىلاڭ ئاگەداردكەين كول قىن ھەزىمارى وىقە
كۈزىيا پېيىستانك دى ھىتىه راوهستاندىن و پىر ژىل سوپاسىا
ھەلبەستقان و نقىسكار خودانى قىن كۈزىيەن ھېتىرا ئەدىب
چەللىكى دىكەين كۇ بو دەمەكى درىزى دەكەل مە ھەمياندا بۇوىيە
و بەرىپەرىتىن سىلاڭ ب ھەلبەستتىن خورەنگىن كەپىوو.
نقىسكاريا سىلاڭ

(بەندى دويمى)
رەقەندىيەن ئاسمانى ژۇرین
ل ناڭ پېيلىيەن باى دبۈرین
 قولنگ و قاز دەنگ و ئاواز
ئەقىندارىن بىس نورىن
(داوى)

سېلۇق

37

سېلۇق 86

قەبارەيىن سەرى زاروکى پىشىرەكە بۇ
زىرىسا وي

41

سېلۇق 86

ئەگەر كەتەلۇنيا بۇ دەولەت

49

سېلۇق 86

ترىپىن دوو گىيان بۇونى پىشى زىيى ٣٥ سالىنى

نوژداری سیالاف

نه خوشیا ههودانا بوریت میزی

- میزا نه خوشی یا ردنگ و ردنگ بیت و شیلی بیت، یان یا سوریت.
- بمرزبونا پلا گرماتیقی.
- دلرابون و عیتلنجی.

دیارکرنا نه خوشیا ههودانا بوریت میزی ؟
ل سمر نوژداری پیدقی یه نه خوشی فریکه ته
تاقیگهی بتو گرتنا هنده ک تاقیکرنا ودک
تاقیکرنا دهست نافا زراف (G.U.E) یان
زی فریکه ته زدرعنی دا پتر بو نوژداری بهیته
رونکرن و ب سانا هی بهیته چاره کرن.

چاره بیا نه خوشیا ههودانا بوریت میزی ؟
نه خوش دی هیته چاره کرن ب رینکا هنده ک
ددرمانا کو دیتیزی (Anti boutic) نو
جوری دروستی درمانی بتو نه خوشی دویف
جوری بکتریاین یه.

Trimethoprim (Bactrim,spectro,cotrim)

Amoxicillin (Amoxil,Trimox,Wymox)

Nitrofurantion(Macrodonti-
(n,Furadantin

(Ofloxacin (floxin-

(Norfloxacin (Norixin-

(Ciprofloxacin (Cipro-

(Trovafloxin (trovan-

همسکرکنی (جهاز الهمچمی) گله کنی نیزی که
بو جهی دهست نافا زراف نو ئهف بکتریا یه
زیتدبوبونی دکمه کونا فی قی بکتریا (Escherichia (E.Coli)) دهیته
فه گواه استن ئهگهر بدرستاهی جهی دهست نافا
ستیر نه هیته شویشتن، نانکوب ریکتیت زانستی
دی هیته فه گواه استن بتو میزدانکنی ئهگهر زوی
نه هیته چاره کرن دی چیته بوریا میزی (الحال
بیت همین دبنه ئهگمری قی ههودانی کو دیتیزی
Chlamydia . mycoplasma (mycoplasma) بو
همروه رده گهزان.

کی پتر توشی نه خوشیا ههودانا بوریت
میزی دیت ؟

همه ئالوزیمه کا دئندامنی میزی دا پهیدا
بیت کو میز تیرا دبوریت بهیته گرتن ج (بدرک، ممزنبونا پروستاتا، نمو نه خوشی کیسی
میزی دان بربیکا سوندھی دچنے میزدانکنی دا و
دیتیته ئهگمری ههودانی
ئه موکسین ئیشا شەکری همبیت هیتا بدرگریا
وی کیتمر و نم دشیین بیشین ئه موکسی هیتا
بدرگریا وی یا کیتمر بیت پتر توش دیت
رده گهزی من نه . مهردم ژ بوریت میزی (گولچیسک . میز لانک . هند) بو پتر پیزانیسا
خوبنی ژ کمرستیت ب زیان ئو خلاس دکمه بریکا
میزی

نه گرتت پهیدا برونا نه خوشیا ههودانا
بوریت میزی

میز ب شیوه کنی گشتی یا قالایه یه
زیبیس بونا بکتریاین و فایروسان و فتریاتا و
یا پیکهاتیه ژ نافی و خوی و کمرستیت ب
زیان و دهینه پاقڑکن بربیکا گولچیسکا . ئهف
نه خوشیه پهیدا دیت ده ما بکتریاین کوئندامنی
بهلى میزا وی کیتم دهیت.

مه سعو د تاهر

heeodana boriyet mizzi tinekhe zib terstirin
نه خوشیا و ب ملیونان مروف توشی قی
نه خوشی دین و سهودانا نوژدارا دکمن، نم
دشیین بیشین نه خوشیت قی نه خوشی بارا پتر
رده گهزی من نه . مهردم ژ بوریت میزی (گولچیسک . میز لانک . هند) بو پتر پیزانیسا
خوبنی ژ کمرستیت ب زیان ئو خلاس دکمه بریکا
میزی

نه گرتت پهیدا برونا نه خوشیا ههودانا
بوریت میزی

میز ب شیوه کنی گشتی یا قالایه یه
زیبیس بونا بکتریاین و فایروسان و فتریاتا و
یا پیکهاتیه ژ نافی و خوی و کمرستیت ب
زیان و دهینه پاقڑکن بربیکا گولچیسکا . ئهف
نه خوشیه پهیدا دیت ده ما بکتریاین کوئندامنی
بهلى میزا وی کیتم دهیت.

نوجهین زاستي

قبارهين سهري زاروکى پىغمەركە بو ژيرىيا وي

قبارهينه کا نوي يا ئوسترالى ئاشكراکر کو زىدهبۇونا سەنگا لەشى زاروکى و قبارهين سهري وي د مەها ئىكىن دا ژىيىن وي ھارىكارىا زىدهبۇونا ژيرىيا وي دكەت ل قوناغا ئىكىن ژ خوبىندىنى. ئەف چەندە ھاتە زانىن پشتى زىرەقانىا ۱۳۸۰۰ زاروكان ھاتىئەكىن. د قەكولىنى دا دىاريپو کو ئەو زاروكتىت سەنگا لەشى وان ۴۰٪ ئ زىدهبۇوي ل ھەرچار حەفتىيەت دەستپېتىكىن ژ ژىيىن وان تىكرايان ژيرىيا وان ۱,۶ خالان زىدهبۇ دەمنى گەھشتىنە ژىيىن ۶ سالىيىن.

پىيت مروقى ھېلىنا پتر ژ ۱۰۰ جورىت پەمبىلوكا يە

كومەكى زانايىت ئەمرىكى گەھشتىنە ئەنجامدىكى کو پىيت مروقى ژىزىكى ۲۰۰ جورىت پەمبىلوكان د ھەۋىسەن.

د قەكولىنى دا وان زانايىان دىت کو پەمبىلوك لىسر ھەمى لەشى دىزىن بەلىنى جەيت ژ ھەميان پتر پەمبىلوكان پىتىخوش پەھنەكا پېتى يە و ناۋىتلىكىت پېتى و بن نىنۇكان، بونۇونە ژىزىكى ۸۰ جورىت پەمبىلوكان لىسر پەھنەكا پېتى و ۶۰ جور لىبن نىنۇكىت تېلىت پېتى و ۴۰ جور دناث تېلىت پېتى دا دىزىن. بۇ زانىن ھەندىك پەمبىلوكىت بىن زيان لىسر پىستى مروقى دىزىن ب ناوايىك سۈرۈشى و تەقۇزايە مىشى بىن و نەساخىيەكە پىستى پەيدا بىكەن.

گەميا ئەسمانى يا چىنى (شىنزو ۱۰) دادا ئەردى

ب ناوايىك تەنا و ئارام گەميا ئەسمانى يا چىنى (شىنزو ۱۰) دادا ئەردى ب ھەرسىن گەمیقانىت خوقە پشتى کو رابووى ب گەشتەكى ۱۵ روزى و لدور ئەردى چەرخى. ئەف گەمى يە ل روزا ۱۱ ئى مەھا خزىرانىتى هاتبوو ھنارتىن بىن ئەسمانى داكى رابىبىت ب درېزىرىن گەشتا ئەسمانى دىريوکا چىنى دا. مەرەما قىئىتى بەرھەقىكىنە ژىو ھنارتىن ويستىگەھەكى ئەسمانى يا ھەروھەر کو لدور ئەردى ب چەرخىت.

بۇ زانىن چىنى ئىكەن گەميا ب گەمیقان ھنارتىو ئەسمانى ل سالا ۲۰۰۳ ئى بەلىن اھەتا نوکە چىن يە پاشكەفتى يە لچاڭ و بىلايەتتى ئىكەنگەرتى و روسيا ژ ئالىي پروگرامىت ئەسمانى قە ھەرچەندە چىن يە پىنگاڭىتىت فې دەھا قىچىت ل ھەمى بوارىت زانستى و ئىك ژ وان قەدەتتىن ئەسمانى يە.

قەدەتتىن ستىرەكىن ۳ ئەختەر لدور دىزقىن

ھەزمارەكى زانايىان راگەھاند کو نەوب سەر كومەكى روزى ھەلبۇونە ژىزىكى كوما مە يا روزى و ۶ ئەختەر لدور دىزقىن، ۳ ژوان ب كىر دەتىن ژيانەك لىسر ھەبىت. ھەنلا چەرخىنا قان ھەرسىن ئەختەران لدور روزا خو يە گۈنچايدى دەگلى ھەبۇونا ئاقا روهەن (نېبەستى). ئەف كوما روزى ب (گىلىز ۶۶۷ سى) ھاتىيە نافكەن و ب تىن ۲۲ سالىت روناھىيى، ئانكىو ۲۰.۷ تىرىلىون كىلومتران يە ژ ئەختەرى مە دویرە.

گوه چه چنین ل پشت دیواریت زانستي ...

وئى هەممىيەن ھندهك خالىت دى يىت ھەۋپىشك دناقبىرا ناپلىيونى و ھىتلەرى دا ھەنە، بۇ نمۇونە ناپلىيون ل گىزىتا ((كورسيكا)) ژىدايىك بۇويە و سەرەودرى ل فەنسا كىرىھ(٢)، ھىتلەر ل نەمسا ژىدايىك بۇويە و سەرەكتىشى ل ئەلمانيا كىرىھ!!!. ھەردوان ۋى پېتۈكول كىرىھ تېرىشان بېھنە لىسەر روسىا و شەكسەن خوارىيە و دىسان ل ھەردوان دەولەتتىت بىرتانىا و روسىا دفنا وان شەكاندەيە و دوماھى ب ھۆكمەنەيەن دان ئىنایە!!!.

نمۇونەيەكى ھېشتا سەيرتر و ئىتىكەتىر ئەو ھەمبەركەنە يَا دناقبىرا ھەردوو سەرەوكىتىت و بىلەتتىت ئېكىگىرىتى يىت ئەمرىكى دا

ناپلىيون بونا پرت

((ئەبراهام لىنکولن)) و ((جون كەنيدى)) دەھىتەرنى كى گەلەك مروف دەمىت دەمىز دەكەن گوھشى دەيىن!!!.

فرمۇون دا پېتكە لىنىپىرىن:

۱ - ئەف ھەردوو سەرەوكە دلسوزىيا وان ل بەرامبەر دۆزا پىست رەشان ل وەلاتى و خەباتىكىندا وان ژبۇ ئازادبۇونا وان ژ نزم لى ئىرىنى كارەكىن بەرچاڭ و ئاشكرا بۇ پىر ژ ھەمى سەرەوكىتىت دى.

۲ - ھەردوو سەرەوك ب كۆشتن چۈوينە و كۆشتىندا وان ل روژا ئەينى بۇويە!!!.

ئىنایە ل سالا ۱۹۲۸، ئانكى ۱۲۹ سال دەكەنە دناقبىرا ھەردوو بۇيماندا!!!.

۳ - ناپلىيونى ھۆكمەنەيەكى دكتاتورى يَا تاكەكمس ل ئىمپېراتورىتە فەنسا بىرئەمبرىيە ل سالا ۱۸۰۴ و ھىتلەرى سەرەكتىشىيەكى دكتاتورى ل ئەلمانيا بىرەيسەرى ل سالا ۱۹۳۳، ئانكى ۱۲۹ سال دەكەنە دناقبىرا ھەردواندا!!!.

۴ - ھېشىرنا ناپلىيونى لىسەر روسىا ل سالا ۱۸۱۵ رەيدابۇول دەمەكى كۆ ھېشىرنا ھىتلەرى لىسەر روسىا ل سالا ۱۹۴۱ دەستىپېتىرىبوو و ۱۲۹ سال دەكەنە دناقبىرا ھەردوان دا!!!.

ئەدولف ھىتلەر

۵ - ناپلىيونى شەكسەن ئىنا ل جەنگىن ((واترلو)) (۱) ل سالا ۱۸۱۵ و ھېزىت

ھەۋپىھەيمان (قوات الحلفاو) دارەسىيانە كىنارىت فەنسا ل سالا ۱۹۴۴ كۆ دەستىپېتىكى شەكسەن ئەيتەرى و نەمانا وي بۇو و ۱۲۹ سال دەكەنە دناقبىرا ھەردوان دا!!!.

مە ھەمىيان مىزەكىر كۆ جوداھىا دەمىت دناقبىرا رەيدان و كىنارىت دوو سەرەكتىشىت ناقداردا ل جىھانى ۵ جاران دووبارە بۇو و ئەف چەندە جەنە مەندەھوش بۇون و حىبەتى مانا دىرەكتىشىس و قەكۈلەرانە ل جىھانى. ژىلى

د ئاشتى عەبدۇلھەكىم

رېتكەفتىت سەير (المصادفات العجيبة)

ھندهك رېتكەفتىت سەير و ئىتىكە دىروكىن دا رويدايىنە و دناف بەرىغەت وئى دىروكىن دا ھاتىنە توماركىن مروف ل ھەمبەر وان مەندەھوش و گوھشى دەيىنەت و نكارىت ب ئاوايىك زانستى يان لىشىر ياسايدى خورستى شۇقە بىكەت و نەپتىنە وان ناشكرا بىكەت، لەوما ژى ماينە ھەلاۋىستى ب شاخىن گاى ۋە ل ھېشىا راڭەكىندا وان ل روژەكىن... د راستى دا ۋان رېتكەفتان گەلەك جاران عەقلى مروقى ھەيلايە راودەستايى و بەندىكى و خودان نكارىت بىزانتىت كا ئەف ھەمى ل ھەۋپاتەنە ب سادەبىي رېتكەفتىن يانزى كومەكى كىنارىت نەپەنى نە مەزىنتەن ژ وى ئەقلى و ژەدرەقەي ھەزرا بەرتەنگا وى!!!.

ۋان رېتكەفتىت سەير ئەو ھەمبەركەنە يَا دناقبىرا سەرەكتىشىن نازى ((ئەدولف ھىتلەر)) و سەرەودرى فەنسى ((ناپلىيون بوناپارت)) دەھىتەرنى. ھەرچەندە ئەف ھەردوو سەرەكتىشە ل دوو سەردەمەن ژىتكى جودا پەيدابۇينە و سەرەكتىشى ل دوو وەلاتىت ژىتكى جودا كىنە، لىت ھندهك خالىت ھەۋپىشك دناقبىرا واندا ھەنە مروف حىبەتى دەيىنەت دەمىنە ھۆرۈك لىن دىنپىرت.

فرمۇون دا ب ھەقرا تەماشەي وان خالان بىكەين:

۱ - چىرسىكا شورەشا فەنسى ھەلبۇويە و ناقىن ناپلىيونى گەشبوویە ل سالا ۱۷۸۹، ژىلەيەكى دى ۋە دەستىپېتىكى شورەشا ئەلمانى و دىياربۇونا ھىتلەرى ل سالا ۱۹۱۸ ئى بۇويە، ئانكى ۱۲۹ سال دەكەنە دناقبىرا ھەردوو رويدانان دا.

۲ - ناپلىيون روينشىتىيە لىسەر تەختى ھەرەبلەندى ئەلمانى ل سالا ۱۷۹۹ و ھىتلەرى بلەندىرەن كۆرسى ل ئەلمانى ب دەستخوچە

١٥ پیتان پیک دهیت (٥) !!!!
 دیسان هندهک ریکه قیتت ئئتیکه هنه
 دهرباره شاهن فرنسا (لویسی چاردن) ...
 ژماره ١٤ د زیان و دیروکا ئی شاهن دا
 تشتەکن بەرچاش بۇویه کو نەدھاتە فەشارتن
 و ھەركىسى دزانى. ئەف شاھە ھاتبۇو دانان
 لىسمى كورسيكا شاھاتىيى ل سالا ١٦٤٣ ئى كو
 وي دەمىز ئىزى وى ٥ سال بۇون ... كومكرا
 ۋان ژمارەيان دېيىه ١٤ ... ئەقى شاھى
 شوردەشك دڙى رابوو و نىزىك بۇو كورىسک
 ئىز بەيىتە ستاندىن ل سالا ١٦٥٢ ئى و كومكرا
 ۋان ژمارەيان دېيىه ١٤ ... كورى وي يىن
 نەخرى و جەنىشىنى وى ل سالا ١٦٦١ ئى ژ
 دايىكبوویه و كومكرا ۋان ژمارەيان دېيىه
 ١٤ ... ئى شاھى مەزىتلىرىن دەستكە قىتىت خو
 کو ئاقاگىدا كەلەپ ((ئەنفالىدە)) ل پارىسى
 ل سالا ١٦٧٠ ئەنچامدا بۇو و كومكرا ۋان
 ژمارەيان دېيىه ١٤ ول دوماھىي ئەف شاھە
 مريە ل سالا ١٧١٥ ئى و كومكرا وان دېيىه
 ١٤ زىدەبارى وي ئىتكى كۈزىن وى ل دەمىز
 مرنى ٧٧ سال بۇون ئانكۆ كومكرا وان دېيىه
 ١٤ !!!.

پىشى مە ئەف ھەمى ھەقبەندىيت موكوم
 دناقىمەرا هندهك كەسان و بۇويەراندا مىزە
 كرین ئەم نكارىن ب سانەھى بىيارى بىدەين
 كانى ئەقە ھەمى هندهك بۇيەر و كىيارىت
 تىپەرن يان ب تىنى هندهك رىكە قىن رويداينە
 و پىدۇقى حىببەتى مانى نىنن !!!.

(١) جەنگى ((واترلو)) ل نىزىكى
 بروكستيل پاپتەختى بەلجىكا رويدايدە دناقىمەرا
 لەشكەرى فرنسا دا ب سەركىشىيا ناپلپىونى
 ژلايەكى قە و لەشكەرىت دەولەتتىت پروسيا
 (ئەلمانىا و نەمسا) و ئىنگلەترا و روسيا
 ژلايەكى دى قە.

(٢) گزيرتا كورسيكا دەھىتە دناش
 دەريايىا سپى دا ل روزئاشايى دەولەتى
 ئيتاليا.

(Lincoln-Kennedy)

Andrew Johnson-Lyndon
 (Johnson)

John Wilkes Booth-Lee
 (Harvey Oswald)

١١ - جىڭرى لىنکولن ئەندرو جونسون
 ژايىكبوویي سالا ١٨٠٨ ئى يە و جىڭرى
 كەنيدى لىندۇن جونسون ژايىكبوویي سالا
 ١٩٠٨ ئى يە، ئانكۆ ١٠٠ سال دەققە دناقىمەرا
 ھەردوو مىثۈريان دا!!!!.

١٢ - سكىرتىرى لىنکولن ژايىكبوویي
 سالا ١٨٣٩ ئى يە و سكىرتىرى كەنيدى ژ
 ڈايىكبوویي سالا ١٩٣٩ ئى يە، ئانكۆ ١٠٠
 سال دەققە دناقىمەرا ھەردوان دا!!!!.

١٣ - بىكۈزى لىنکولن ((جون
 ويلكس)) ژايىكبوویي سالا ١٨٣٩ ئى يە و
 بىكۈزى كەنيدى ((لى ھارقى)) ژايىكبوویي
 سالا ١٩٣٩ ئى يە، ئانكۆ ١٠٠ سال دناقىمەرا
 ھەردوان دا ھەنە!!!.

١٤ - بىكۈزى لىنکولن گوللهىك بەردا
 سەرى سەرۇكى دا ژ شانوگەھەكى و پاشى
 رەقى بەرەف ئەمبارەكى، بىكۈزى كەنيدى

جون كەنيدى

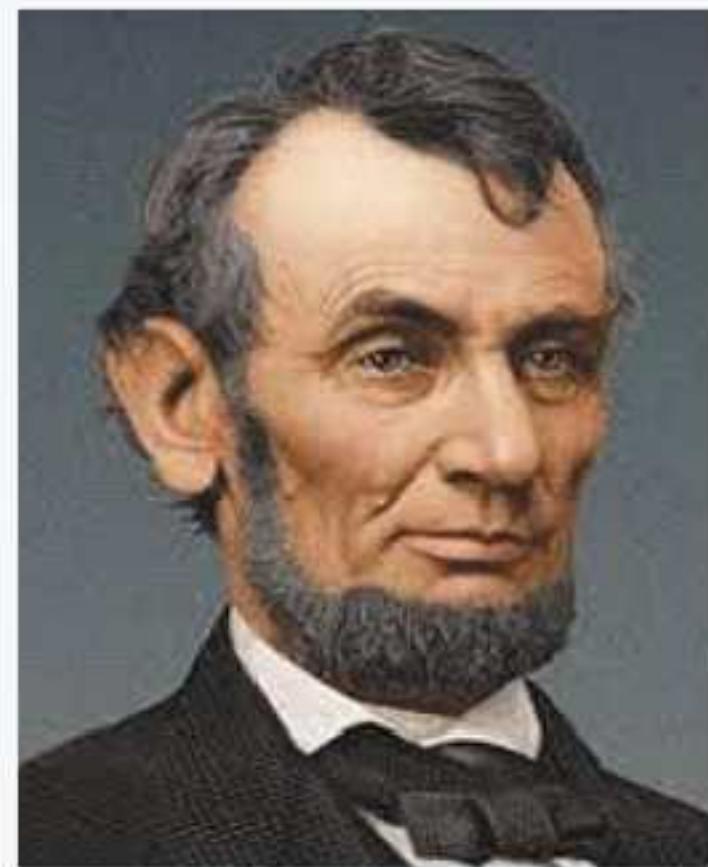
٣ - ھەردوو ھاتىنە كوشتن لېم چاھىت
 ھەقىنەت وان !!!.

٤ - ئەگەرما ژەستانا گيانى ھەردوان
 گوللهىك بۇو ل پشتا سەرى، ئانكۆ ل
 پاتكى!!!.

٥ - پشتى مىنا ھەردوان سەرۇكاتىيا
 وەلاتى كەفتىيە دەستييەت جىڭرى سەرۇكى،
 ناڤى ھەرئىك ژوان جىڭگان ژى ((جونسون))
 بۇو !!!.

٦ - جىڭرىتەت ھەردوو سەرۇكان ((ئەندرو
 جونسون-جىڭرى لىنکولن)) و ((لىندۇن
 جونسون-جىڭرى كەنيدى)) سەرۇك شىرەت
 كىرۇو نەچىتە ئۇ جەنلىقى ھاتىيە كوشتن،
 بەلىنى ھەردوو سەرۇكان گوھ نەدا شىرەتى و
 بەرەف گۈرى چۈون!!!.

٧ - ھەقىنەت ھەردوو سەرۇكان زاروکەك
 لىن مىرى بۇو ل كۈچكى سې!!!.

ئەبراهام لىنکولن

٨ - سكىرتىرى ((كەنيدى)) ناڤى وى
 ((لىنکولن)) بۇو و سكىرتىرى ((لىنکولن))
 ناڤى وى ((كەنيدى)) بۇو !!!.

٩ - بىكۈزىت ھەردوو سەرۇكان ھاتىنە
 كوشتن بەرى بەتىنە دادگەھەرن !!!.

١٠ - لىنکولن ھاتبۇو ھەلبىزارتىن بۇ
 سەرۇكاتىيا ويلايەتتىت ئىكەنگىتى ل سالا
 ١٨٦٠ ئى و كەنيدى ل سالا ١٩٦٠،
 ئانكۆ ١٠٠ سال دروست دناقىمەرا ھەردوان
 دا ھەبۈون.

من د ریکا ته‌پاپن دا

سال بو سالی ته‌پاپن د جیهانی دا پتر ب ناف و دنگ دکه‌قیت و پیشکه‌فتنت بخوچه دبینیت و د هه‌مان ده‌مدا هندهک رویدان د جیهانا ته‌پاپن دا دهینه رویدان کوچ جارا نه‌هینه زبیرکرن، د دیروکا ته‌پاپن دا گلهک رویدانیت سهیر و دلتمزین هاتینه رویدان کو همر ده‌ما مروف هزارا خو تیدا بکهت مروف بیتی دوو دلی ژ ته‌پاپن دویر دکه‌قیت، دقی هژمارا کوچارا سیلاش دا مه خاستیه رویدانهکن ژوان رویدانان بو خوینده‌فانین کوچارا سیلاش ب گشتی و بازدهکا و هرزشی ب تایبته‌تی بمراجا ش بکهین، ئه‌وین کوچ جارا نه‌هینه زبیرکرن و دیروک شه‌هدییت ل سهر ددهت.

د رویدانهکا دل تمزین دا، ل (۱۹۵۸/۲/۷) ای بهری ده‌ستپیکرنا کاسا جیهانی ئه‌وال و هلاتی سوتید هاتیه کرن يانا (منه‌چیسته‌ر یونایتد) یا ئینگلیزی ب فروکا خو یا تایبیت یا قه‌گوهاستنا یاریکه‌ران ل فروکخانا (میونخ) بو لایین بازیتری (له‌ندن) ب رتکه‌فت و پشتی ماوه‌هیکن کیم و ب ئه‌گه‌ری خله‌تیه‌کا ته‌کنیکی ئه‌ث فروکه دکه‌قیت‌ه ئه‌ردی و د ئه‌نجامدا (۲۳) ای کمس ژ کارگیتر و راهیت‌نر و یاریکه‌رین يانا (مانچیسته‌ر یونایتد) جانی خوز ده‌ستان و ژوان (۲۳) ای کمسان (۸) یاریکه‌رین سمره‌کی ییتن هملبڑارتیئن ئینگلیز بون و ب ته‌نیت یاریکه‌رک د ناف وان هه‌میان دا مابو ساخ ئه‌ری (بابی چارلتون) بو کو نوکه ژی بی ساخه ول بازیتری له‌ندننا پایتخت زیانا خود بورینیت.

پشتی کو په‌زینا پیتویست بو ده‌راس کرنا ریکا دنافه‌مرا بازیتری (بملگراد) یا پایتختنی (یوگسلافیا) و بازیتری (له‌ندن) پایتختنی (بریتانیا) دا نه‌مای فروکا هملگرا یاریکه‌رین يانا (مان یونایتد) ب نه‌چاری ل فرینگها بازیتری (میونخ) یا (ئه‌لمانی) دادا و پشتی کو په‌زینا پیتتشی داگرتی جاره‌کا دی که‌فته سهر ری بو گه‌هشتنه بو بازیتری (له‌ندن) لئی بهری کو بگه‌هیته جهی مه‌بسته فروکه ل ئه‌سمانی تیک دچیت و دکه‌قیت‌ه خوار و دبیت‌ه سمه‌ده‌ما جان ژ دهست دانا وان (۲۳) کمسان.

پشتی کو پتريا یاریکه‌رین سمره‌کی ییتن يانا (مان یونایتد) و هملبڑارتیئن ئینگلیزی جانی خو ژ دهست دای، هملبڑارتیئن ئینگلیز ب نه‌چاری یاریکه‌رین یه‌دهک د کاسا جیهانی یا سالا (۱۹۵۸) ای دا ب کار ئینا و ژیلی یاریکه‌رین یه‌دهک چ یاریکه نه‌کمابون کو یاریت پئ بکهت.

هملبڑارتیئن ئینگلیز د کاسا جیهانی یا سالا (۱۹۵۸) ای دا ئه‌وال و هلاتی سوتید هاتیه ئه‌نجامدان دگمل هملبڑارتیئن ئیکه‌تیا سوچیه‌تیا بهری (۲-۲) و دگمل هملبڑارتیئن بمرازیل (۰-۰) و دگمل هملبڑارتیئن نه‌مسا ژی (۲-۲) و دکه‌هف بون بملنی خالین وئ تیرا هندی نه‌کرن کو سه‌ریکه‌قون بو قوناغا دووی سمره‌رای هندی کوچ خوساردتی ژی نه‌دابون و ئاهه هوسا یه‌دهکتین (مان یونایتد) ب خم و کوچانهکا مه‌زنفه زفینه وولاتی خو.

ئەگەر كەتەلۇنيا بو دەمەلتەت

ئەمانا ماف نامىنېت پشکدارىيى د
چ قارەمانىيىن ئەوروپى دا بىكەن،
تىنى ل زىزىر سىبىمەرا ئالايىن ئىسپانىا
نەبىت، لەورا مەل سەرەرى زى دا
دىاركەن كوبقى چەندى هەلبىزارتىيى
ئىسپانىا دى نىقەكا هيتسا خۇ ز
دەست دەت.

و تىشتى ز وى مەترىسىت
ئەوه ئەگەر كەتەلۇنيا سەربەخوا
خۇ وەرگرت، هەرتىما (باسك)
و هەرىتىن دى دى هيتنە پالدان
بو بەرددەوامبۇونى ل سەر ھەمان
داخازى، كوبقى چەندى خەلکى
ھەرتىما باسك دى ب توندى
تەماشەي حۆكمەتا ناۋەندى يا
ئىسپانى كەن و دى وەك داگىرگەر
قەلمەن دەن و ئەگەر ھەرتىما باسك
زى سەربەخوا خۇ وەرگرت دى
چەندىن يانىن دى د خولا ئىسپانىا
و قارەمانىيىن ئەوروپى دا بى بشىن
ژوانا: (ئەتلەتىك بىلباو، رىال
سوسىداد) و چەندىن يارىكەرىن
ناقدار مينا لورتىتى.

ئىتدەر:

www.hi-arab.com *
www.rudawsport.net *

يى وى يانى، (تىتو ۋىلانۇقا) راھىتەرلى
نوکە يى وى يانى و كاپتىن وى يانى
(كارلوس پوپول) د وى خويىشاندانى دا
بەشدار ببۇون.

زىلايى وەرزىشى قە، ئەگەر ھەرتىما
كەتەلۇنيا سەربەخوا خۇ وەرگرت
و ز ئىسپانىا جودابۇو، دى چەندىن
روويدانىن نە چاققۇرىكىرى هيتنە روويدان،
چۈنكى يانا بارشەلۇنا و ئىسپانىول
ز خولا ئىسپانىا و ھەمى وان خولىن
ئەوروپى و جىهانى بى بشىن ئەۋىن ل زىزىر
سىبىمەرا ئالايىن ئىسپانىا تىدا بەشدار
دېن، ھەرودەسا ژمارەكە زور ز سىتىرىن
گەشىن ئىسمانى تەپاپىن يا ئىسپانى
و ب تايىھەت ھەلبىزارتىيى ئىسپانىا دى
دوير كەفن، ژوانا (ئەندىرس ئىنىتىستا،
كارلوس پوپول، چاشى ھىرناندىز،
سېرجىي بوسکىتىس، جىرارد پىكىن
پىدرۇ رو درىكىتىز.

لدىف ماددى (۱۳) د ياسا يا
ئىتكەتىا تەپاپىن يا ئەوروپى دا ھاتىيە:
(يارىكەر و يانىن ھەرتىما دى هيتنە
پىسەند كەن ئەگەر د ئىتكەتىا تەپاپىن
يا وى وەلاتى دا تومار كردىن)، بەلىنى
ئىتكەتىا تەپاپىن يا ئىسپانىا ئىتكەمەن
دەستەلاتا توماركەن ئىتكەمەن
دەستەلاتا توماركەن ئىتكەمەن، و بقى چەندىن

ئەگەر ھەرتىما كەتەلۇنيا
سەربەخوا خۇ وەرگرت و ز
ئىسپانىا جودا بۇ، ئىدى يارىكەرىن
وى ھەرتىمى نەشىن دناف رىزىن
ھەلبىزارتىيى ئىسپانىادا قارەمانى
ئەوروپا و جىهانى بەمین و بقى
چەندى ھەلبىزارتىيى (ماتادورا)
ئىسپانىا دى پىشكەكى ز هيتسا خۇ
ز دەست دەت.

ل مەھا (۱۰) يا سالا
(۲۰۱۲) ئەزىزلىرىن خويىشاندان
ل ھەرتىما كەتەلۇنيا ھاتە ئەنجامدان
زبۇ ھندى كو ھەرتىما كەتەلۇنيا ز
ئىسپانىا بەھىتە جودا كەن، ئەقە زى
د دەمەكى دا دەركەفت دەمە ئالۇزى
كەفتىنە پەيوەندىتىن دنافىبىردا ھەرتىما
كەتەلۇنيا و مەدرىدا پايتەختى
ئىسپانىا زبۇ نەرازىبۇونى سەبارەت
وى بودجى ئوا پايتەختى بۇ ھەرتىما
دەست نىشانىكىرى، لىنى تىشتى
جەن سەرنىجى ئەوبى كو د وى
خويىشاندانى دا ملىونەك و نىقا
ز خويىشاندەرا بەشدارى تىدا كەن
ئەوبى، كو ھەر ئىك ز (ساندرو
روسىل) سەرۆكىن يانا بارشەلۇنا،
(پىتپ گواردىولا) راھىتەرلى بەرى

گەنگەشەكىنا بابهتىن رەگەزى من ژ پروسا ھەقىنىيى دىرىپىنەت

ئامادىبىي گوت:- زېمەركو پەرتوكىتىن قوتايان تا راھكى باش بابهتىن ب ۋى شىيۇدى بخوقە دىگرىت، بتايىيەت وانا زىنندەوەرزانى زېلى ھندى كو ياخىر ئەز بۇ وان بابهتى شروقە بىكم زېمەركو وانا وان ياخاندىنى يە و دەقىيت ياخىنن و بىزانن زېمەر ئەزمۇونا، گىنگىيا ژ ھەمىيەن مەزنەر ئەز دەقىيت ئەوان زانىيارى ل سەر ئەقان بابهتان ھەمن د ژيانا خودا و بتايىيەت دەقىي ژىيەن ھەستىياردا.

د.چىمەن محمد شعبان ئاكىرىدىي، شارەزايىا گىشتى دېيىشىت :ـ ياخىر ھەر كورو كچەك بەرى بگەھنە ژىيە سنىلەبىي پىزانىين ل سەر بابهتىن گىريدىاي رەگەزى ھەمن، داكو ژ ئارىشىن نەشارەزايىا رەگەزى قورتالىن، كو گەلهك جاران گەنج تۈوش دېنى ژ ئەگەرى نەشارەزايىي دوپ دېتتا من قوتابخانە باشتىرىن رىتكە بو قەكىنا بابهتىن ب ۋى شىيۇدى زېمەركو ئەف چەندە دى بىتى رىتكەك بۇ وان پىزانىينا ب شىيۇدەن زانىستى و دروست ودرگەن، ل شوينا بشىيۇدەن خەلمەت ژەدرقە و ھەقلا وەرىگىرىت دەقىيت ب كىيمى ھەر دوپ ھەفتىيا جارەكى وانىيەكى ب ۋى شىيۇدى بو قوتايان بەتىتە گوتن وئەف چەندە دى ھارىكاريا وان قوتايان ژى كەت ئەۋىن شەرم ژ بابهتىن ھوسان دەن.

تشتەكىن نورمالە بەلىن پا تشىنى گەلهك نەخوش و ئەز بى دېيىشىم ئەز دەمىن ھندەك كەس ئەقىن چەندى ب يارى دىغانىت و دېتە(پستە پستا)وان و دەست ب لەپىناو كەننىيى دەكەن تو دى بىرلى ئەف تاشتەكىن نوى يى ل سەر روپىن ئەردى پەيدابۇرى.

بەلى بوجۇونا (ژىن)ي يا جودا بۇ ئەۋى ئەز ب قان جورە بابهتە دەمىن دەتىنە گەنگەشەكىن ئەز گەلهك شەرم دەكم و ھەست ب نە ئارامىيە دەكم و ياخىن ئەز گەلهك ياخىر ئەز بابەتە بەتىنە شروقەكىن، بتايىيەت دەمىن ھەر دوپ رەگەز دروونشىتى بىن زېمەركو ئەز وەسا ھۆز دەكم ل ۋى سەردەمىن ئەم نوکە تىدا دىشىن ھەمى كەمسا تا رادەكى باش شارەزايىي دقان بابهتان دا ھەمە، ژ بەرلىك مەروف دەشىت ب سانەھى و ب گەلهك رىتكا پىزانىينا ب دەست خوقە بىنەت وەك (كوفار، ئەنتەرنىت، پەرتوك....) و خالەك دى ژى ياخىن كەنگ بۇ من ئەز دەمىن ئەقان بابهتە شروقە دەكەن ئەز ژ پروسا ھەقىنىيى دەرسىم، ئەقجا گەلهك جارا رەقىينا من ژ قان جورە بابهتان ئەگەر بۇ ھندى دەزقىرىت.

زېمەركو رىشكە كەنگ ز كەسان دېيىش ئىك زباشتىرىن وان جەپىن كويىا فەرە بابهتىن رەگەزى تىدا بەتىنە شروقەكىن قوتابخانە يە، ل دور ئەقىن چەندى مامۇستايەكى قوناغا

ئا:- دېيىشىن سەدقى

گەنگەشەكىن و شروقەكىنا بابهتىن رەگەزى (جنسى) ب فەر دەتىتە زانىن ژ لايىن بىپۇرۇ تايىيەتمەندىن دەررۇنى و زانىستى ۋە دەتىتە دىاركىن دەقىيت ھەمى كەسان شارەزايىكى باش و پىتىقى دەقى بوارى دا ھەبىت، بتايىيەت ل دەمىن ژىي گەھشەتنى (بلغە) و گەلهك جاران پرسىيارو بەرسە دەتىتە ئاززىاندىن ئەرى باشە بابهتىن گىرىدای بەرەگەزى ۋە بەتىنە شروقەكىن، يان نە؟ب تايىيەت دناف جەۋاتەكىتىدا ياخىن ھەۋەرەگەز. وچ بى دەقىيت ھەر كەمسەكىن ھەزرو بوجۇونا خو ياخىن جودا ھەمە.

دەرىبارە شروقەكىنا گىنگىيا بابهتىن رەگەزى دناف رونشىتىن دا ئەقجا ئەن رونشىتىنە ج يېن زانىستى بىن بونمۇونە قوتابخانە وزانكۇ يان ھەر رونشىتىنە دى بىت كەنگەز تىدا د ئامادەبىن ئەسىرىن كچەك (٢٠) سالى يە ب ۋى رەنگى بوجۇونا خو بىن دەقىقەن دەرىبارە مە دىاركى:ـ ياخىر ھەر بابهتىن رەگەزى بەتىنە شروقەكىن دناف رونشىتىن داكو گەنج شارەزايىي تىدا نابىيىم تاشتەكىن سەرسەتى يە ژ بەرلىك ئەف چەندە ژى پىشكەكى فەرە ژ زيانا مەرۇقى ئىتكە ژ مافىن سەرسەتى يېن ھەر كەمسەكى ئىتكە ژ بەنەمايىن دەشەنلىرىكىن و بلندكىنا ئاستىن جەڭكى و ئەز حەز دەكم گوھدارىيا ئەقان بابهتان بىكم و ئەوان ھەفالىتىن خو ئەۋىن ژ قان جورە بابهتان شەرم دەكەن و درەقىن ئەز بۇ وان ئەقان بابهتان شروقە بىكم و گىنگىا وان بۇ بەدهمە دىاركىن.

ھەر دىسان كوردىنى قوتايانى كولىيىشى گوت ل دەف من ژى قەكىنا بابهتىن ھوسا

ئەو كەپا دېيىتە قوربانپا دوو برا

خەمیئن خو، لەوا ئەمەر دەرگەتىن بىتنى داكو ژ دەقى خەلکى و گۈتنىن زقى دەرەقى خىزانى دا دەركەقىن، پاشى مار دكەت دناف مالا خودا، زېلى رۇندىكان هەر دووك چ ناكەن و سىنەم بىتنى وەكى ھەقالەكى نەيتىنى لى دەھىت، پاشى برايىن وي بابهى دزانىت و پاشى سالەك بورى قەستا كوردستانى دكەت و دەھىتە دناف مال دا دېبىنەت ئەم كچا وي ئىخستىيە دوى رووشى دا خىزانان برايىن وي يە لەوا دېتىرە برايىن خو تە بوي ئەقا دەھمان پىس ل خو كريي بەلا..! ئىنا برايىن وي زېلى ئىشانەكى مەزىن ل روپىن وي دگەل ھندى دچىت ھەولەتىن كوشتنا وي دكەت زېبرىكى ئەمەر ئەمەر كچى دەھەن ئىخست بۇ دوى رووشى دا، دەھىن كچى وەسا دىتى ئەم كچا ب نەخوشى و بىتنى و بىن باب، كريي سالەك و ھەر شەف ب چاقىن گرى رەوانەي برايىن وي دكەت و دېتىرە تو مامىن وي چاقىن تە لى بىت دى چم و زقىم، دېتى دو دەقىقە خو دسۋىزىت و ژ وي ئاگرى زېلى باراندىدا رۇندىكان چ ژ كەسىن ناھىت، بىتنى سىنەم دېتىرە ھەقالى خو يىن لى عاش بوي و دگەل ھندى سالەكىن ھەتلايى پىن خەممەت رەقىن ژ بابهى، لەوا دېمر مرنى را داخاز دكەت كو ھەقالى خو يىن ئىتكىن و بابى خو بىنەت، بابى وي داخازيا وي رەد دكەت و ھەقالى وي دەھىتە ھندى داخاز و دېتىرە من دەقىت تو نىزىكى كچا من نەبى و بەتىلە ئەم جوان مەزىن بىت و دورى رەفتار و نەخوشى و فيلىتىن تە، پاشى گيانى خو ژ دەست دەت سىنەم خاترى ئىشانى دكەت و كچا وي يا ھەزار نەما مامەك بىتنى ب خودان دكەت و ئەم بىتنى يە دگەل مامى خو دگەل ھندى داپىرا وي وەكى نەقىا خو دانىتە بەرسىنگى خو زېبرىكى زيانا خو گرى ھەر دو كورتىن وي كر و دىتىن بابى وي پاشى مرنى وي مرادەك بودگىانى وي دا ما ھەلا ويسى، پاشى گيانى خو ژ دەست داي زنوي بابى وي قەستا سەر گورستانى دكەت و سلافى گيانى وي يىن ھەزار دكەت.

لەوا سىنەم بىزار دېيت ژۇئى گۆتنى زېھرەكى
حەزىزىتىكىدا خو دىلى سىنەمى دا چاندبوو و
كەفتىبوو بن كارتىكىدا گۆتنىن ئىغراىى و
كارتىكىر، لەوا سىنەم رۆزەكى دېيرىتە ھەقالى
خو من تو گەلهكى دەقىيى قىجا بەپىلە مەزنتىرىن
بىرها تنا تە لەدەش من بىت..!
ئىنا ھەقالى وى دېيرىتى من دەقىيى بىيە
خىزانى من، ئەو ژى نەشىا زېھر وى ۋىانا
زىنە بو ھەى رىتكى دەدەتى و دەشەقەكا سار
و بىتدەنگ دا سىنەم دەقىيە داشتىن ھەقالى
خو و ئەو پىروزىما جقاڭى مە دەھلسەنگىنىت
كۆ زىدەست دانا كچىنىي ژ گۈنەھەتىن مەزىنە و
ئەقە دەھەمىي جقاڭان دا وەسا دەتىتە دىتن، لىن
سىنەم دەقىيە دەھەتەن خەلەتىيى و پشتى چەند
ھەيىش دببورن رۆزەكى زېھرنەساختى خو قەستا
نەخوشخانى دەكت دوو ھەيىشى و نۆزىدارا گۆتى
تو ياب دوو گيانى، ئىنا وەكى بىزارا قەستا
مال دەكت و بەرانبەر دايىكا خو دېيرىت دەقىيى
من بىكىن من ياخو توشى خەلەتىيەكى مەزىن
كىرى، ئىنا دايىكا وى دەكت ھەوار رۇندىكان
دئىنتە خوار و دەكتە گرى، لىن زېلى سىنەم
دېيرىت من دەقىيى من لىن مار بىكەن دەنگى ژ
باپەتى نەئىن، لىن كور دېيرىتە خىزانى وان من
ھايىشى نىنە و كور درەقىيى و دەقىيە ژ دەرقەمى
و دلاتى، ئەو سىنەما ھەزار زېھر ترسا باپى
خو قەستا جەت پەيوندىدار دەكت و پاشى
دەگەل قىئى ھەمىيى نارىشەكى دى سەر ھىلدەت و
باپەتى دئازرىنىت و برايى وى كورى دزاپىت
كۆ كەچەك كەقىيە دوى رەوشى دا ئىنا دەجىت
و دېيرىتە باپى وى من ئەو خەلەتىا كرى و ئەزىز
دى ماركەم ئىنا باپى وى زىنە وى دئىشىنىت
و نەقىيەت كەچە خو بىكۈزۈت لەوا بىتى ل مال
و دىتىنا خو بىن بار دەكت، سىنەمى زانى
باپەت وەسا نىنە و وى ئاگە ژ چ نىنە، بەلنى
دىت ئەو يابساختى دەرىت و بىتى دەگەل

هەیفا دوستى: دھوك

همبونا زارویا ژ وان هوکارین گرنگه
بو بهختمودریا خیزانی، دهمتی زارو دگرنزیت
مهزنترین خوشیی دگههینیته دایک و بابان،
زندهباری قنی چهندئ ددمتی دگمل هندئ
زارویهک همهبیت و ژ کمهسکی نهنياس و دگمل
هندئ باب بیترتی من هایرئ نینه زارویی منه،
يان ددمتی خیزان بیترتی دئ ته کورین پشتی
وی خلههتیئ، ئایه دئ چارهتفیسی دهروونی
بهره چ ئاقار قه چیت.

ل قیره بتتی و دگمل خم و ترس و
نمخوشیا و گهفی دژوار و ههولیتین کوشتتی دئ
ژلاییت دهروونی بهره نهمانی ددته رئ، سینهم
پشتی دبیته دایک و هیشتا نه شوکری و ل
دویش حمزین خو دکهقیت و ئمو کوری ژیان
ل بهر دکره بوهار و جوان دکر دسمر هندئ را
دریئ (۱۶) سالی دا هزر دکر ژیان خهونه
دئ هشیار بیت و پشتی توشی حمزین خو
دبیت دگمل وی کوری بسانههی دئ ژی
قورتال بیت، هزر نهداکر ئهو يا دبن سیبهرا
عەشیرەتگەری و رهشت و تیتالیتین توند فه
دریت و هزر دکر ئمو يا دژینگەها وەلاتین
بیانی دا ژیمرکو نازدارا بابی خو بو هەرتشتی
دشیا بو دهاته دابینکرن، سینهم ئمو کچا کو
نهدزانی خودانکرنا زارویا چەوایه چونکو بتتی
وەکو کمسەکا نازاندی ل ناف دەستی بابی خو
دهاته نقادن و گەلهک جار سوجبەتیئ فیانی
ل بھر وی جەن پسیاری بوون، لى بابی وی
دوو جار ئمو ئیشاندیه پی خەمەت ئهو يا ژ
توخیبیئ خو ددرکەفتی و ئاگە ژ ژیانی و
رهشت و حەزا خو نەمایی و پردنیسیپیئ
خیزانی تیکداینە، لموا رادبیت دکەقیته دبن
حەزین خو یتین کمسوکی و جوانی و نازداریا
خو و ئمو ھیقیتین بابی وی پیتھ دیتین سینهم
خانی هەمى دبن حەزین خو یتین کمسى و
گشاشتنا ئەقینیا درەو ئهو بیزار کر و نەچار بوو
خ بىختە دبن بەندىدا خەلەت قه و کەردک

چیروک

ژویشی و گهورو

سپدههیه کا زوی دایکا وان ژخه و هشیار بیو ما بهری خودا تیشکیت خو زانی کو بیت بررسی بیوین و دفیت بچیت خارنه کن بو بینیت، ودا ریکن و قهستا بن تیبا ب ردخ مالا خوفه کر، دیت بنی وئی پروی بوی ژتویت سپی و هندک که ت نیش سور بیونه، دهمن و دسا دیتی دهقان وئی ترشی ئاش بیو و دکه یفادا رابوو لهیزینی و گوت هاتا منه دا تیر توبیا بخوم و هندکا رئی بیو تیزکیت خو ببهم نوکه گله ک دبرسینه و بله ز به زین و که فته دنافدا و هه ر خارن و خارن هه تا وه لی هاتی نه شیایی ب ریشه بچیت.

ژشکه کیفه دیت گهوروی کوری دریزین ل هنداش سه ری وئی راوستیایه و یئن هزرا خود خارنا وئی دا دکه ت و گوت نه ژویشیا جان تو ل فیره ب تنی چ دکه هی و تو بوجی ڤان تشتا دخوی همی توز و ئاخن پیشه و ودهه تو رئی وه کی من تیر گوشتنی بخو، ژویشی گوت نه هه قالی منی خوشتنی نه ز و دنکه م و نابیت نه ز گوشتنی بخوم، چونکه نه م ژتوخمنی گوشتخورا نینین. و نه ز شیره تان ل ته رئی دکه م تو رئی وه کی مه ژویشیا خو فیرى خارنا گیا و توبیا و تشتیت هوسا بکه هی و خارنا گوشتنی بھیلی، چونکه خارنا گوشتنی کله کا خرابه و زیانیت مه زن تیدانه بیو مه هه میان.

هر ئیکسەر باودری ب گوت نیت وی
ئى بزاقن بکەم وەکی تە خو
هەردوویا کومە کا
ب_____ وو
وان ئى تیر خارن.

دەمعی گهوروی گوھداریا وان شیره تان دکر
ئینا و گوت پەیمان بیت ڈھیری ویشە نه ز
فیرى ڤان رەنگیت خارنی بکەم و
توبیا ئیدان و
و
و
تیشکیت ژویشی بىن

رُثَان و باخچى گيانهودران

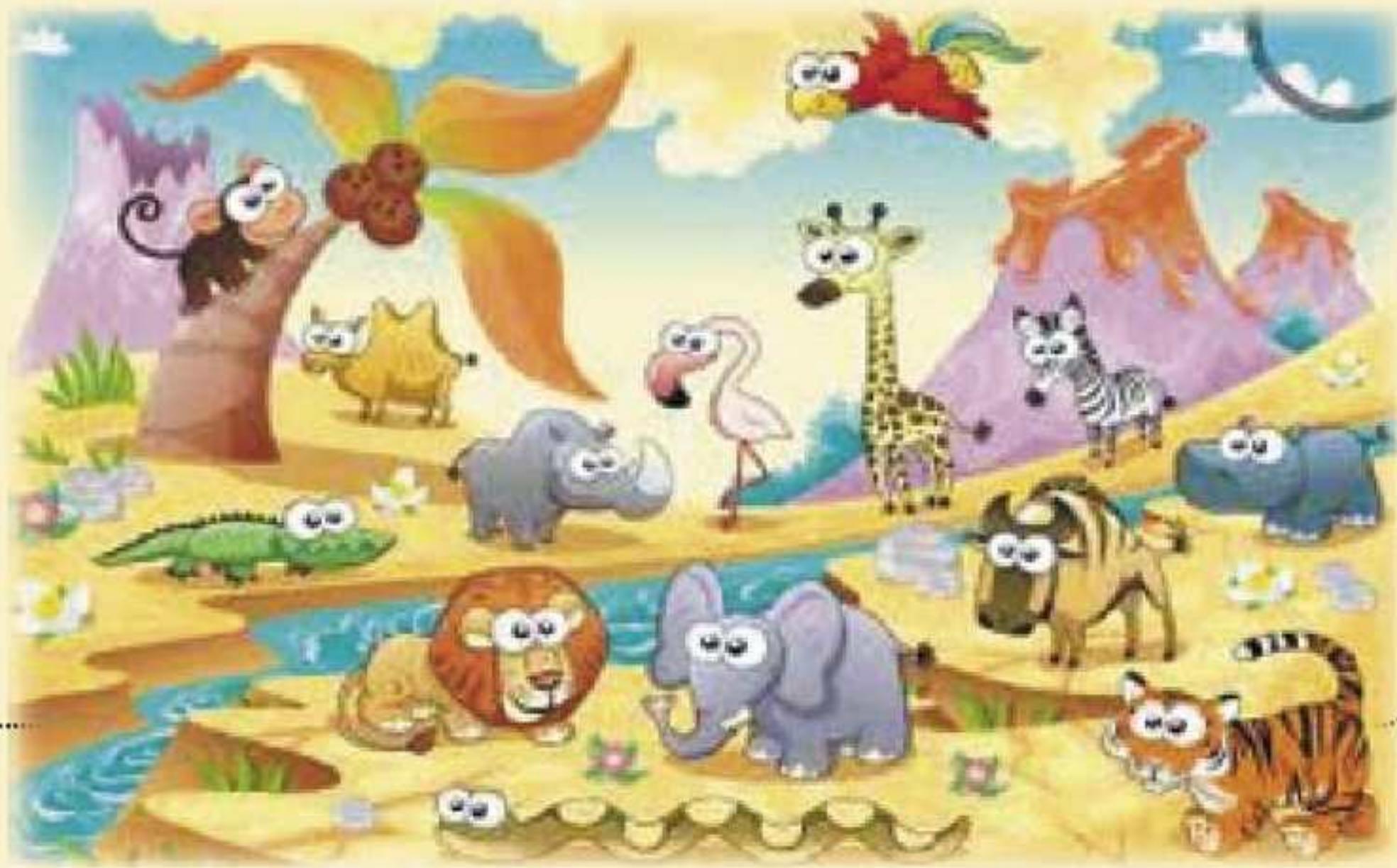
ما ته نه گوت بورو دى ل قىي هەفتىيى وە بەمە باخچى گيانهودران؟

+ بەلىن من يىن گوتى و ئەزلىيەتلىقەن بۇيىمە و دى ھلۇن دا بېچىن

ھەمى پىكىدەقە رادىن و قىستا باخچى گيانهودران دەكەن كۆچەندەكى يىن ژمala وان دویر بورو و نىزىكى
ئىك دەمەرەمىر مانە ناف باخچەبىي و ل ھەمى جەيت وى گەريان و ھندى گيانهودرەك تىدا بۇ دەتن و
ھندەك خارن ژى دەڭل خۇ بىرىپۇن و ھەمى دا وان گيانهودران و گەلەگ يارى دەڭل ھندەك ژوان گيانهودران
كىن و پاشى زەرىنە مال.

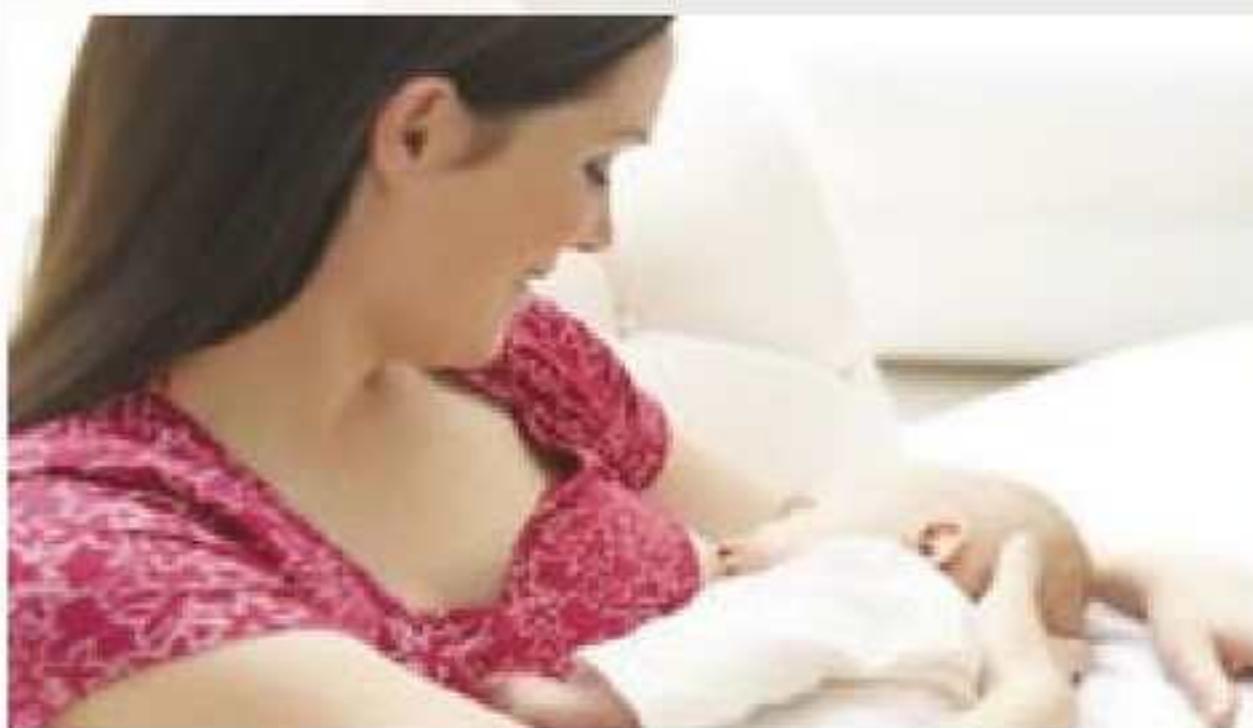
پاشى زەرىنە بابىي وى دىت كۆرچان يى دامايمە و مەرىتىن وى گەلەكى نەخوشە، بابىي وى ما حەيىەتكىرىتى
و ھزرىك كۆپاشى ئەو زەرىن دى يى كەيفخوش بىت، گوتى تو بوجى يى دامايمى خوشتىشىا من؟ رُثَانى
گوتى بابۇ دلىن من گەلەك ما ب وان گيانهودران قە، بوجى ھەمى كەرىنە دناف وان كۆسکىت بەرتەنگدا
و ناھىيلەن ئەو ژى وەكى مە دەركەفن و خوشىي ب قىي دونيايىن بىلەن؟ و جەيت وان ژى ھەمى دېيس و
نەخوشەن و ئەو مروقىتىت دەچنە پىش وانقە ژى رېزى ل وان ناگىن و خارنىت دروست ژى نادەنلى و كەس ژى
ناپىزىتى و نەكەن ژى.

بابىي وى ب ۋان گوتىتىت وى ما حەيىەتكىرىتى و بۇ وى گەلەك دېالكىش بۇون و گوتى پەيمان بىت ئەز
ھەمى بزاقا بىكمى يى تە دەقىت چەتىسىت و دى دەنگىن تە دىن گەھىننە ھەمى جەها داكو ئەو گيانهودر دۈن
رەوشى دا نەمین.

ئهري تو دزانى شيري دايکى زيدهتر ٧٠٠ جوريں به كتريايى تييانه

شيري دايکى زيدهتر ٧٠٠ جوريں به كتريا دتييانه، دڻي باريда سايتى "ساينس دهيلى" يىن ئەمريكي، راگههاند هژماره کا ڦهڪولمرين سهربا نافهنداندا ڦهڪولينيتين گشتى يىن ئىسبانيا بو دهركهفت کو شيري دايکى هژماره کا مەزنا به كتريا ياتيida کو گلهک ڙوئي زيدهتر ئهقا پيشبييني بو دهيتىه کرن کو زيدهتر ٧٠٠ جورانه. همر چندنه ئهو ڦهڪولم نه گهشتىنه هندى کو تىبگەهن ئايا رولى وان به كتريا چيء. بهلى دېشت راستن ئهو به كتريا هەشكاريا زاروکى دكمت بوو بوھزاندنا شيري و ب هىزكينا سېستەمى بەرگريا لەمشى. وئى ڦهڪولينى مفا ژوي شيري و درگرت کو پشتى ڇدایكىبۇونا زاروکى ل دايکى ورددگريت. دڻي باريда (ماريا كارمن كولادو) ڦهڪولمرا بەرسىيار دوى ڦهڪولينيتدا راگههاند هيستا ئەم نه گهشتىنه وى دەرەنجامى ئايا ئهو به كتريا دناف دەقى زاروکى دا هەبۈويه يان ل جەھەكتى دى چوپىه ناف دەقى وى زاروکى و شىاپە وى پىكھاتا شيري ب گوھورىت. بهلى ڦهڪولينى يا دەرىخستى شيري وان دايکىن کو كىشا وان گلهک، يان بەرى ھنگى نشتمەرگەريا قەيسەر بو هاتىيە کرن، جورەكتى كىمتىر به كتريا يا دناف شيري واندا هەم.

شهريهتا ترى ڦه خو و مفایین وئى بزانه

شهريهتا ترى يا رەش مفایه کى باش بۆ مەزبۇن مروقى يىن هەم سەردرائى هەبۈونا مفای بو كىم خوينىي. ڦهڪولينيتين نوي ديار دكمىن کو ئىك ڙوان بىسپورتىن تاييەت يىن نەخوشىيەن دەرونى ل زانكوبا (سينسيناتى) ئاقرئى ب هندى دكمت کو دنابېهرا كومەکا كەمسا کو روئى ب روئى بارى دا بكمىن و بگەھنە ئەنjamەكى. ئهو ڙى ب ڦەخوارنا شەريهتا ترى بو ماۋى ١٢ حەفتىيان بو ئەگەرى ئهو بار بەردەف كىم بۇونى بچىت ول دەمىز ڇىپەر چوونىتىدا دەرىكەفن بارى بىركرنا وان گلهک باش بىبىت. هەرودسا وئى ڦهڪولينى ئهو ڙى يار دياركى کو جورە پىتكەتەك يىن هەم دناف ترى دا مفایه کى گلهکى باش يىن هەم بۇ هزرا مروقى. ڇېھرە هندى ئهو ڦهڪولم دېيىش (ئهو كەمىيەن روئى ب روئى بىر چوونى دىن يان كىم و كاسى دەھزى دا هەبن بلا بەرددەوام شەريهتا ترى ڦەخون بەلنى بىن مادده يىن زىدە و كىميماۋى)

بۈرۈج

كىيڭىزلا:

ل سەر كارى خوبىن زالبە و نەھىلە چ تىك و دەرز بىكەقىنە نافبىرا تە و ھەفالىت تە دا.

شىپە : بلا تە باودرى ب خوھىيەت و ياخى دىن ھەر ب جە هيست.

چ : ھەمتا مىنى هەر كرنە، بهلى دگەل هندى دا ڑى ل رزقى خونەترسە و بەرددەوام بزاڤى بکە دا بەرددەستىت تە دېھر فەرمەھەبن.

كاشق :

بو دەمىز ھەفتىيەكى خول دويىرى خوشتىقىا خوبىكە، دا ئهو بزانىت بەھاينى تە چەندە دىۋيانا وئى دا.

گا :

دياره دڻي ھەيامى دا تو يىن بەخت سېپى، وان دەليقان ڇەدستى خو نەكە يىتت بولەت دەھىنە پىش.

جييمك :

ھەرددەم پويتەكى تاييەت بولە خىزانا خو و بلا ئهو ھەست نەكەن تو يىن ڙوان قەددەرى.

تیقلی شتی بوو چاره کرنی

بژیان نیروهی

ریتماییت چینی دیېژن پېدغیه ئەم تیقلیت شتى نەھافیزىن زېرکو قەكولىنىت نۇژدارى دياركىرى كۈنەقى تیقلی كارىگەریا مەزىن ھەيە د چاره كرنا پېنچ نەخوشىادا، وەكى (بلندبۇونا پەستانا خوبىنى يادوم درېش ، كولبۇونا گولچىسىكا ، ھشك بۇون ، نەخوشىيەت مىزى ، قەقۇزۇون) .

ل دويىش قىن قەكولىنى كول پەكىن ھاتىيە ئەنجامدان ئاموزگارى ل وان كەسا كىرىھ ئەھۋىت نەخوشىا پەستانا خوبىنى يا دوم درېش ھەبىي تیقلی شتى ھشك بەكەن و بەپېژن تاكو وەكى ئارى لىن دەھىت ول دويىدا هەرجار (۲۰) گرامان بەكەنە ناف ئاقىنى و بداننە ل سەر ئاگرى و تىيىكەددەن تاكو دەھلىت ول دويىدا وەكى شورىيە بخۇون بودەمى مەھەكى.

بەلىنى بو كولبۇونا گولچىسىكان تیقلی شتى دى ھۆيرھۇير كەن و كەنە ناف ئاقىنى و كەلىن تاكو وەكى ھەقىرى لىدەھىت ول دويىدا دى دئامانەكى سەر گرتى دا ھەلگرى و نەخوش رۆزانە دى ئىك كەقچىكى خوت بودەمى سىن حەفتىيان.

ئەرئ تۆ دزانى ماست تە ل پەنجهشىرا مىزدانكى دپارىزىت

قەكولەر دېېژن خوارنا ماستى ب رىزدەيەكا بەرچاڭ مروقى ل پەنجهشىرا مىزدانكى دپارىزىت. ئەنجامىن قەكولىنىكە نۇژدارىن بىسپۇر يېن سويدى دىاردەكەتن كۆ رۆزانە دوو جارا خوارنا ماستى ھارىكەریا مروقى دكەت بودويىر كەفتەن ژ نەخوشىا پەنجمشىرا مىزدانكى

دوى قەكولىنا نۇژدارىن بىسپۇر يېن سويدى دا كۆ بودەمىن ۹ سالان قەكىشاي ۸۰ ھزار نەخوش ئېخستبۇونە ل بن چاقدىرىپى . دەركەفت ئەم كەسىن رۆزانە دېمەنامى خوارنا واندىنا ماستى ب كاردىئىن . ژن ب رېڭا ۴۵٪ زەلام ب رېڭا ۳۶٪ ترسا روى ب روېبۇون ب وي جۆرى پەنجهشىرى ل سەر نامىنىت . ھەزى گوتىنى يە چ ژ شىرەمەنىيەن دى ئەم تايىەتەندىيەن ماستى دناقىدا نىنن .

گىسك : ھندهك ژىدەستەلاتىت خو بىدە ئەندامىت دىتىت مالا خو و دىسان ھەۋالىت خو يىت كارى.

سەتل : ھەرددەم كەسەكى ھشىار ول سەر خوبە و نەھىلە رەوشا تە تىك بچىت و خەلک كەيسىن خول تە بکەت.

نەھنگ داھاتى خوب ھۆيرى ب مەزىخە و نەھىلە بۇو تشتىت نە باش بچىت.

تەرازى چ جارا دەليقان ژىدەستى خونەكە، ھەمى گاف دەلىقە بۇو مروقى ناھىن، ب وىزەكى خو بەرب ئارمانجا خو ھەردە.

دوپىشك : ئەم دەرافىن دەھقىتە بەرددەستى تە ب ھشىارى ب مەزىخە و لەزى لى بکە بۇ كار بىن كرنى.

كىغان : چ جارا بىيارا بلمىز نەدە داكول دوماھىيى پەشىمان نە بى.

جوهانسون يا ژ نقىسمەركى فرەنسى تورمىھ

ستىرا سينەماي ياخىرىكى سكارلىت جوهانسون ب دژوارى ژ نقىسمەركى فرەنسى تورە بوبويە، ئەمۇ ژى زېدرکو نقىسمەركى ناڤى ئەپرتوکە كا خودا ئىنایە و ئەقە بوبويە جەھى دلگرانيا وئى.

مالپىمرى هولىيود رېپورتەر بەلاف كريھ كو جوهانسوننى شكىياتەكا ياساي ل سەر نقىسمەركى فرەنسى گرگوار دولاکور نقىسيھ ب توهىمەتا كو ناڤىرى دپرتوکا خو ياب ناڤى (ئىتكەم تىشى ئەم سەحدىكەيىنى) ناڤى ئەب كارئينايە بىتى كو رازىبۈونا وئى وەرگىرت و دشكىياتا خودا گوتىيە ئىز داخازا بەدەل قەكىنى ژنقىسمەركى دىكم ب پارەي، چونكە ب وى ناف و نىشانى زيان گەهاندىيە من و ئەزلىتى رازى نابم

ترسىت دوو گيائ بۇونىڭ پشتى ژىت ۳۵ سالىي

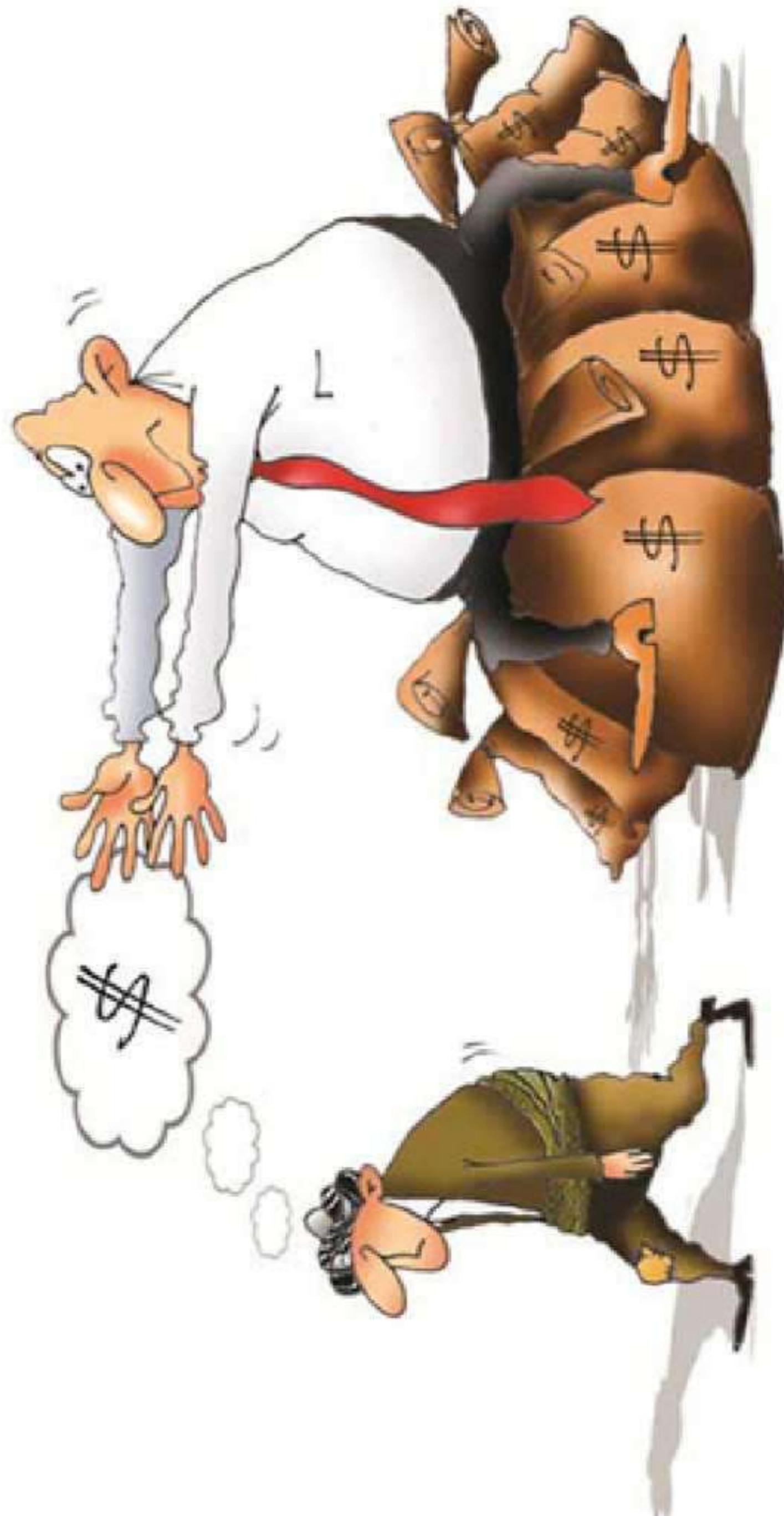

نۇزىدارتن بىسپۇر يىن نەخوشىيەن ژن و زاروکبۇونى ئاقىرىيەن ب ھندى دىكەن دوگىيان بۇونا ژنا پشتى ژىت ۳۵ سالىي زيانان ب ساخىلەميا ژنان دىگەھىنېت و ترسا توшибۇنا دايىكى ب چەندىن نەخوشىيا ياخىرى.

د. ھەنا عەبدولەمنەعم نۇزىدارا بىسپۇر ياخىرىيەن ژن و زاروک بۇونى و ماموساتىيا زانكوبىا ئەزىزەر ل قاھىرە دىياركر : دوو گىيان بۇونا پشتى ژىت ۳۵ سالىي چەندىن دەرئەنjamaitin ب ترسن ژلايىن ساخىلەمەيىن قەل پەي دېن و دەدەمەكتىدا ئەگەر ئەو دوو گىيان بۇون بوجارا ئىتكى ژى بىت. رېشا وئى ترسىت پەتكەن زورلىرىن دوو گىيان بۇونى . ئەو نۇزىدارا بىسپۇر ياخىرىيەن ژن و زاروک بۇونى ئاقىرىيەن ب وئى ئىتكى ژى دىكەت ئەم ژىتىن پشتى ژىت ۳۵ سالىي دەقىيەن دوو گىيان بۇون و زاروک ھەبن روی ب روی چەندىن نەخوشىيا دېنەقە وەكى (پىلند بۇونا پەستانى خوينى و نەخوشىيا شەكىرى و خرابى ل دەمىن ب رېقە چۈونا ناسايى و ھەرودسا كىيمىا شىانىن دايىكىنېن وەكى شىان و ھىز و شىرىپىدانان زاروکى) .

کاریکاتور: محمد علی مردمی

کاریکاتور: محمد علی مردمی

SILAH

Kovareka heyvane ya rewşenbiri giştîye li Amêdiyê derdikevit

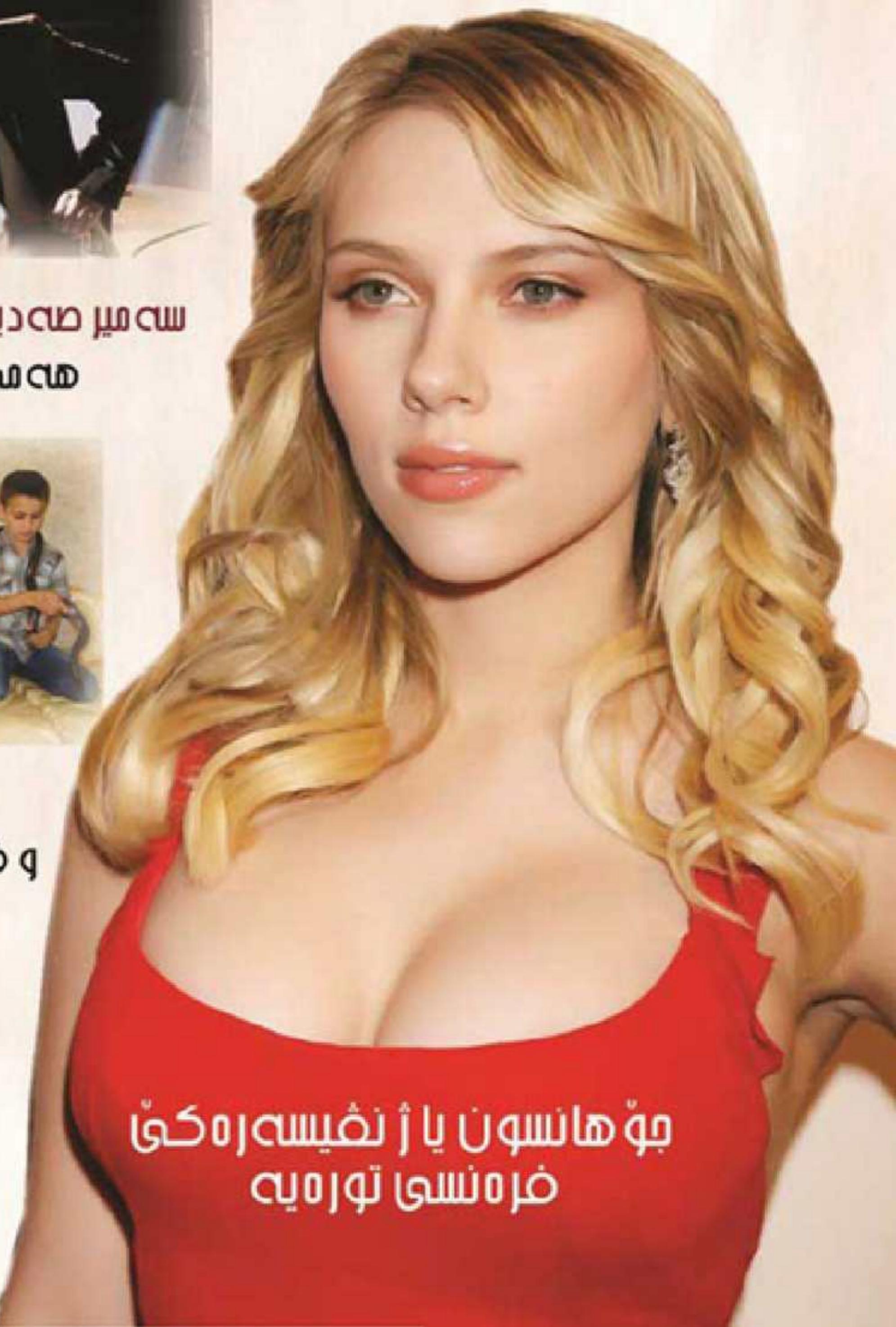
Hijmar 86 Xeziran 2013

ئەندازىلە ئەمەن ئەندامىنىش
ئەندازىلە ئەندامىنىش

عابدۇلىشىار
و خىانى نا ماپىشىدانگرلۇقى

كۆچەسپىتى باز بە فاشىڭىز
أىپەيەشىم